

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Studijní materiály pro účastníky seminářů

Podnikání v lesnictví

Sdružení měst a obcí Východní Moravy

Třída Tomáše bati 5146

760 01 Zlín

Podnikání v lesnictví

Sdružení měst a obcí Východní Moravy

ZÁKLADNÍ PRINCIPY HOSPODAŘENÍ V LESE

 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

CO JE LES?

Les je porost dřevin, v němž je vyvinuto stromové patro. Chápeme ho jako velmi složitý lesní ekosystém, tvořený složkou rostlinnou (fytocenóza), živočišnou (zoocenóza) a abiotickým prostředím (biotopem).

Dle obecně přijímané lesnické definice se za les považuje porost, v němž stromy dosahují výšky alespoň 5 m a zápoje korun alespoň 25 %.

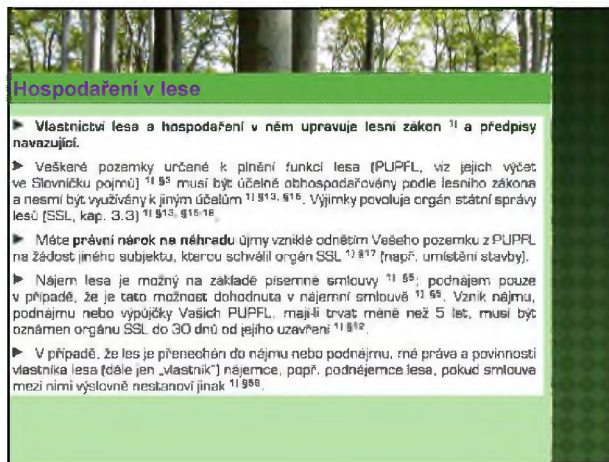

Dle zákona o lesích č. 289/1995 Sb. (LESNÍ ZÁKON)

Lesem se rozumí lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL).

Lesními porosty stromy a keře lesních dřevin, které v daných podmínkách plní funkce lesa.

Funkcemi lesa přínosy podmíněné existencí lesa, které se člení na produkční a mimoprodukční.

Hospodaření v lese

- **Vlastnictví lesa a hospodaření v něm upravuje lesní zákon¹⁾ a předpisy navazující.**
- Všechné pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL, viz jejich výčet ve Slovníčku pojmů)^{1) §3} musí být účelně obhospodařovány podle lesního zákona a nesmí být využívány k jiným účelům^{1) §13, §15}. Výjimky povoluje orgán státní správy lesů (SSL, kap. 3.3)^{1) §15, §15-16}.
- Máte **právní nárok na náhradu** újmy vzniklé odnětím Vášeho pozemku z PUPFL na žádost jiného subjektu, kterou schválil orgán SSL^{1) §17} (např. umístění stavby).
- **Nájem lesa** je možný na základě písemné smlouvy^{1) §5}; podnájem pouze v případě, že je tato možnost dohodnuta v nájemní smlouvě^{1) §6}. Vznik nájmu, podnájmu nebo výpůjčky Vášich PUPFL, mají-li trvat méně než 5 let, musí být oznámen orgánu SSL do 30 dnů od jejího uzavření^{1) §12}.
- V případě, že les je přenechán do nájmu nebo podnájmu, má práva a povinnosti vlastníka lesa (tj. dle jen „vlastník“) nájemce, popř. podnájemce lesa, pokud smlouva mezi nimi výslovně nestanoví jinak^{1) §68}.

Hospodaření v lese

- K dělení lesního pozemku, při němž by vznikl díl o výměře menší než 1 hektar, je nutný souhlas orgánu SSL^{1) §12}. (Platí i v případě, kdy výměru menší než 1 ha má již původní pozemek před jeho rozdělením.)
- Les plní kromě produkce dříví ještě řadu dalších funkcí – chrání půdu a vodní zdroje, brání erozi, slouží k rekreaci aj. Podle svých převažujících funkcí a společenských požadavků je tedy Váš les zařazen orgánem SSL do jedné ze tří kategorií lesů^{1) §8-9}:

Lesnická mapa obrysová + mapa katastrální

Přístavčí plocha
X Přístavčí plocha pro úzký

Zemník
Zemník

Propojení na veřejné komunikace
Sázkařství ověřená
Sázkařství neověřené

Lesní komunikace
Veřejná cesta s celoročním provozem
Veřejná cesta s sezónním provozem
Lesní cesta s celoročním provozem
Lesní cesta s sezónním provozem
Lesní cesta s sezónním provozem
Lesní cesta s sezónním provozem

Působnost poboček ÚMÚL
Působnost pobočky ÚMÚL

Správní rozdělení
Hranice k.ú.
Hranice katastrálních území
Přírodní lesní oblast
Hranice přírodního území

FUNKČNÍ KATEGORIZACE LESŮ

LESY HOSPODÁŘSKÉ

LESY ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ

- o v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně
- o v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod
- o na území národních parků a národních přírodních rezervací
- o v prvních zónách chráněných krajinných oblastí a lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách
- o lázeňské
- o příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí
- o sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce
- o se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinnou
- o potřebné pro zachování biologické různorodosti
- o v uznaných oborech a v samostatných bažantnících
- o v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření

LESY OCHRANNÉ

- o lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích
- o vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace
- o lesy v klečovém LVS

FUNKČNÍ KATEGORIZACE LESŮ

KATEGORIE LESŮ	DŮSLEDEK PRO VLASTNÍKA LESA
Les hospodářský	Osvobození od daně z nemovitosti v případě, že les je zařazen do dvou nejvyšších pásem ohrožení imisemi (pásma A, B) ^{1) §15}
Les ochranný (sutě, prudké svahy, strže, náplavy a písky, rašelinisté, výsepky, vysoké polohy aj.)	Osvobození od daně z nemovitosti (vždy) ^{1) §19} Omezené hospodaření (před produkcí dřeva mají přednost ty funkce lesa, pro které byla kategorie vyhlášena) ^{1) §20} . Povinnost zajistit opatření uložená orgánem SSL ke splnění účelu sledovaného vyhlášením kategorie: právní nárok na náhradu zvýšených nákladů s tím spojených ^{1) §21} (návrh na poskytnutí náhrady se podává orgánu SSL ^{2) §4} , podrobnosti viz vyhláška ¹⁾)
Les zvláštního určení (pásma ochrany vod, zvláště chráněná území, rekreační lesy, obory aj.)	Toláž, jako les ochranný (výše). Navíc: Právní nárok na náhradu zvýšených nákladů, které z omezeného hospodaření vzniknou (kromě obor, bažantnic a zvláštních případů) ^{1) §20} ; návrh na poskytnutí náhrady se podává orgánu SSL ^{2) §4} , podrobnosti uvádí vyhláška ¹⁾

NÁSTROJE STÁTNÍ LESNICKÉ POLITIKY

ODBORNÝ LESNÍ HOSPODÁŘ (OLH)

► **Hospodaření ve svém lese je vlastník povinen zajišťovat v součinnosti s OLH** – licencovanou fyzickou nebo právnickou osobou, která pro vlastníka zabezpečuje odbornou úroveň hospodaření a jeho soulad se zákonem ^{1) §37}. **Je ve Vašem zájmu se na svého OLH obracet** – poskytne Vám veškeré informace související s hospodařením, doporučí optimální pracovní postupy, měl by být schopen poradit v komunikaci s úřady, pomoci s žádostmi o finanční příspěvek apod. Na druhou stranu je třeba mít na paměti, že odpovědnost za způsob hospodaření a za stav lesa nese vždy a v první řadě vlastník.

► Svého OLH si můžete zvolit sám (evidenci vede ORP). v takovém případě oznámte jeho jméno do 30 dnů ORP a budete sám hradit jeho činnost. Nevyberete-li si OLH sám, přidělí Vám jej ORP a jeho činnost bude hradit stát ^{1) §37}.

NÁSTROJE STÁTNÍ LESNICKÉ POLITIKY

LESNÍ HOSPODÁŘSKÁ OSNOVA (LHO)

► **Zdarma** pro Vás licencovaní specialisté zpracovávají LHO, zpravidla na 10 let ^{1) §25-26}. Obsahuje především podrobné údaje o Vašem lese (kategorii lesa a pásmo ohrožení imisemi (kap. 1), plochu porostní půdy, věk porostů, jejich genetickou kvalitu, zásobu dříví aj.), návrh hospodářských opatření, požadavky ochrany přírody na hospodaření v lese, opatření ke splnění účelu vyhlášení kategorie lesa (je-li jiné než „les hospodářský“) a lesnickou mapu ^{1) §19}.

► S LHO se můžete seznámit u orgánu SSL (kap. 3.3).

► Pokud LHO protokolárně **nepřevzmete**, můžete ve svém lese těžit dříví zásadně jen se souhlasem OLH (kap. 3.1), popř. orgánu SSL ^{1) §32}.

► Pokud LHO protokolárně **převzmete**, vztahuje se na Vás povinnost dodržet tato závazná ustanovení LHO ^{1) §25-26}:

vlastník- max. 3 ha lesa	Maximální celková výše těžeb (uvádí, jaké celkové množství dříví můžete v době platnosti LHO vyřezít ze svého lesa; je nepřekročitelná a zpočítává se do ní i těžba nahodilá) ^{1) §27, §32}
vlastník- více než 3 ha lesa	Maximální celková výše těžeb (viz předešlé). Navíc: Minimální podíl mletoráčních a zpevňujících dřevin při obnově porostu; při plnění tohoto ukazatele máte vůči státu právní nárok na částečnou úhradu zvýšených nákladů s tím spojených (kap. 4.1) ^{1) §24-28}

NÁSTROJE STÁTNÍ LESNICKÉ POLITIKY

ORGÁN STÁTNÍ SPRÁVY LESŮ (SSL)

► Státní správu lesů vykonává ORP ^{1) §46}, krajský úřad ^{1) §46a} a Ministerstvo zemědělství ČR (MZe) ^{1) §48}. **Většinu Vašich záležitostí souvisejících s vlastnictvím lesa vyřizuje ORP** ^{1) §48, §157}; vykonává dozor nad dodržováním lesního zákona a předpisů souvisejících, vede evidenci OLH a evidenci spojené s lesními pozemky a s hospodařením na nich, zajišťuje vypracování LHO (kap. 3.2), vydává rozhodnutí (o přiznání některých náhrad, o uložení pokuty aj.), povolení či zákazy apod.

► Pokud není ORP příslušná v dané věci rozhodnout, měla by Vás odkázat na příslušný orgán veřejné správy, **proto je vhodné se obracet v první řadě na ORP**.

NÁSTROJE STÁTNÍ LESNICKÉ POLITIKY

ORGÁN STÁTNÍ SPRÁVY LESŮ (SSL)

► **Hospodaření v lese je vlastník povinen zajišťovat v součinnosti s OLH**. Proto Vám doporučujeme konzultovat s ním ještě před zahájením vlastních prací všechny činnosti, náležitosti a náležitosti hospodaření a průběžně se na něho obracet s případnými pochybnostmi či nejasnostmi.

► Vlastník je povinen hospodářit tak, aby neohrožoval lesy sousedních vlastníků ^{1) §38}. Spadá-li jeho majetek do kategorie lesa ochranného (kap. 1), je povinen zajistit svým hospodařením především ochranné funkce lesa ^{1) §20}. Dále je vlastník povinen chránit svůj les před znečišťujícími látkami unikajícími či vznikajícími při hospodářských činnostech. Oleje k mazání řetězu motorové pily a hydraulické kapaliny smí používat jen biologicky odbouratelné ^{1) §39}.

► Stát podporuje hospodaření v lese **finančními příspěvky a službami**, není ovšem povinen vyhovět všem žádatelům ^{1) §40}.

► Obhospodařování Vašeho lesního majetku lze výrazně usnadnit sdružením s dalšími vlastníky.

► Máte **právní nárok na náhradu** újmy vzniklé v důsledku omezení hospodaření ve Vašem lese, o kterém rozhodl orgán státní správy (např. SSL, orgán ochrany přírody, orgán státní správy myslivosti) ^{1) §11} a rovněž **právní nárok na náhradu** zvýšených nákladů plynoucích ze zařazení Vašeho lesa do jiné kategorie než „les hospodářský“. **Výše náhrady se určuje podle prováděcích vyhlášek vydaných k lesnímu zákonu.**

LHP (LHO)

Lesní hospodářské plány (LHP) – lesní hospodářské osnovy (LHO), jako díla hospodářské úpravy lesů, se vypracovávají na období 10 let, jež nazýváme decennium. Ještě před jejich schválením musí být provedeno tzv. „**Základní rozhodnutí**“, týkající se:

- hospodářského tvaru lesa
- hospodářského způsobu a jeho formy
- doby obměny
- cílové druhové skladby
- doby obnovy

LESNÍ HOSPODÁŘSKÉ OSNOVY (VYHLÁŠKA Č. 84/1996 SB., O LESNÍM HOSPODÁŘSKÉM PLÁNOVÁNÍ)

§ 25 Lesní hospodářské osnovy

(1) Pro zjištění stavu lesa a pro výkon státní správy lesů se pro všechny lesy o **výměře menší než 50 ha** ve vlastnictví fyzických a právnických osob, pokud pro ně není zpracován plán (§ 24 odst. 3), zpracovávají lesní hospodářské osnovy (dále jen "osnovy"). Osnovy se zpracovávají obvykle na deset let se stejnou dobou platnosti v určeném území. Jejich zpracování zadává orgán státní správy lesů.

(3) Pro vlastníka lesa o výměře větší než 3 ha, který má zájem využít osnovu pro hospodaření v lese a protokolem o převzetí ji převezme, **se stává závaznou celková výše těžeb**, která je nepřekročitelná, a podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu. Pro vlastníka lesa o výměře do 3 ha, který má zájem využít osnovu pro hospodaření v lese a protokolem o převzetí ji převezme, **se stává závaznou celková výše těžeb**, která je nepřekročitelná. Ustanovení § 24 odst. 2 se užije obdobně.

LESNÍ HOSPODÁŘSKÉ PLÁNOVÁNÍ LHP, LHO

§ 24 Lesní hospodářské plány

(1) Lesní hospodářské plány (dále jen "plány") jsou nástrojem vlastníka lesa a zpracovávají se zpravidla na deset let.

(2) Plány obsahují ustanovení závazná a doporučující. Závaznými ustanoveními plánu jsou **maximální celková výše těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu**. Vlastník lesa má právo na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin vůči státu. Pravidla podpory výsadby těchto dřevin upraví ministerstvo právním předpisem. Pro státní lesy a lesy ve vlastnictví obcí je závazným ustanovením též **minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku**.

(3) Právnické osoby, kterým je svěřeno nakládání se státními lesy, ostatní právnické a fyzické osoby vlastníci více než 50 ha lesa v obvodu územní působnosti schvalujícího orgánu státní správy lesů (§ 27) jsou povinny zabezpečit zpracování plánů. Hospodařit podle plánu mohou též právnické a fyzické osoby vlastníci méně než 50 ha lesa.

(4) Jeden plán může být zpracován pro lesy o výměře nejvýše 20 000 ha.

(5) Právnické a fyzické osoby, pro které byly schváleny plány, jsou povinny dodržovat jejich závazná ustanovení (odstavec 2).

Náležitosti LHP - textová část, hospodářská kniha, mapy

Textová část

- všeobecné údaje
- zhodnocení přírodních poměrů,
- zhodnocení stavu lesa a dosavadního hospodaření,
- údaje vycházející z oblastního plánu rozvoje lesů, zejména přehled vyhlášených kategorií lesů
- definování hospodářských cílů vlastníka lesů a stanovení hospodářského záměru na období platnosti plánu,
- rámcové směrnice hospodaření pro zastoupené hospodářské soubory,
- výše a zdůvodnění závazných ustanovení plánu,
- závěrečné tabulky souhrnných údajů plánu ve struktuře dat,
- technickou zprávu s údaji o metodickém postupu zpracování plánu,
- přílohy, které tvoří kopie protokolů, rozhodnutí atd.

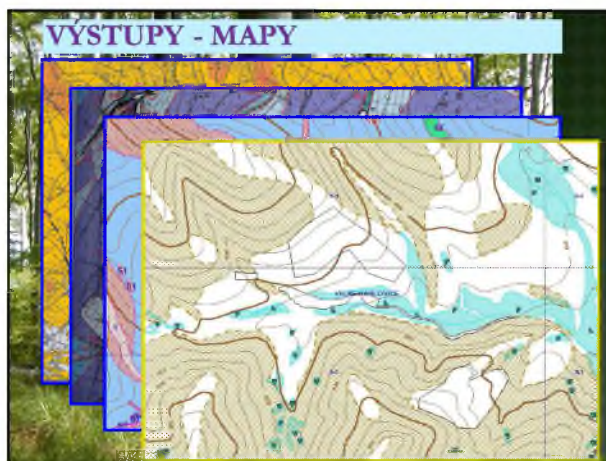
HOSPODÁŘSKÁ KNIHA

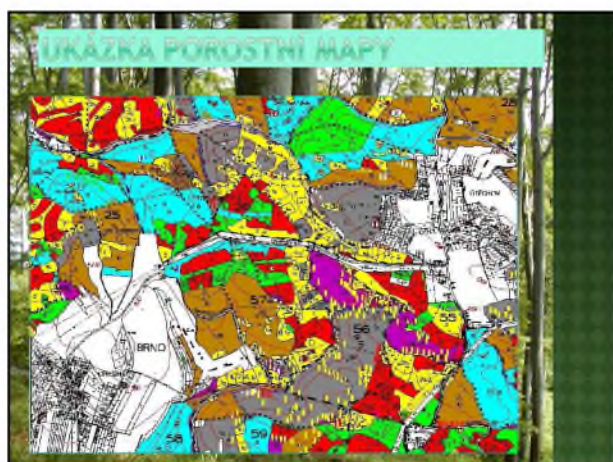
- údaje o stavu lesa,
- návrh hospodářských opatření,
- plochovou tabulku.

Mapy

- Součástí lesnických map je prostorové rozdělení lesa.
- Závazným výchozím mapovým podkladem pro tvorbu lesnických map je katastrální mapa nebo Státní mapa 1 : 5 000 -- odvozená.
- Lesnickými mapami jsou mapa obrysová, porostní, typologická, těžební nebo těžebně technologická, které se vyhotovují zpravidla v měřítku 1 : 10 000 nebo větším (podrobnějším) a ostatní účelové lesnické mapy, např. organizační, dopravní, mapa dlouhodobých opatření ochrany lesa atd.
- Povinnou náležitostí plánu je lesnická mapa v měřítku alespoň 1 : 10 000.

VÝSTUPY - MAPY

Způsoby hospodaření v lese
 Způsoby hospodaření v lese (obsahují veškerá opatření od vzniku nového porostu až do jeho obnovy) a závisí zvláště na:

vertikální členitosti vegetace (nadmořská výška) a změnách výškového mezoklimatu = lesní vegetační stupeň (LVS) - vylišeno 9 LVS

půdní poměry = ekologické řady a edafické půdní kategorie - vytvořeno osm ekologických řad: extrémní - exponovaná - kyselá - živná - oglejená - podmáčená - rašelinná - lužní.

stávající porostní poměry: zastoupení dřevin, porostní struktura, zdravotní stav porostu

funkční zaměření lesa (produkční, mimoprodukční), dle kategorií lesa

LESNICKÁ TYPOLOGIE

rozdělit lesy na plochy se stejnými růstovými podmínkami a to na základě:

zjištěných stanovištních vlastností (dle nich usuzujeme na působení ekologických faktorů)

nepřímé indikace prostřednictvím floristického složení vegetace

zhodnotit tyto ekologické podmínky, vyvodit závěry pro vhodné lesnické hospodaření.

Soubor lesních typů (SLT)

je vyšší typologickou jednotkou

spojuje lesní typy podle ekologické příbuznosti. Vyjádřené hospodářsky významnými vlastnostmi stanoviště. SLT jsou vymezeny:

lesním vegetačním stupněm (LVS)
 edafickou (půdní) kategorií.

Vegetační stupeň je označen číslicí, edafická kategorie velkým písmenem abecedy, např. 3S.

SOUBOR LESNÍCH TYPŮ - LESNÍ TYP

- ekologicko - produkční jednotka definující stanovištní poměry lesních ekosystémů CR
- kódování:
 - číslo - LVS
 - velké písmeno - edafická kategorie (SLT)
 - číslo - specifikace lesního typu
- edafické kategorie sdruženy do ekologických řad
 - extrémní
 - kyselá
 - živná
 - obohacená (humusem x vodou)
 - oglejená
 - podmáčená
- stanoviště tvoří tzv. ekologickou síť

DŘEVINNÁ SKLADBA A ZASTOUPENÍ DŘEVIN

- pro nejmenší jednotku prostorového rozdělení lesa
- dřevinná skladba se udává zkratkami dřevin
- zastoupení dřevin se udává v celých procentech

HS - hospodářský soubor

- jednotka rámcového plánování hospodářských opatření, vymezená příbuznými přírodními podmínkami, porostními poměry a shodným funkčním zaměřením lesa

První číslice většinou označuje vegetační polohu. Používají se číslice (0,1,2,3,4,5,7)

Druhá číslice udává ekologickou řadu:

Ekologické řady - číselné značení	Lesy hospodářské	Lesy zvl. urč.
Exponovaná	1	0
Kyselá	3	2
Živná	5	4
Ogledená	7	6
Podmísčena (lužní)	9	8

Název cílového hospodářského souboru se většinou odvíjí od jeho číselného označení, např. pro lesy hospodářské:

HS23 => kyselá stanoviště nižších poloh

HS45 => živná stanoviště středních poloh

Ale také neodvíjí

HS13 => přirozená borová stanoviště

HS19 => lužní stanoviště

**VELIKOST HOLINY - DLE ZÁKONA O LESÍCH § 31
OBNOVA A VÝCHOVA LESNÍCH POROSTŮ**

(2) Při mýtní těžbě úmyslně nesmí velikost holé seče překročit **1 ha** a její šíře na exponovaných hospodářských souborech jednorásobek a na ostatních stanovištích dvojnásobek průměrné výšky těžného porostu. Šířka holé seče není omezena při domycení porostních zbytků a porostů o výměře menší než 1 ha. V odůvodněných případech může orgán státní správy lesů při schvalování plánu nebo při zpracování osnovy nebo na žádost vlastníka lesa povolit výjimku ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče, a to

a) na hospodářském souboru přirozených borových stanovišť na písčitých půdách a na hospodářském souboru přirozených lužních stanovišť do velikosti 2 ha holé seče bez omezení šíře,

b) na dopravně neprístupných horských svazích delších než 250 m, nejedná-li se o exponované hospodářské soubory, do velikosti 2 ha holé seče.

(5) Při obnově lesa je zakázáno bez ohledu na vlastnickou hranici přirazovat další holou seč k mladým porostům na celé ploše nezajištěným, pokud by celková výměra nezajištěných porostů překročila velikost a šířku stanovenou v odstavci 2. Nejmenší přípustná vzdálenost holé seče od holin a mladých porostů na celé ploše nezajištěných nesmí být menší než průměrná výška obnovovaného porostu.

Mapa obrysová 1:10 000

- mapové dílo v LH M 1:10 000

- obsahuje organizační členění LHC v nejmenších jednotkách rozdělení lesa

Obecný účel jednotek základního rozdělení lesa:

- usnadnění orientace v lese,
- umožnění jednoznačné identifikace částí lesa při plánovacích, hospodářských, evidenčních a kontrolních činnostech.

Vyššími (základními) jednotkami prostorového rozdělení lesa jsou:

oddělení (jednotka volitelná) - nepřesahuje 150 ha, značí se arabskými čísly

dílec (jednotka volitelná) - na základě podobnosti přírodních a hospodářských podmínek s cílem postupného dosažení jednotného způsobu hospodaření, nepřesahuje 30 ha

porost (jednotka povinná) - plošně souvislé části lesa, odlišující se od sebe druhovou, věkovou či prostorovou skladbou, kategorií lesů nebo vyžadující odlišné hospodaření. Výměra porostů neklesá pod 0,20 ha.

Trojstupňové: 2121Aa12/3 - porostní skupina se dvěma etážemi v 3. věkovém stupni a 12. věk. stupni

VEK

udává se v letech k začátku decennia

pro zjištění aktuálního věku třeba připočíst rozdíl mezi

aktuálním rokem a rokem počátku decennia

věkový stupeň - zjednodušená charakteristika - nejčastěji pro pěstební účely - sdružuje všechny porosty v desetiletém intervalu

- 1. VS - 0 - 10 let
- 2. VS - 11 - 20 let
- 3. VS - 21 - 30 let
- 4. VS - 31 - 40 let
- atd.

věková třída - zjednodušená charakteristika - nejčastěji pro inventarizační účely - sdružuje všechny porosty ve dvacetiletém intervalu

- 1. VT - 0 - 20 let
- 2. VT - 21 - 40 let
- 3. VT - 41 - 60 let
- 4. VT - 61 - 80 let
- atd.

ZAKMENĚNÍ

ukazatel využití produkční kapacity lesní půdy

stanovuje se jako podíl skutečné zásoby lesního porostu (dřeviny) a zásoby tabulkové na 1 ha

vyjadřuje se číselným kódem 0 - 10

10 +	přehoustlé
10 - 9	plné
8 - 7	prořídle
6 - 4	ředina
3 a méně	výstavky

ZASOBA

- udává zásobu dřevní hmoty dřeviny v rámci nejmenší jednotky rozdělení lesa a její různé přepočty
- udává se v m³ bez kůry
- často též tabulková zásoba - jako ukazatel zakmenění a bonity

BONITA AVB X RVB

- ukazatel kvality produkce

AVB = absolutní výšková bonita - udává kvalitu porostu pomocí střední výšky, jaké je lesní porost (dřevina) schopen v určitém věku (věku zralosti) dosahovat

RVB = relativní výšková bonita - udává kvalitu porostu pomocí relativního čísla 1 - 9 (1 - nejvyšší bonita, 9 - nejnižší)

STUPĚN POŠKOZENÍ – ZDRAVOTNÍ STAV

stupeň poškození podle vyhlášky č. 78/96 o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí

OBMYTÍ

- ukazatel zralosti lesních porostů
- různé typy obmytí - fyziologické, ekonomické atd.
- ve věku obmytí by měl být porost obnoven

OBNOVNÍ DOBA - časový interval, za který by měl být porost obnoven

TERÉNNÍ SKUPINA

charakterizuje terén podle možnosti využití dopravní technologie rozhodující parametry sklon a přítomnost překážek

A - terén pro UKT
B - terén pro SLKT – po svahu i proti svahu
C - terén pro SLKT – pouze proti svahu
D - lanovkový terén

HOSPODÁŘSKÉ TVARY

Hospodářský tvar lesa je charakterizovaný, předurčený, způsobem vzniku porostu (generativní, vegetativní, kombinovaný), modifikovaný formou hospodaření (strategie obnov a péstební péče) v závislosti na cílech hospodaření. Rozlišujeme:

- vysoký (semenný) les,
- nízký (výmladkový) les,
- střední (sružený les).

Les vysoký

je tvar lesa vzniklý generativní (semennou) cestou. V České republice tento hospodářský tvar převládá (více než 99% rozlohy lesů). Má dlouhou produkční dobu (80-160 let v závislosti na hlavní hospodářské dřevině) a vysokou hodnotovou produkci (poskytuje celé spektrum dřevních sortimentů), je možné zde uplatnit všechny dřeviny.

HOSPODÁŘSKÉ TVARY

Les nízký

je tvar lesa vzniklý vegetativní cestou, především pařezovou a korenovou výmladností. Vyznačuje se krátkou produkční dobou (5-40 let) a vysokou objemovou produkcí. Poskytuje ovšem jen omezené spektrum sortimentu (vlákna, palivo) a uplatní se zde pouze dřeviny s dobrou pařezovou a korenovou výmladností (LP, HB, DB, AK atd...)

Les střední

je tvarem dvou či vícevrstevného (etážového) tvaru lesa. Spodní vrstvu tvoří nízký les, horní pak jedna, nebo více etáží vystavků vzniklých generativně. Dříve velice populární a rozšířený tvar lesa, poskytující kromě velkého množství paliva také omezené množství silnějších sortimentů. Dnes se vyskytuje sporadicky, v Evropě především v Německu a ve Francii.

- Obrácený střední les vzniká při převodu lesa nízkého na les vysoký. V horní vrstvě je etáž vystavků vzniklých vegetativně, ve spodní etáži jedinci z přirozené obnovy, nebo umělého zalesnění.

Příloha č. 4 k vyhlášce č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování

Číselné označení, názvy a zkratky dřevin

Číslo	Název dřeviny	Zkratka	Číslo	Název dřeviny	Zkratka
01	borovice lesní	BAL	01	borovice lesní	BAL
02	smrk ztepilý	SMZ	02	smrk ztepilý	SMZ
03	jeřábina	JEŘ	03	jeřábina	JEŘ
04	alibala	ALB	04	alibala	ALB
05	lípa	LIP	05	lípa	LIP
06	osika	OSK	06	osika	OSK
07	topol	TOP	07	topol	TOP
08	olše	OLŠ	08	olše	OLŠ
09	hloh	HLO	09	hloh	HLO
10	akce	AKC	10	akce	AKC
11	jablko	JAB	11	jablko	JAB
12	malina	MAL	12	malina	MAL
13	ostružina	OST	13	ostružina	OST
14	malina	MAL	14	malina	MAL
15	ostružina	OST	15	ostružina	OST
16	malina	MAL	16	malina	MAL
17	ostružina	OST	17	ostružina	OST
18	malina	MAL	18	malina	MAL
19	ostružina	OST	19	ostružina	OST
20	malina	MAL	20	malina	MAL
21	ostružina	OST	21	ostružina	OST
22	malina	MAL	22	malina	MAL
23	ostružina	OST	23	ostružina	OST
24	malina	MAL	24	malina	MAL
25	ostružina	OST	25	ostružina	OST
26	malina	MAL	26	malina	MAL
27	ostružina	OST	27	ostružina	OST
28	malina	MAL	28	malina	MAL
29	ostružina	OST	29	ostružina	OST
30	malina	MAL	30	malina	MAL
31	ostružina	OST	31	ostružina	OST
32	malina	MAL	32	malina	MAL
33	ostružina	OST	33	ostružina	OST
34	malina	MAL	34	malina	MAL
35	ostružina	OST	35	ostružina	OST
36	malina	MAL	36	malina	MAL
37	ostružina	OST	37	ostružina	OST
38	malina	MAL	38	malina	MAL
39	ostružina	OST	39	ostružina	OST
40	malina	MAL	40	malina	MAL
41	ostružina	OST	41	ostružina	OST
42	malina	MAL	42	malina	MAL
43	ostružina	OST	43	ostružina	OST
44	malina	MAL	44	malina	MAL
45	ostružina	OST	45	ostružina	OST
46	malina	MAL	46	malina	MAL
47	ostružina	OST	47	ostružina	OST
48	malina	MAL	48	malina	MAL
49	ostružina	OST	49	ostružina	OST
50	malina	MAL	50	malina	MAL
51	ostružina	OST	51	ostružina	OST
52	malina	MAL	52	malina	MAL
53	ostružina	OST	53	ostružina	OST
54	malina	MAL	54	malina	MAL
55	ostružina	OST	55	ostružina	OST
56	malina	MAL	56	malina	MAL
57	ostružina	OST	57	ostružina	OST
58	malina	MAL	58	malina	MAL
59	ostružina	OST	59	ostružina	OST
60	malina	MAL	60	malina	MAL
61	ostružina	OST	61	ostružina	OST
62	malina	MAL	62	malina	MAL
63	ostružina	OST	63	ostružina	OST
64	malina	MAL	64	malina	MAL
65	ostružina	OST	65	ostružina	OST
66	malina	MAL	66	malina	MAL
67	ostružina	OST	67	ostružina	OST
68	malina	MAL	68	malina	MAL
69	ostružina	OST	69	ostružina	OST
70	malina	MAL	70	malina	MAL
71	ostružina	OST	71	ostružina	OST
72	malina	MAL	72	malina	MAL
73	ostružina	OST	73	ostružina	OST
74	malina	MAL	74	malina	MAL
75	ostružina	OST	75	ostružina	OST
76	malina	MAL	76	malina	MAL
77	ostružina	OST	77	ostružina	OST
78	malina	MAL	78	malina	MAL
79	ostružina	OST	79	ostružina	OST
80	malina	MAL	80	malina	MAL
81	ostružina	OST	81	ostružina	OST
82	malina	MAL	82	malina	MAL
83	ostružina	OST	83	ostružina	OST
84	malina	MAL	84	malina	MAL
85	ostružina	OST	85	ostružina	OST
86	malina	MAL	86	malina	MAL
87	ostružina	OST	87	ostružina	OST
88	malina	MAL	88	malina	MAL
89	ostružina	OST	89	ostružina	OST
90	malina	MAL	90	malina	MAL
91	ostružina	OST	91	ostružina	OST
92	malina	MAL	92	malina	MAL
93	ostružina	OST	93	ostružina	OST
94	malina	MAL	94	malina	MAL
95	ostružina	OST	95	ostružina	OST
96	malina	MAL	96	malina	MAL
97	ostružina	OST	97	ostružina	OST
98	malina	MAL	98	malina	MAL
99	ostružina	OST	99	ostružina	OST
100	malina	MAL	100	malina	MAL

Názvy dřevin podle Křivky České republiky (ČAV)

STUPEŇ POŠKOZENÍ - ZDRAVOTNÍ STAV

stupeň poškození podle vyhlášky č. 78/96 o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí

Poškození stromu			Poškození porostu				
Stupeň poškoz.	Poškození (defoliace)		Stupeň poškoz.	Max. % poškození stromu			
	%	charakteristika		0	1	2+	3+
0	do 10	zdravý	0	100			
1	11 - 30	slabě poškozený	0/1	20			
2	31 - 50	středně poškozený	I		32	5	
3	51 - 75	silně poškozený	II		84	30	
4	76 - 95	velmi silně poškozený	IIIa			50	
5	95 +	odumřelý	IIIb			70	
			IV				100

LEGISLATIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

„Lesní zákon“ (zákon č. 289/1995 o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, v úplném znění včetně 149/2003 Sb.)

- Vyhláška č. 77/1996
O nálezitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně lesů určených k plnění funkcí lesa.
- Vyhláška č. 78/1996
O stanovení pásme ohrožení lesů pod vlivem imisí.
- Vyhláška č. 79 /1996 (ve znění 52/1999 Sb.)
O služebních stejnokrojích zaměstnanců orgánů státní správy lesů a o jejich označení.
- Vyhláška č. 80 /1996
O pravidlech poskytování podpory na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin a o poskytování náhrad zvýšených nákladů.
- Vyhláška č. 139 /2004
kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa.
- Vyhláška č. 83/1996
O zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů.

LEGISLATIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Vyhláška č. 83/1996
O zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů.
- Vyhláška č. 84 /1996
O lesním hospodářském plánování.
- Vyhláška č. 100 /1996 (ve znění 324/2003 Sb.)
Kterou se stanoví nálezitosti žádosti o udělení licence v lesním hospodářství a podrobnosti o udělování licencí v lesním hospodářství.
- Vyhláška č. 101/1996
Kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže. (ve znění 236/2000Sb.)
- Vyhláška č. 219 /1998
o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát
- Vyhláška č. 55 /1999
O způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích
- Vyhláška č. 433/2001
kterou se stanoví technické požadavky pro stavby pro plnění funkcí lesa.

LEGISLATIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

„Zákon o reprodukčním materiálu“ (zákon 149 ze 18. dubna 2003, o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin).

- Vyhláška č. 29 / 2004
kterou se provádí zákon 149/2004 Sb. o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin
- Vyhláška č. 139 /2004
kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa

LEGISLATIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Zákon č. 114/1992 ochrany přírody a krajiny

- Vyhláška č. 395/1992 kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Vyhláška č. 335/2006 kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením lesního hospodaření, vzor a nálezitosti uplatnění nároku

LEGISLATIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Zákon č. 449/2001 o myslivosti (ve znění 320/2002 Sb. a 59/2003 Sb.)

- Vyhláška č. 244 /2002 (ve znění 350/2003 Sb.)
kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti
- Vyhláška č. 245 /2002 (ve znění 480/2002 Sb.)
O době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu
- Vyhláška č. 7 /2004
o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice
- Vyhláška č. 491 /2002
O způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honitbe nebo jejich částí do jakostních tříd.
- Vyhláška č. 553 /2004
O podmínkách, vzoru a bližších pokynech k vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

ZAKLADÁNÍ LESA

abývá se: celou problematikou lesního semenářství (podmínky plodnosti, sběr a zpracování sem. suroviny, skladování osiva) a **umělé obnovy lesa** (síce, sadba, hodnocení kvality osiva a sadebního materiálu, doprava, zakládání a skladování sadebního materiálu, příprava stanoviště, typ a druhy sadeb a sítě, tvorba porostních směsí, péče o kultury), **lesního školkařství** (zakládání lesních školek, příprava půdy a sítě v lesních školekách, pěstování sadebního materiálu školkováním, podřezáváním kořenového systému, zakořeňováním, v umělých krytech, závlahy v lesních školekách, výroba substrátu).

Postupy obnovy v hospodářských lesích, pralesovitých a přírodních lesích, ale i na suchých, zamokřených a zabuřených stanovištích, v inundačních oblastech, v mrazových a vysokohorských polohách a v imisních oblastech) atd.

ZAKLÁDÁNÍ LESA

Obnova lesa je souhrn pěstebních opatření k vytváření nového porostu na místě starého porostu umělým nebo přirozeným způsobem (přirozená obnova: nasazení, výmladky, umělá obnova lesa: sje, sadba).

Zalesňování: umělé vytváření porostu na nelesní půdě

Holina: dočasně odlesněná část porostu, na ní se plánuje obnova.

Z legislativy vyplývá povinnost zalesnit holinu do dvou let od jejího vzniku a lesní porosty na nich zabezpečit do následujících 5 let.

Kultura (nárost) je zajištěna iestliže:

Druhová skladba dává předpoklad dosažení cílové druhové skladby

Byla založena a vylepšována sazenicemi (osivem) vhodného původu

3. Nevyžaduje další vylepšování (dostatečný počet jedinců rozmístěných po ploše rovnoměrně)
4. Dochází ke zvětšování výškového přírůstu
5. Odrostla konkurenci buřeně

PĚSTOVÁNÍ LESA

Péče o porosty - pěstební a ochranná opatření od založení, popř. zajištění porostu až po jeho obnovu. Jednotlivým růstovým fázím odpovídají příslušná opatření. V nejmladších porostech je to ošetřování, ochrana a vylepšování **kultur**, doplňování **nárostů**, **pročistky** nárostů, seče plecí v kulturách a úprava spádných okrajů. V **mlazinách** se uskutečňují pročistky, podle stavu porostu v podobě sečí plecí, prořezávek a čistek.

Týčkovin a tyčovín se týkají probírky, popř. **zpevňovací seče** (odluka, rozluka, závora). Péče o nastávající kmenoviny zahrnuje zpočátku **probírky**, později prosvětlování, popř. opožděné zpevňovací seče. Na péči o porosty navazuje obnova kmenovin. Do celé pěstební péče se promítají potřebná opatření ochrany lesa proti škodlivým abiotickým a biotickým činitelům.

RŮSTOVÉ STUPNĚ LESA

Nálet - první růstová fáze, která vznikla přírodním nasazením. Je vymezena biologicky nezabezpečnými semenáčky až po jedince o střední porostní výšce 0,5m.

Nárost - růstová fáze lesa, která vznikla přirozenou obnovou, nasazením, výmladností, popř. hrizením. Jedinci 0,6 - 1,3m.

Kultura odrostlá - již zajištěný lesní porost, založena umělou výsadbou nebo sje. Velikost 0,6-1,3m.

Mlazina - následuje po nárostu nebo odrostlé kultuře. Střední porostní výška větší než 1,3m a výčetní tloušťka do 5 cm. Diferencuje se kmenová a korunová část a vrcholí výškový přírůst.

Týčkovina - následuje po mlazině, porost 2. až 4. věkového stupně, se střední výčetní tloušťkou v rozpětí 6 až 12 cm. Vrcholí tloušťkový přírůst.

Týčovina - tloušťka 13 až 19 cm.

Kmenovina - poslední růstová fáze lesa, porost dozrává, plně plodí, vlastnosti jedinců jsou téměř ustáleny a rozměry stromů se blíží zralostním hodnotám. (střed. výč. tl.20, věk nad 50 let), rozlišujeme: tenkou, střední, tlustou, velmi tlustou, nebo nastávající, vyspělí, přestárlí.

HOSPODÁŘSKÉ ZPŮSOBY

1. Podrostiti

Nový porost vzniká pod ochranou téženého porostu. Uplatňuje se obnova clonná. Clonná seč se může členit na fázi přípravnou, semennou, prosvětlovací a domýtnou, nebo probíhat ve zkrácené podobě (prosvětlení, domýcení).

2. Násečň

Nový porost vzniká v blízkosti porostní stěny a to jak na holé ploše, tak pod ochranou téženého porostu. Uplatňuje se obnova okrajová. Vnější okraj je tvořen holou plochou, jejíž šíře nepřekročuje průměrnou výšku téženého porostu. Při zahájení obnovy porostu se vnější okraj vytváří násekem.

3. Holosečň

Nový porost vzniká na holé ploše, která je širší než průměrná výška téženého porostu. Používá se obnovy holosečné.

4) Výběrný

Těžba za účelem výchovy a obnovy porostů se časově a prostorově nerozlišuje. Uskutečňuje se výběrem jednotlivých stromů nebo jejich skupin, které jsou nežádoucí nebo mytně zralé. Obnova porostů probíhá plynule a nepřetržitě. Těžbou se uvolňuje prostor pro nastupující generaci. Používá se výběrná seč.

OCHRANA LESA

Ochrana lesa je vědecká disciplína, která se zabývá poškozením porostu či jednotlivých stromů škodlivými činiteli a řeší příčinné souvislosti a způsoby, jak předcházet, omezovat nebo eliminovat vznik škod. Ochrana lesa zvyšuje odolnost potenciál, omezuje možnosti aktivace, dbá o hygienu lesa.

Choroba - odchylka fyziologických procesů od normálu - vyúsťuje ve změny v pletivech, buňkách. Jde zpravidla o trvalejší poruchy normálních fyziologických funkcí - oběh vody, živin, asimilace, dýchání, a o poruchy normální stavby a vzhledu rostliny - změny anatomické, histologické, morfologické. Příčiny - viry, mykoplasmaty, bakterie, mykocíe, houby, hádátka, prvoci, parazité,....

Poškození - fyziologická újma, porušení vývoje, výsledkem je snížení produkce dřeva, plodu, semen - biotické - sucho, antropogenní - imise. Poškození rostliny = porucha postiženého orgánu, kdy neprobíhají pro chorobu typické dlouhotrvající patologické procesy, vzniká vlivem poškození klimatickými faktory, žírem hmyzu nebo z podobných důvodů.

ŠKODLIVÝ Činitele

- abiotické - přírodní - vítr, oheň, voda, sníh, námraza, ledovka, blesk - působí
 - mechanicky (tlakem) - vítr, sníh, námraza, laviny
 - fyzikálně - oheň, blesk
 - fyzilogický - sucho, průsušek, nadbytek vody, vlhkosti, záplavy, nízké teploty - mraz - časně, zimní, ranní, vysoké teploty - úpal, korní spály, nedostatek, nadbytek živin
- biotické - zvěř, hmyz, drobní obratlovci
 - heterotrofní - houby, bakterie, viry
 - autotrofní - rostliny, buřen
- antropogenní - všechny aktivity spojené činností člověka -
 - nepřímé - imise, požáry, pastva, zvěř, rekreace, průmysl
 - přímé - zraňování, požár, chybná rozhodnutí lesáka -

NĚKTERÉ KALAMITNÍ ŠKODCI

Lýkožrout smrkový (*Ips typographus*)
 Lýkožrout lesklý (*Pityogenes chalcographus*)
 Bekyně mniška (*Lymantria monacha*)
 Obaleč modřínový (*Zeiraphera griseana*)
 Ploskohřbetky rodu *Cephalcia* sp.
Micosphallera pini
 Atd.

TĚŽBA LESA METODA LESNÍ TĚŽBY

SORTIMENTNÍ - dvě varianty:

1. - úplné druhovalení dříví, dopraveno na odvozní místo ve formě sortimentů
2. - výřezy standardních délek, dopraveno na OM sortimentní vyvážecí soupravou

KMENOVÁ - dvě varianty:

1. - úplné druhovalení na odvozním místě
2. - varianta s úplným druhovalením na manipulačním skladě

STROMOVÁ - dvě varianty - na OM soustředění kmenů a jejich odvětví nebo na manipulačním skladě odvětví

ŠTĚPKOVÁNÍ

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

ZÁKONNÉ PODMÍNKY TĚŽBY A KÁCENÍ DŘEVIN

Přednostně provádět těžbu nahodilou

Povinnost oznámit provádění těžby nahodilé pokud by vznikla souvislá holina větší než 0,2 ha

Maximální celková výše těžeb, minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let

Zákaz provádět těžbu myšlnou v porostech mladších než 80 let
 Limit velikosti hole seče (již zmíněno)

Těžbu v lese lze provést jen se souhlasem odborného lesního hospodáře

Zákaz snížení zakmenění porostu pod 7 (neplatí pro prosvětlení porostu za účelem následného porostu nebo jeho zpevnění)

Nepřifazovat další seč k holým porostům nezajištěným

Těžbu provádět způsobem, který minimalizuje negativní dopad na ekosystém
 Atd.

OCHRANA PŘÍRODY A NATURA 2000

Dva zásadní dokumenty:

směrnice č. 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků
 („směrnice o ptácích“)

směrnice č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“).

Typy přírodních stanovišť, na nichž je povinnost vymezit lokality soustavy NATURA 2000, je pro podmínky České republiky pojednána v Katalogu biotopů ČR (CHYTRÝ-KUČERA-KOČÍ, 2001). Při tvorbě tohoto katalogu bylo přihlíženo k lesnické typologii.

Na vymezených, resp. vyhlášených územích lze hospodařit, s předpokladem zachování stavu přírody a fenoménů, pro které je území vymezeno.

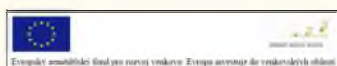

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Podnikání v lesnictví

Sdružení měst a obcí Východní Moravy

Lesnická politika

OSNOVA PŘEDNÁŠKY

1. Úvod
2. **Teorie** (lesnická politika jako vědní disciplína, mimoprodukční funkce lesa a externality, vlastnická práva a struktura)
3. **Zásady, principy a nástroje lesnické politiky**
4. Mezinárodní jednání o ochraně a využívání lesů
5. **Lesnická politika v rámci EU**
6. Lesnická politika v ČR - **Národní lesnický program**
7. Lesnická politika LČR a potenciál LČR
8. Závěrečné poznámky

Úvod

Zvláštnosti LH, produkční a mimoprodukční funkce lesa, zájmy společnosti a konflikty, předcházení rizikům)

Trendy:

- politika trvale udržitelného hospodaření (TUH) – 3 pilíře: ekonomický + ekologický + sociální + (kulturní)
- politika přírodních zdrojů,
- politika funkce lesa,
- politika rozvoje venkova

Lesníci = odborníci na pěstování lesa, ALE potřeba zlepšení v:

právních znalostech
ekonomickém myšlení
lesopolitické orientaci

Vývoj teorie lesnické politiky

Věda o lesnické politice se zabývá:

- objasňováním existujících souvislostí, odvozováním všeobecných poznatků a závěrů vyplývajících z praktické lesnické politiky analýzami cílů programů lesnické politiky (*nejedná se jenom o analýzu stavu lesa!*)
- výzkumem implementace a evaluace nástrojů lesnické politiky, prognózami,
- tvorbou strategií a koncepcí.

Lesnická politika = vztah člověka (společnosti) a lesa

Tři základní školy vědy o lesnické politice:

lesnická škola
ekonomická škola
politologická škola

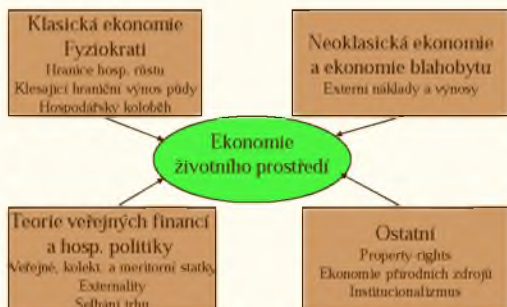
Lesnická škola

- Dlouhá tradice (vznik a rozvoj v 18. a 19. st.)
- Vychází ze základních lesnických vědních disciplín
- Cílem = zabezpečení trvalosti obhospodařování lesa
- **praktická lesnická politika = státní lesnická politika**
jako souhrn zásad a způsobů praktického používání podpůrných a omezujících účinných nástrojů a opatření na
 - usměrňování obhospodařování a využívání lesa vlastníky (uživatelé) a veřejnosti při respektování oprávněných vlastnických zájmů a společenských potřeb
 - dosahování strategických cílů, realizaci koncepčních záměrů aj.
- Odráží **silnou pozici státu v lesnické politice** a upřednostňování hierarchického řešení

Ekonomická škola

- počátek prosazování koncem 70. let pod vlivem anglo-amerického směru a ekonomických vědních oborů
- **východiskem = ekonomie životního prostředí a ekologická ekonomie**
 - teorie hospodářského koloběhu (F.Quesnay)
 - klasická ekonomie (T.R.Malthus, D. Ricardo)
 - neoklasická ekonomie a ekonomie blahobytu (A.C.Pigou 1920)
 - teorie veřej. financí a hosp. politiky (odůvod. stát. zásahů)
 - teorie Property-Rights (R. Coase 1960, problémy ŽP)
 - ekonomie přírodních zdrojů (H.Hotelling, 1931)
 - institucionalismus (W.Kapp, 1950)
- Škola preferuje **decentralizované tržní řešení a nestátní sektor** jako garanci společenské ekonomické efektivnosti

Syntéza ekonomických směrů v ekonomii životního prostředí
(Šálka 2003)

Politologická škola

Počátkem 70. let vliv sociologických a politologických proudů pod anglo-americkým vlivem

- analýza politiky (policy analysis)
- teorie politického systému
- implementační a evaluační výzkum
- teorie hierarchického řízení státem
- teorie vyjednávacích systémů
- sociologie organizace
- teorie sociálního konfliktu

Předmětem praktické lesnické politiky = koordinace vztahů mezi společností a lesním hospodářstvím
(Niesslein 1985, Schmitthüsen 1990, Glück 1994, Krott 2001)

Teorie hospodářských, politických, sociálních a ekologických systémů

Věda o systémech = teorie systémů

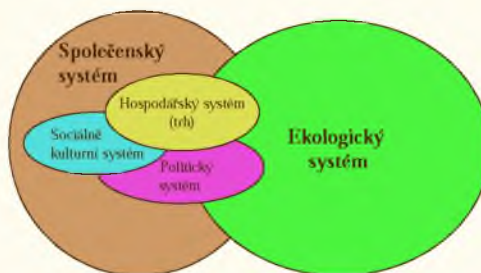
Systém = množství vzájemně závislých prvků, které jsou spojené výměnnými energetickými, materiálními a informačními vazbami.

Lesní ekosystémy – produkce různých statků na základě principů tržního ekonomického systému

Deficity koordinačních mechanismů tržního hosp. systému (selhání trhu) ⇒ zásahy státu podléhající zásadám fungování politických systémů

Vztahy = teoretický základ pro lesnickou politiku

Systémy důležité z pohledu lesnické politiky
(Šálka 2003)

Hospodářský systém 1- části

Součást společenského systému

3 základní části:

- ✓ závazné právní a institucionální pravidla pro hospodářský proces
- ✓ přírodní, věcné a lidské zdroje
- ✓ vztahy mezi hospodářskými subjekty a koordinační mechanismy

Hospodářský systém 2 - členění

Subsystémy:

- rozhodovací (definování kompetencí)
- motivační (motivace k hosp. výkonům)
- kontrolní (kontrola hosp. výsledků)
- koordinační
 - informační (např. cenový mechanismus)
 - sankční

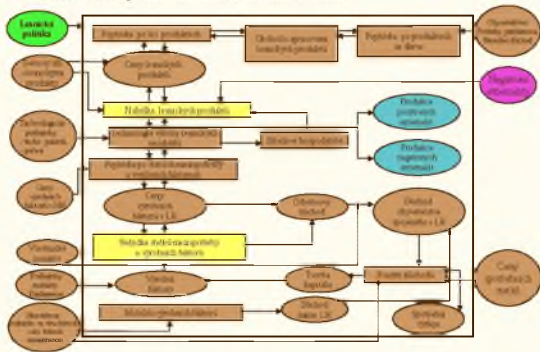
Výměna = koloběh statků, koloběh peněz

Ekonomie – ekonomika – hospodářská politika na úrovni:

Mikro – domácnosti, podniky, trhy

Mezo – odvětví, regiony, skupiny

Makro – národní hospodářství (lesy a národní účty)

Politický systém 1

Součástí společenského systému, skládá se z:

- a) základných právnych a inštitucionálnych **pravidel** koordinácie politického procesu,
- b) politických **aktérov** s jejimi politickými zájmy a potenciálmi (*vlastníci lesa, občane, zájmové skupiny – svazy a spolky v LH, DP, OP, vládny štandard – vláda a štátna správa, politici, politické strany...*)
- c) **vzťahy** medzi aktérmi a koordinačnými mechanizmami podmiňujúcimi ich chováni sústému

Politici a státní správa (byrokracie) tvoří tzv. politicko-administrativní systém (PAS) – řízení a regulace konfliktů ve společnosti

Stát = vytvořit rámcové podmínky pro zachování lesa, podnikání apod.

Politický systém 2 - politický proces

Nositelé politiky (na domácí – státní – mez. úrovni)

Vznik politických problémů (konfliktů)

Formulace politiky (viz *pan-evropský proces*)

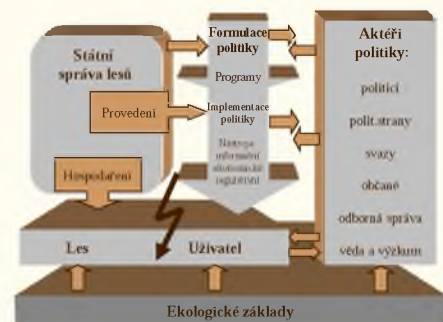
Analýzy politiky:

les, podniky, dřevo, infrastruktura, funkce lesa, oblasti konfliktů, cíle vlastníků, veřejné zájmy, zachování lesa, ochrana přírody aj.

Implementace politiky

Hodnocení, zpětná vazba

Politická kultura, masmédiá, lobování.

Lesní hospodářství v politice (*M.Krott, 2001*)

Ekologický systém

Ekosystém (biogeocenóza) je funkční ekologický systém, který se skládá (*Duvigneaud 1980*) z:

- základních abiotických (fyzikálních) faktorů (edafických a klimatických) tvořících prostředí,
- nespočetných živých organizmů tvořících biotu (živé organizmy),
- vztahů mezi organizmy a prostředím, které určuje taxonomické složení, strukturu a rozsah bioty a vztahů mezi organizmy

Ekosystém je komplexní systém, který je popsitelný rovnovážným koloběhem vzájemně propojených toků energie a látek.

Vztahy mezi systémy 1

Hospodářský a politický systém

(země s trhem a parlamentním demokratickým zřízením)

1. rozhod. rovina = decentralizované jednotky na trhu (firmy, spotřebitelé)
2. rozhod. rovina = organizované zájmové skupiny a sdružení (systém zprostředkování zájmů)
3. rozhod. rovina = státní instituce (politická rozhodnutí v PAS)

Lesnická politika musí respektovat národohospodářskou politiku zásad tržního hospodářství

Vztahy mezi systémy 2

Hospodářský a ekologický systém

z tohoto vztahu vyplývají specifika LH
chybějící analýza vzájemných vztahů (přírodovědci vs. ekonomové)

- omezenost přírodních zdrojů
- 2 termodynamické věty
- rovnováha (optimální využití přírodního zdroje „les“) je dosažitelná jen při podmínce
- zachování trvale udržitelného rozvoje (TUR)**
(trvalost produkce lesa a všech veřejnoprospešných funkcí lesa)

Trvalost jako princip hospodaření lesnicí znají již cca 200 let !!! (Hartig)

Vztahy mezi systémy 3

Hospodářský, politický a ekologický systém

Požadavky na TUR, zabezpečení rovnováhy mezi ekolog. a ekonom. systémem → **politicky prosadit a realizovat = PROBLÉM**

Politický systém se snaží o regulaci konfliktů vytvářením politických strategií a používáním nástrojů lesnické politiky

Nezainteresovanost zájmových skupin na TUR:

- neexistence konsenzu o vlivu příčin nerovnováhy v ekol. systému v praxi (ani ve vědecké oblasti),
- ochrana přírod. prostředí a zabezpečování rovnováhy v ekol. systému mají charakter kolektivních statků
- problémy ochrany přírodního prostředí jsou zatemňovány jinými problémy

Základní problémy ekonomie životního prostředí (ŽP)

- překračuje se schopnost vlastní regenerace přírodních zdrojů a životního prostředí
- projev chybného ekonomického chování
- = znečištění životního prostředí, devastace krajiny, ubývání přírodních zdrojů ⇒

statky ŽP se stávají omezené ⇒ otázky pro ekonomii ŽP (např. poskytování veřejných a soukromých statků)

nefungující cenový mechanismus ⇒ alokační selhání trhu

3 příčiny: teorie veřejných, kolektiv. a meritorních statků
teorie externalit
teorie vlastnických práv

Základní problémy ekonomie životního prostředí (Bergen, 1999)

Kritéria efektivní alokace

Domácnosti = maximalizace užítku

Podniky = maximalizace zisku

Společnost = „**Pareto optimum**“

Předpoklady:

- na všech trzích musí vládnout konkurence
- nemohou existovat negativní či pozitivní externality
- nemohou existovat veřejné statky

Není-li splněno ⇒ selhání trhu, korigování prostřednictvím nástrojů alokační politiky

Teorie veřejných statků

Klasifikace veřejných statků – 2 znaky
znemožňující cenový mechanismus:

- exkludace** (vyloučení jednotlivce z konzumace určitého statku)
- rivalita** (statek, který konzumuje jeden jednatel nemůže být konzumován jiným)

4 druhy statků (viz tabulka)

Smíšené statky, lokální statky, meritorní statky

Druhy statků

		Exkludace	Exkludace
		1	0
Rivalita	1	Soukromé statky (dřevo)	Kolektivní statky (intenzivní rekreace ve ZCHÚ)
Rivalita	0	Klubové statky (myslivecké sdružení)	Veřejné statky (absorbční funkce u CO ₂)

Systemizace funkcí (užitky z lesa, soukromé a veřejné statky) (Matějček 2001, 2005)

Produkční	Ekologická					Sociální			Základní funkce
BP	ES	HV	EP	Klimaticko- vzduchochr.	Sociálně- rekreační	Zdravotně- hygienická	Kulturně- historická	Ostatní	Hlavní funkce
Bio- produktivní	Ekologicko- stabilizační	Hydricko- vodo hosp.	Edaficko- edukace	Klimaticko- vzduchochr.	Sociálně- rekreační	Zdravotně- hygienická	Kulturně- historická	Ostatní	Hlavní funkce
Důvěry Nedůvěry	regenerační(?)	Retenční Retenční Akumulační Kustoznační Infrastrukt. Detenční Desakční Vzduchochr.	Proterozon Proterofauna Proterofauna Proterofauna Proterofauna	Fiterační Antiterační Izolační	Rekreční (myšlenkové, turistické)	Lečebná	Krivoobor, Biotop, Mediální, Správní	Ochrana	Důvěry Nedůvěry
Tř.	Neproduktivní území								
ENERGIE	NEODVÝŽIVA								
	PITNÁ VODA								
	OCHRANA PŮDY								
	POUITÁNÍ UHLÍKŮ								
	REKREACE								
	KRAJINA + VÝHLED								

Teorie externalit

Externalita = nedobrovolný výskyt vedlejších účinků při výrobě nebo spotřebě statků, který způsobuje jiným náklady nebo výnosy

Negativní externalita (např. emise vs lesní podnik, eroze půdy při těžbě vs vodohosp. podniky)

Pozitivní externalita (např. úspory z vynálezů = vynálezce vs společnost, mimoprodukční funkce lesů)

Úloha státu při tomto selhání trhu = vyrovnat hodnoty mezi soukromými náklady, výnosy hospodářského subjektu a vzniklými externalitami

Obsah vlastnického práva

Většina přírodních zdrojů se nachází ve společném vlastnictví

Obsah vlastnického práva (občanské právo hmotné, věcná práva)

- oprávnění **věc držet** (držba vs vlast. právo)
- oprávnění **věc užívat** (realizace zájmů a potřeb, smlouvy nájemní, neuzítání věci) – obhospodařování majetku
- oprávnění **věc požívat** (brát z věci plody a jiné užítky, přírůstky, rozmnožovat svůj majetek) – právo na výnos (důchod) z majetku
- oprávnění **s věcí nakládat** (svobodně realizovat hospodářské hodnoty věci jiným využíváním než pro vlastní spotřebu) formou právních úkonů, popř. ji i zničit pokud tomu nebrání zákon – disponování s majetkem (zástava) a prodej majetku

Tzv. sociální vazba vlastnictví a možnost omezení ve veřejném zájmu

Teorie vlastnických práv

Vlastnické právo a jeho vztah k veřejným statkům a externalitám

neregulované užívání veřejných statků ⇒ neomezené společné vlastnictví (patří „každému a zároveň nikomu“) ⇒ tragédie společného vlastnictví

přidělení vlastnických práv a míry užívání ⇒ omezené společné vlastnictví

V LH omezení z lesního zákona (např. povinnost zalesnit), ze zákona o ochraně přírody a krajiny, ze zákona o vodách aj.

Coaseho-teorém (1960) – problém vyrovnání hodnot mezi soukr. náklady, resp. výnosy a externalitami může být vyřešen smluvní cestou mezi výrobci a spotřebiteli, když by byla vlastnická práva k externalitám přiznána výrobcům či spotřebitelům těchto externalit.

Vlastnictví a statistika - 1

➤ Vlastnictví veřejné

= lesy patřící státu nebo jiným veřejným orgánům

Vlastnictví státní

= lesy vlastněné národními, státními a regionálními vládami nebo vládou vlastněnými korporacemi, lesy korunní

Mezinárodní definice (TBFA-2000)

- státní lesy (LČR, MO, NP, KPR, ŠLP) – 60,5 %
- obecní a krajské lesy – 15,3 %

Vlastnictví a statistika - 2

➤ Vlastnictví soukromé

Lesy vlastněné fyzickými osobami, rodinami, družstvy, soukromými lesními či průmyslovými podniky, soukromými společnostmi a institucemi (církvní a vzdělávací instituce, penzijní a investiční fondy, společnosti na ochranu přírody apod.) *Mezinárodní definice (TBFA-2000)*

- drobní i velcí soukromí vlastníci lesa (23,2 %)
- lesní družstva obcí – 1,0 %
- církevní lesy (až 170 000 ha = cca 6 %)
- lesy obchodních společností
- singulární, komposesorátní, urbátní

Podíl soukromých lesů v EU

Staré členské země	%	Nové členské země	%
Řecko	22,5	Polsko	17,2
Irsko	33,8	Česko (2003)	23,2
Německo	46,4	Lotyšsko	44,0
Holandsko	49,0	Maďarsko	45,0
Lucembursko	53,3	Slovensko	48,4
V. Británie	56,6	Litva	50,0
Belgie	56,8	Estonsko	56,6
Itálie	66,0	Slovinsko	70,0
Dánsko	68,6		
Španělsko	68,7	Kandidátské země	%
Finsko	71,1	Bulharsko	2,7
Francie	73,8	Rumunsko	5,0
Rakousko	82,5		
Švédsko	83,3		
Portugalsko	92,7		

Zvláštnosti produkce v LH

- ❖ Mimořádně dlouhá výrobní doba (pracovní proces = přírodní proces) – omezenost reakce na změnu poptávky
- ❖ Relativně krátká pracovní doba
- ❖ Nízké zúročení vloženého kapitálu
- ❖ Polyfunkčnost (víceúčelovost)
- ❖ Výsoká míra identity mezi vloženým kapitálem a zbožím
- ❖ Vazba na geografické prostředí (závislost výnosu na přírodních podmínkách)
- ❖ Velká prostorová rozptýlenost
- ❖ Sezónnost
- ❖ Závislost výnosu na věkové struktuře les. majetku
- ❖ Časová rozdílnost v dokončování výroby
- ❖ Rozdílná účast lesa ve výrobním procesu (rozpracovaný výrobek – pracovní předmět – pracovní prostředek)

Některá další specifika LH

- ❖ Les = přírodní zdroj = charakter veřejného statku (kromě surovinové funkce plní ještě další funkce mimoprodukční)
- ❖ Hospodaření v lese = podnikatelská činnost (součást otevřeného sektoru ekonomiky řízené trhem)
- ❖ Silná sociální vazba vlastnictví (zvláštní povinnosti vlastníka lesa a společnosti)
- ❖ Les a s ním spojená průmyslová odvětví = důležité faktory politiky regionálního rozvoje (rozvoje venkova)
- ❖ LH = průřezový obor i jako komoditní obor v omezeném rozsahu (komodita surové dřevo, lesní reprodukční materiál)
- ❖ Lesní porosty nejsou zahrnuty do účetnictví jako součást základního jmění lesních podniků, žádné odpisy
- ❖ Inventarizace stavu lesního majetku = 10 let. pro sledování vývoje hodnoty lesního majetku není zcela vyhovující

Zásady lesnické politiky (Glück 2001)

- ❖ Zásada prvotnosti produkce dřeva
(viz „teorie úplavu“)
- ❖ Zásada multifunkčního (integrovaného) lesního hospodářství (priorita LH)
- ❖ Zásada trvalosti
(závazky vůči budoucím generacím)
- ❖ Zásada dlouhodobosti
(obmýtlí, dlouhodobé plánování, konzervatismus)
- ❖ Zásada odbornosti
(nejnovější vědecké poznatky o lese)

Principy politiky životního prostředí

- ❖ Princip prevence
Pravidla rac. využívání přírod. zdrojů (Schmitthüsen 2001)
Pravidlo regenerace
Pravidlo substituce
Pravidlo intenzity zatížení
Pravidlo preventivní ochrany
- ❖ Princip „znečišťovatel platí“ (internalizace ext. nákladů)
- ❖ Princip „uživatel platí“ (internalizace pozit. externalit)
- ❖ Princip „společnost platí“
- ❖ Princip kooperace (využití vyjednávání)

Tvoří zásady pro použití nástrojů politiky ŽP,
Ovlivňují použití nástrojů lesnické politiky (Wicke 1993)

Nástroje lesnické politiky

- **Regulativní nástroje** (donucovací)
- **Ekonomické nástroje** (zvelebovací, podpůrné)
- **Informační nástroje** (přesvědčovací)

V praxi „**nástrojový mix**“
Použití i při korekci selhání trhu

Regulativní nástroje

- **Nařízení (příkazy a zákazy)**
- **Limity a limitovaná povolení**
- **Normy a standardy**

*Obsah lesního zákona, věcný záměr, mez. rozdíly
Boj o základní vlastnická práva (odškodnění újm, proporce)
Právní analýzy (legisl. podpora sdružování, privatizace půdy
– druhy cen, ocenění MFL – použití pro trestní řízení....)
Nutnost **lobbyingu**!
Nejrozšířenější nástroje internalizace negativních externalit*

Ekonomické nástroje

- **Daně a odvody**
(státní příjmy za produkci statků, jejichž výroba způsobuje negativní externalitu, poplatky za vynětí, druhy cen)
- **Dotace, úlevy na daních**
(ingerence státu pro cílově konformní jednání, motivační působení)
- **Náhrady újm (kompenzace omezení)**

Ekon. nástroje využívá tržní mechanismus na internalizaci externalit

Ochrana přírody - kompenzace

*Vyhláška MŽP a MZe č./2006 Sb.,
kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu
vzniklou omezením lesního hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku*

- ponechání lesa nebo jeho části samovolnému vývoji
- změna dřevinné skladby lesního porostu
- prodloužení obmýti stanoveného v LHP neb LHO převzaté protokolem o převzetí
- udržení nebo zavedení lesa nízkého
- snížení zakmenění lesního porostu
- dočasného omezení mýtních těžeb na dobu delší než 1 rok a kratší než doba platnosti LHP nebo LHO převzaté protokolem o převzetí
- ponechání jednotlivých stromů do jejich fyzického rozpadu
- ponechání ležícího dříví po těžbě v porostu
- mimořádné a nákladově náročnější opatření
- omezení výše povolených těžeb při tvorbě LHP nebo LHO

Informační nástroje

- **Profesní vzdělávání pracovníků v LH**
Koncept celoživotního vzdělávání MZe, vyšší využití ICT
- **Poradenství**
Nový koncept poradenství ÚZPI – KIS (pobočky ÚHÚL), podpora ze SF EU, praxe státní správy lesů v zahraničí – osvěta a poradenství před sankcemi, certifikace
- **Školení, informační akce**
Pro subjekty činné v LH
- **Práce s veřejností**
Komunikace s občany, médií, lesnickou veřejností (vlastníky lesa apod.), projekt FAO
- **Lesní pedagogika**

Informační zdroje pro různé úrovně lesnického plánování

LHP/LHO – nástroj vlastníka lesa, směrné a orientační ukazatele poskytované státní správou
OPRL – metodický nástroj státní lesnické politiky
územní plánování – konkurující si ekon. a ekolog. zájmy na lese - víceúčelovost funkcí a potenciál pro komerční využití, řešení konfliktů)

„Zelená zpráva“ – nástroj práce s veřejností, využití dat statistiky včetně dřevozpr. průmyslu, výsledků výzkumu, IDS ÚHÚL, šetření apod.)
Výroční zprávy (LČR, s.p., ÚHÚL, VÚLHM apod.)

Mezinárodní jednání o ochraně a využívání lesů

- **Konference OSN o životním prostředí a rozvoji** (UNCED) Rio de Janeiro (1992)
(přijetí právně nezávazných „lesnických principů“)
- **Mezivládní panel o lesích-IPF** (1995-1997)
- **Mezinárodní fórum o lesích-IFF** (1997-2000)
- **Fórum OSN o lesích-UNFF** (2000-2005)
- **Světový lesnický kongres** (Quebec City, 2003)
- **Činnost FAO - Výbor pro lesnictví**

Využití stávajících mezinárodních úmluv?

Úmluva o biologické rozmanitosti, Úmluva OSN o změně klimatu (Kjótský protokol), Úmluva o boji proti desertifikaci
Pramen: Trvale udržitelný rozvoj a konference o ochraně lesů, MZe 1999

Světový summit o trvale udržitelném rozvoji (Johannesburg 2002)

- polyfunkčnost lesů je uznávána (snížování chudoby, surovina a zdroj energie)
- zařadit lesy do uceleného a obsáhlého kontextu trvale udržitelného rozvoje a jako základny přírodního zdroje pro ekonomický a sociální pokrok
- lesy a rozvoj lesů jsou úzce propojeny s rozhodováním o opatřeních o změně klimatu, biodiverzitě a institucionálním rámcem pro trvale udržitelný rozvoj

1. ministerská konference o ochraně lesů v Evropě – Štrasburk 1990

Rezoluce:

- S1 – Evropská síť stálých ploch pro sledování lesních ekosystémů
- S2 – Zachování lesních genetických zdrojů
- S3 – Evropská databanka lesních požárů
(tuto rezoluci ČSFR nepodepsala)
- S4 – Přizpůsobení obhospodařování horských lesů novým podmínkám životního prostředí
- S5 – Rozšíření sítě EUROSILVA pro výzkum fyziologie stromů
- S6 – Evropská síť pro výzkum lesních ekosystémů

2. ministerská konference o ochraně lesů v Evropě – Helsinky 1993

Rezoluce:

- H1 – Obecné zásady trvale udržitelného hospodaření v lesích Evropy
- H2 – Obecné zásady ochrany a trvale udržitelného zachování biodiverzity evropských lesů
- H3 – Lesnická spolupráce se státy ve stádiu přechodu na jiný typ ekonomiky
- H4 – Strategie procesu dlouhodobé adaptace evropských lesů na klimatické změny

3. ministerská konference o ochraně lesů v Evropě – Lisabon 1998

Rezoluce:

- L1 – Lidé, lesy a lesnictví
- L2 – Celoevropská kritéria, ukazatele směrnic na provozní úrovni pro trvale udržitelné hospodaření v lesích (+ příloha)

4. ministerská konference o ochraně lesů v Evropě – Vídeň 2003

- návaznost na Štrasburk (1990), Rio (1992), Helsinky (1993), Lisabon (1998)
- ucelená soustava rezolucí řešících hlavní výzvy k trvale udržitelnému hospodaření v lesích v holistickém pojetí
- prostřednictvím ministerských rezolucí si evropské země a Společenství sestavilo detailní návod pro lesnickou politiku

MCPFE Vídeň 2003 - rezoluce

- V1 – Synergická podpora TUH v evropských lesích prostřednictvím národních lesnických programů a spolupráce mezi odvětvími
 - V2 – Zvýšení ekonomické životaschopnosti hospodaření v lesích Evropy
 - V3 – Sociálně kulturní dimenze TUH v evropských lesích
 - V4 – Biologická rozmanitost lesů v Evropě
 - V5 – Změna klimatu TUH v evropských lesích
- Deklarace vídeňského summitu pro zachování lesů
(Evropské lesy - společný prospěch, sdílená odpovědnost)

Pramen: Lesnická práce č. 6/2003

Lesnická politika v rámci EU

1. Úvod
2. Lesnicko-dřevařský sektor EU – institucionální aspekty
3. Rozšíření EU
4. Společné politiky a lesnická politika EU
5. Lesnická strategie EU
6. Lisabonská strategie
7. Životní prostředí + rozvoj venkova
8. Společná lesnická politika - pro a proti
9. Poslední vývoj – příprava Akčního plánu
10. Poznámky k lesnické politice EU

Lesnicko-dřevařský sektor

Lesnictví

+

Zprac. průmysl založený na lese a související odvětví

- dřevozpracující průmysl
- výroba papíru a buničiny
- zpracování papíru a lepenky
- obalové materiály
- polygrafický průmysl a vydavatelské činnosti

Nejnovější trend: „Forest Technology Platform“ (2005 – 2030)

Statistika EU-15: 9-10 % celkové hodnoty výroby (HDP), 2,6 mil. pracovníků, klient pro 12 mil. vlastníků půdy

Lesnictví ve struktuře Komise

DG III – Průmysl

DG IV – Hospodářská soutěž

DG VI – Zemědělství

DG VII – Energie a doprava

DG VIII – Rozvoj

DG XI – Životní prostředí

DG XII – Věda, výzkum a vývoj

DG XIII – Podniky, obchod, turistika a spolupráce

⇒ **Lesnická politika musí být intersektorální (vícesektorová)**

Lesnictví a Rada

Stálý lesnický výbor

rozdělen do podskupin (např. statistika, lesní požáry, znečištění ovzduší)

všechny podpůrné programy s vazbou na lesnický sektor musí být předloženy Stálému lesnickému výboru k doporučení kontakt a „koordinace“ národních lesnických politik (koordinace informací)

Stálé výbory: jmenovány Radou ministrů na podporu práce Komise (39 koncem roku 1997) s cílem zvýšit vliv Rady na implementaci

Rada reprezentuje EU v těch oblastech, kde NENÍ společná politika (např. zástupci EU v IPF, IFF dle předsedající země)

Ostatní důležité poradní orgány

- Poradní výbor pro lesy a korek (zástupci zájmových skupin – vlastníci, nevládní organizace – NGOs, průmysl, svazy...)
- Poradní výbor pro politiku Společenství týkající se lesnictví a zpracovatelského průmyslu
- Výbor pro stanoviště a ptáky (Natura 2000)
- Sektorový výbor pro sociální dialog v dřevařském sektoru (zaměstnavatelé a zaměstnanci – zaměstnanost, pracovní podmínky, školení...)
- Poradní skupina pro tropické lesy (neformální) – konzultace o lesích a rozvoji spolupráce

Lesnicko-dřevařský sektor po rozšíření

- ✓ **Plocha lesů:** + 25 % (136 mil. ha → 170 mil. ha) (hosp. lesů + 31 %), nová zalesnění (*Maďarsko 500 000 ha/10 let*)
- ✓ **Porostní zásoba:** + 47 % na 20 mld. m³ (*v EU15 = 130,8 m³/ha, v přístup. zemích = 216,8 m³/ha*)
- ✓ **Soběstačnost** (dřevo a výrobky ze dřeva): 95 %
- ✓ **Počet pracovníků** v sektoru : 4 mil. → 5 mil.
- ✓ **Počet soukr. vlastníků lesa:** 12 mil. → 15-16 mil.
- ✓ EU 15–dominance **soukr. vlastnictví** (65%, 5 ha)
- ✓ EU 25–narostl význam veřejného vlastnictví

Rozšíření EU

- ✓ podstatná expanze lesnického sektoru
- ✓ restituční/privatizační procesy
- ✓ podpora vlastníků lesa
- ✓ změny ve správě lesů
- ✓ větší ekonomická, sociální, kulturní a environmentální diverzita lesnického sektoru

Lesy a lesnictví v EU

- ✓ rostoucí hosp. a sociální význam lesnictví a zprac. průmyslu pro trvale udržitelný rozvoj
- ✓ lesy a lesnictví jako integrální část a první článek průmyslového řetězce (**modelový sektor**)
- ✓ lesy jako součást venkova
- ✓ potenciál lesů po rozšíření – rekreace (*stanovisko Hosp. a sociálního výboru*)
- ✓ v DP zpočátku konkurenční nerovnováha, střednědobě efekt „scvrkávání“ v důsledku restrukturalizace

Společné politiky

Společná lesnická politika neexistuje (není ve smlouvách)

- Společná zemědělská politika
- Ochrana životního prostředí
- Společná regionální politika
- Energetická politika
- Společná měnová politika
- Politika výchovy a vzdělávání

⇒ lesy jako přívažek k jiným politikám, fragmentace lesnických problémů, riziko antagonistických politik vůči lesu

Lesnictví je v kompetenci jednotlivých členských států (**princip subsidiarity**)

Lesnická politika EU

Nárůst významu - 1995 (Rakousko, Švédsko, Finsko)

- ✓ **Lesnická strategie pro EU -1998** (*obchod se dřevem a DP je součástí tržního prostředí*)
 - ✓ Mezinárodní lesnické iniciativy (MCPEF – Štrasburk 1990, Helsinky 1993, Lisabon 1998, Vídeň 2003, IFF, IPF aj.) – *změna zaměření rezolucí k sociálně-ekon.problémům*
 - ✓ Lesnická politika EU vůči rozvojovým zemím
- DNES:**
- ✓ Jen koord. a harmonizační role komunitární politiky EU
 - ✓ **Koncept národních lesnických programů** (princip subsidiarity)
 - ✓ Volání po společné lesnické politice EU (*shoda již v pan-evropských kriteriích TUH: 35 kvantitativních ukazatelů*)

Charakteristika lesopolitické arény EU

- ✓ Relativně malé disponibilní zdroje pro zastupování zájmů na úrovni EU
- ✓ Národní soupeření mezi výrobci a zpracovatelskými sektory
- ✓ Žádný CENTRÁLNÍ kontaktní bod pro lesnický lobbying
- ✓ Environmentální instituce zkoušejí posunout problémy na úroveň EU a vyhnout se tak strnulým národním strukturám
- ✓ Slabší a méně trvalejší koalice
- ✓ Narůstající mezisektorový charakter politiky vyjednávání

Právo EU

- ✓ Právo primární a sekundární (*nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska*)
- ✓ Principy: subsidiarity, proporcionality, flexibility, rovného zacházení aj.
- ✓ Sankce - formy
- ✓ Vývoj - neustále sledovat, zjednodušení
- ✓ Informační systémy (*dnes 97 000 stran textu*)

- ✓ od 1.5.2004 Úřední věstník EU v češtině – jediný oficiální zdroj právních norem EU (překlad odborných termínů – angl., fr. a něm. verze)

Klíčová lesnická legislativa EU

- ✓ Lesnická statistika
- ✓ Strukturální opatření v lesním hospodářství
- ✓ Ochrana lesů proti znečištění ovzduší, požárům (Forest Focus)
- ✓ Fytosanitární opatření
- ✓ Lesní reprodukční materiál
- ✓ Klasifikace surového dříví
- ✓ Stálý lesnický výbor
- ✓ Další výbory

podrobněji viz Lesnická práce č. 2 a 3/2004

- ✓ Režim licencí FLEGT pro dovoz dřeva do ES

Lesnická strategie EU (1998) - 1

Hlavní akční principy:

- trvale udržitelné hospodaření v lesích a multifunkční role lesů
- subsidiarita a koncept sdílené odpovědnosti
- implementace mezinárodních závazků prostřednictvím národních lesnických programů a aktivní účast ve všech mezinárodních procesech souvisejících s lesem
- potřeba zdokonalit koordinaci, komunikaci a spolupráci ve všech oblastech politik důležitých pro lesnický sektor

Lesnická strategie EU - 2

Aktivita Společenství:

- politika rozvoje venkova (články 3, 16), SAPARD
- účast v UNFF a MCPFE (čl. 4)
- opatření na ochranu lesa (články 5,6) – monitoring znečištění ovzduší, požáry, změna klimatu
- Evropský informační a komunikační systém - EFICS (čl. 7)
- rozšíření EU (čl. 8)
- lesy a biodiverzita - Natura 2000 (články 11,12)
- lesnictví a na lese založený průmysl (čl. 14)
- certifikace lesů (čl. 15)
- koordinace, komunikace, kooperace (čl. 10)

Lesnická strategie EU - 3

Reaguje na:

- narůstající a stále komplexnější legislativu Společenství ovlivňující lesnický sektor
- tendenci zabývat se problémy skrze horizontální a tematické politiky, které jdou napříč tradičními sektory, a které vyžadují multidisciplinární přístup
- přání EU vyjádřit se jednotným hlasem na mezinárodní lesnické scéně
- potřebu posílit koordinaci lesnických záležitostí

6. Akční program Společenství pro životní prostředí (2002)

Klíčové environmentální priority:

- Změna klimatu (*realizace Kyotského protokolu, 16.2.05*)
 - Ochrana přírody a biodiverzita (*Natura 2000, LIFE...*)
 - Životní prostředí a zdraví a kvalita života (*snížování znečištění ovzduší a vod, nebezpečných chemikálií, hluk*)
 - přírodní zdroje a odpady (*trvale udržitelné využívání, recyklace*)
- ***
- Biomasa pro výrobu energie
 - Monitoring lesů (Forest Focus) – ovzduší, požáry, půda
 - Rámcová směrnice o vodě a Strategie o půdě
 - EMAS, eco-labelling

Lisabonská strategie EU (2000) - 1

Cíl:

Do roku 2010 EU **nejkonzurenceschopnější a znalostní ekonomikou s vyšším počtem lepších pracovních míst a větší sociální soudržností**

- ✓ Důraz na výzkum, technologický rozvoj a inovace (rozpočet EU na výzkum v roce 2003 - 3 % HDP)
- ✓ Vytvoření Jednotného evropského výzkumného prostoru
- ✓ Nezbytnost strategického, široce sektorového myšlení, vývoj širších a dlouhodobých vizí pro stanovení záměru a priorit pro lesnický výzkum v EU v 21. století

2005 – **revize** (preference růstu a zaměstnanosti, menší důraz na ekologii a sociální oblast)

Lisabonská strategie EU (2000) - 2

Rozvoj dlouhodobých růstových faktorů:

- ✓ investování do znalostí a přizpůsobivosti lidského činitele
- ✓ zlepšení přenosu poznatků výzkumu do hospodářské praxe
- ✓ překonání odtrženosti univerzit a technických vysokých škol od podnikatelské sféry
- ✓ zaměření na sofistikovanější výrobu a služby s vyšší přidanou hodnotou, výzkum a vývoj, **inovace**

Politika rozvoje venkova

- ✓ **Hlavní nástroj pro realizaci Lesnické strategie EU**
- ✓ Všechny principy Lesnické strategie EU se odráží v **politice rozvoje venkova !!!**:
 - polyfunkčnost
 - vícesektorovost a integrovaný přístup
 - subsidiarita
- ✓ Ekonomické, sociální a environmentální cíle jsou transformovány do uceleného balíku opatření
 - nezávislost různých sektorových a horizontálních oblastí politik
 - uznání regionální diverzity
 - přístup „odspoda-nahoru“: důraz na zapojení a účast místních společenství, svépomoc aj.
- ✓ **Současnost**: NR č. 1257/1999 pro období 2000-2006
- ✓ **Budoucnost**: NR č. 1698/2005 pro období 2007-2013

Dotace do LH ze strukturálních fondů EU v období 2004 - 2006

Operační program Zemědělství

Cíl 1: Povzbuzování rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů
Priorita I: Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Opatření: 1.3 Lesní hospodářství

Podopatření:

1.3.1 Obnova lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami a požárem a zavádění příslušných preventivních opatření

1.3.2 Investice do lesů

1.3.3 Sdružování majitelů lesa

1.3.4 Zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd

+

Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) – zalesnění zem. půd
LEADER+ (viz Pravidla na období 2004-2006)

Dotace do LH ze strukturálních fondů EU v období 2007 – 2013^(EAFRD)

Osa 1: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Opatření:

- na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu** (odborné vzdělávání, informační akce, šíření vědeckých poznatků a inovačních postupů určených pro osoby činné v lesnictví, využívání poradenských služeb držitelé lesů, zřizování poradenských služeb pro lesnictví)
- na restrukturalizaci a rozvoji fyzického potenciálu a podpora inovací** (zvyšování hospodářské hodnoty lesů, přidávání hodnoty lesnickým produktům, spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií, zdokonalení a rozvoj infrastruktury související s rozvojem a přizpůsobování lesnictví)

Dotace do LH ze strukturálních fondů EU v období 2007 – 2013^(EAFRD)

Osa 2: Zlepšování životního prostředí a krajiny

Opatření:

- na udržitelné využívání lesní půdy prostřednictvím:**
 - prvního zalesnění zemědělské půdy
 - prvního zavádění zemědělsko-lesnických systémů na zemědělské půdě
 - prvního zalesnění nezemědělské půdy
 - plateb v rámci Natury 2000
 - lesnicko-environmentálních plateb
 - obnovy lesnického potenciálu a zavádění preventivních opatření
 - podpory neproduktivních investic

Dotace do LH ze strukturálních fondů EU v období 2007 – 2013^(EAFRD)

Osa 3: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Opatření:

- k diverzifikaci hospodářství venkova (diverzifikace činností nezemědělské povahy, podpora zakládání a rozvoje mikropodniků, podpora cestovního ruchu)
- ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech (základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova, obnova a rozvoj vesnic, ochrana a rozvoj dědictví venkova)
- týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů působících v oblastech, na něž se vztahuje osa 3
- týkající se získávání dovedností a propagace za účelem přípravy a provádění strategie místního rozvoje.

Dotace do LH ze strukturálních fondů EU v období 2007 – 2013^(EAFRD)

Osa 4: Leader

Iniciativa Leader = místní rozvojová strategie venkova se záměrem dosáhnout cílů stanovených v jednotlivých osách s následujícími prvky:

- ucelená a udržitelná strategie místního rozvoje pro vymezená subregionální venkovská území (např. mikroregiony)
- partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni („místní akční skupiny“ – MAS)
- přístup zdola (umožňuje prostor pro rozhodování na úrovni MAS)
- viceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství
- uplatňování inovačních přístupů
- provádění projektů spolupráce
- vytváření sítí místních partnerství

Obvyklé argumenty pro kritický pohled na lesnickou politiku EU

- ✓ Odmítání rozšíření působnosti Společenství
- ✓ Obava ze ztráty autonomie v zemích s federálním uspořádáním (např. SRN, Itálie, Španělsko)
- ✓ Obava ze strukturálních obtíží uvnitř Společenství
- ✓ Problematická situace v jižních zemích (lesní požáry jako hlavní téma)
- ✓ Obava jiných sektorů ze ztráty fondů (zejména zemědělství)
- ✓ Obava, že by se problémy spojené se Společnou zemědělskou politikou (SZP) mohly opakovat

Obvyklé argumenty pro pozitivní pohled na lesnickou politiku EU

- ✓ EU se stala v lesnictví významným aktérem na mezinárodním poli
- ✓ pojem „lesnická politika EU“ již existuje (např. v zalesňování, podpora ze strukturálních fondů, kontrola znečišťování ovzduší..)
- ✓ potřeba jasné informace o všech finančních aktivitách
- ✓ potřeba hodnocení existujících opatření
- ✓ silnější pozice ve vztahu k ostatním sektorům
- ✓ očekávání příspěvků pro země, kde se LESNICTVÍ pohybuje v NEGATIVNÍCH finančních výsledcích (např. jižní Evropa)

Poslední trendy v lesnické politice EU - 1

Lesnická strategie EU a princip subsidiarity a sdílené odpovědnosti

Rostoucí ovlivňování lesnické politiky společenskými a politickými problémy mimo lesnický sektor

(politika rozvoje venkova, směrnice o stanovištích a ptácích, užití a marketing lesního reprodukčního materiálu, směrnice týkající se energie, 6. Akční program o ŽP aj.)

Politické problémy se stávají stále více vzájemně závislé a dopady a propojení mezi lesnickou politikou a dalšími politikami se stále zvětšuje

Změny ve struktuře státní správy lesů – trend k decentralizaci, privatizaci veřejných lesnických služeb

Diskuse o roli státu (mají být veřejné lesy podporovány?)

Rostoucí ekonomická liberalizace – trend směrem k liberalizaci mez. obchodu (fytosanitární kontrola importních a bezpečnostních opatření – implementace FAO-opatření IPPC, směrnice 2000/29)

Poslední trendy v lesnické politice EU - 2

Plány na „Forest Focus“ – rámcové nařízení týkající se monitoringu lesů a environmentálních interakcí

Rostoucí regionální integrace a snižování tarifních i netarifních bariér

Vytváření globálního trhu pro mnoho lesnických materiálů a produktů, kde se tržní cena určuje podle nejnižších výrobních nákladů

Vlastníci lesa a jejich **výrobní náklady** přestávají konkurovat výrobcům mimo EU

Hodnota environmentálních a sociálních funkcí lesa (např. pro les: ochrana půdy, biodiverzity, povodí, regulace klimatu, rekreace apod., pro dřevo: nízká potřeba energie, nízké emise) není pokryta příjmy z lesních produktů

Tlak na **kontrolu nelegálních těžeb** (FLEGT – Akční plán EU na zavedení lesního práva, způsob vládnutí a licenční schéma obchodu)

Zavádění tržně orientovaných nástrojů k podpoře TUHL – certifikace lesů, certifikace výrobků ze dřeva a dřevozpracovacího průmyslu

Snaha zajistit **ekonomickou životaschopnost** TUHL a **konkurenceschopnost lesnictví**

Poslední trendy v lesnické politice EU - 3

Narůstající důraz na ochranu přírody a podpora biologické diverzity lesních ekosystémů (nestejnověké porosty, redukce holosečí, rozšiřování selektivních těžebních systémů, snižování aplikace chemikálií v lesích, zvyšování přirozené obnovy, zalesňování původními druhy, řízení lesních požárů)

Vůdčí role EU při implementaci Kjótského protokolu (adaptace obhospodařování lesů na klimatické změny, substituce fosilních paliv, legislativa k nárustu užití obnovitelných zdrojů energie, potenciál snižování uhlíku z nových zalesnění)

Rámec pro koherentní veřejné politiky s koordinovanými cíli, strategiemi a nástroji je považován stále více za zásadní k překonání výzvy na **komplexní využití území** (půdy)

2004-2005 = hodnocení Lesnické strategie EU →
2006 = **AKČNÍ PLÁN EU PRO LESY**

Akční plán EU pro lesy - 1

WG1: Ekonomický sociální rozměr lesů a lesnictví

1. Posílit konkurenceschopnost a ekonomickou životaschopnost TUHL v EU (VáV, investice, sdružování, informace-benchmarking)
2. Podporovat využití dřeva pro energi (analýzy dostupnosti, dopady, infor kampaně, VáV, investice)
3. Vyvíjet nové inovativní, nákladově efektivní výrobky ze dřeva, lesní produkty a služby a jejich trhy (VáV, hodnocení netržních produktů a služeb, mezisektorová spolupráce)
4. Podpořit spolupráci vlastníků lesů, zlepšit vzdělávání a výcvik (poradenské služby, vzdělávání, informace...)
5. Zlepšit vzdělávání, informovanost a kommunikaci s veřejností ve věci produktů a služeb poskytovaných lesem a LH (komunikační strategie, lesní pedagogika, speciální environmentální vzdělávání)
6. Podporovat ochranné a další sociální funkce lesů (územní plánování, prevence přírodních katastrof aj.)

Úroveň akce (COM, MS), doplňkové EU-strategie a akční plány (akční plán pro biomasu), stávající nástroje (7-RP, EAFRD)

Akční plán EU pro lesy - 2

WG2: Ekologický rozměr lesů a lesnictví

1. Sběr informací o lesích a zpracování dat (FRA 2010...)
2. Viditelnost a image lesnického sektoru (les. konference na vysoké úrovni MCPFE 2007)
3. Plnění mezinárodních závazků (úmluvy, koordinace, FLEGT, C&I)
4. Zmírnění klimatické změny vč. využívání lesní biomasy pro výrobu energie (poutání C..)
5. Vytváření sítí chráněných lesních oblastí (NATURA 2000 aj.)

Akční plán EU pro lesy - 3

WG3: Kooperace, koordinace, komunikace

1. Zlepšit koordinaci mezi sektory, zajistit integraci a shodu politik týkajících se LH na úrovni Společenství i členských států (pravidelná setkání aj.)
2. Zviditelnit lesy a zlepšit image LH ve společnosti (organizace les. akcí, lesní akademie, info, web...)
3. Podporovat koordinaci mezi členskými státy (a na národní úrovni mezi regiony) EU při přípravě a implementaci NLP (workshopy, hodnocení pokroku...)
4. Podporovat výměnu nelepších praktických postupů mezi členskými státy, zejména těch, které se týkají opatření ve věci rozvoje venkova (semináře, sdílení zkušeností...)

Dokumenty lesnické politiky ČR

- Základní principy státní lesnické politiky (1994)
- Lesní zákon (1995) a prováděcí vyhlášky (1996)
- Koncepce rezortní politiky Ministerstva zemědělství na období před vstupem ČR do EU (schválená usnesením vlády ČR č. 49 ze dne 12. ledna 2000)
- **Národní lesnický program - NLP** (schválený usnesením vlády ČR č. 53 ze dne 13. ledna 2003)
2003-2005 rozpracování programových opatření NLP do podoby výstupů.

Dokumenty jiných politik (politika ŽP, surovinová politika, energetická politika, politika rozvoje venkova aj.)

Dokumenty jiných politik v ČR

- Státní politika životního prostředí (2004-2010)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR (MŽP, březen 2005)
- Státní program ochrany přírody a krajiny

- Státní surovinová politika
- Státní energetická politika

- Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR na období 2007-2013
- Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

- Národní strategie udržitelného rozvoje

Národní lesnické programy - vývoj

Lesnická strategie EU – mez. závazky, principy a doporučení by měly být implementovány prostřednictvím NLP, resp. sub-národních lesnických programů

Koncept NLP se vyvíjel 20 let

Respektování národní suverenity

Cílem rozvoje NLP je založit dělný sociální a politický rámec pro TUHL

Položit základy pro dostatečnou politickou pozornost a podporu NLP

Principy tvorby NLP v Evropě

- **Participativní přístup**
 - **Holistický a mezisektorový přístup**
 - **Iterativní proces** s dlouhodobým závazkem
 - Budování kapacit
 - Konzistence s národní legislativou a politikami
 - Integrace s národními strategiemi o trvale udržit. rozvoji
 - Shoda s mezinárodními závazky uznávajícími synergií s mezinárodními iniciativami a konvencemi týkajícími se lesů
 - Institucionální a politická reforma
 - **Ekosystémový přístup**
 - Partnerství pro implementaci
 - Rostoucí uvědomění
- Politika plánování, implementace, monitorování a hodnocení na národní a sub-národní úrovni

Zdroj: Příloha k vídeňské rezoluci VI (2003)

Pokrok v NLP v jednotlivých členských státech EU

Střední Evropa:

Rakousko: 2003-2005, 50 institucí a zájmových skupin

Německo: schválen 2003, 80 aktérů bylo vtaženo do procesu dialogu při přípravě programu

Slovensko: NLP je nyní formulován

Polsko: 2002-2004, bylo založeno 17 konzultativních skupin pro přípravu regionálních operativních programů

Skandinávie:

Finsko: schválen 1999, do roku 2010, nyní implementace, 2002- vláda jmenovala „Lesnickou radu“, 7 pracovních skupin pro implementaci, 13 regionálních Lesnických rad pro podporu implementace v regionálních LP

Švédsko: NLP = pokrývá současný proces švédské lesnické politiky

Porovnání NLP

NLP I (2003-2005)

(priority)

- Obhospodařování lesů podle zásad TUH
- Rozvoj produkčních a mimoprodukčních funkcí lesa
- Udržení a rozvoj biologické diversity lesních ekosystémů
- Péče o lesy ve ZCHÚ
- Ochrana lesních ekosystémů proti škodlivým faktorům
- Zabezpečení produkce a využití surového dříví
- Realizace NLP v regionech

NLP II (2007-2013)

(strategické oblasti)

- Obhospodařování lesů podle zásad TUH
- Funkce lesa
- Ochrana a obnova biologické rozmanitosti
- Zachování zdraví a vitality lesních ekosystémů
- Produkce a využití dřeva
- **Ekonomická životaschopnost lesního hospodářství**
- **Institucionální kapacity**
- Realizace NLP v regionech

Národní lesnický program II - 1

OBLAST: **Funkce lesa**

Cíle:

- č. 1: Vytvořit funkční systém ekonom. krytí celého rozsahu společenské objednávky na funkční užítky z lesů v návaznosti na ostatní nástroje lesnické politiky
- č. 2: Prosadit do připravovaného nového lesního zákona a navazujících právních předpisů návrh nového systému kategorizace lesů a nezbytných opatření pro zabezpečení rozvoje funkcí lesů
- č. 3: Vypracovat rutinně využitelný, softwarově zabezpečený systém kvantifikace a hodnocení funkcí lesů vycházející z dosud v ČR vyvinutých a využívaných metod a provázaný na standardní zdroje dat
- č. 4: Prosadit provozní využívání aktualizovaných modelů hospodářských opatření pro funkčně integrované a funkčně diferencované obhospodařování lesů podle přírodních podmínek

Národní lesnický program II - 2

OBLAST: **Ochrana a obnova biologické rozmanitosti**

Cíle:

- č. 1: Vytvořit a postupně aplikovat systém hodnocení stavu a změn biologické rozmanitosti lesů a jako východisko použít kritéria a indikátory TUH
- č. 2: Zajistit proces obnovy biologické rozmanitosti lesů formou celoplošných opatření mimo ZCHÚ, zejména na degradovaných stanovištích
- č. 3: Zajistit ochranu biologické rozmanitosti v postupně se stabilizující síti lesních ZCHÚ, jejíž součástí bude síť lesních porostů ponechaných samovolnému vývoji.
- č. 4: Zajistit ochranu biologické rozmanitosti mimo ZCHÚ především ve skladebných prvcích USES, porostech kategorizovaných jako identifikovaný a selektovaný reprodukční materiál

Národní lesnický program II - 3

OBLAST: **Zachování zdraví a vitality lesních ekosystémů**

Cíle:

- č. 1: Dosáhnout takových stavů spárkaté zvěře, které umožňují TUIH v lesích a odněstání přirozené obnovy; snížit výši nákladů na ochranu lesa proti zvěři na 25 % současného stavu
- č. 2: Provést možné negativní dopady předpokládaných klimatických změn a připravit změny hospodaření, které je mohou zmírnit
- č. 3: Provést vliv volnočasových aktivit na poškozování lesa a možnosti jejich usměrnění se snahou omezení poškozování lesa
- č. 4: Vyhodnotit efektivnost revitalizačních opatření v imisních oblastech; zlepšit zdravotní stav osídlených porostů alespoň o jeden stupeň
- č. 5: Zpracovat koncept ochrany půdy před erozí prostřednictvím jejich postupného převodu ze zemědělské (nelesní) půdy na les
- č. 6: Zabezpečit funkční monitorovací síť podchycující variabilitu regionů; ověřit správnost nově navržené sítě monitorovacích ploch ICP Forests úroveň II
- č. 7: Vyhodnotit změny významu jednotlivých biotických škůdců a případně navrhnout úpravu priorit výzkumu v závislosti na uvedené změně. Význam škůdců zpracovat do OPRL s využitím GIS aplikací
- č. 8: Ověřit možnosti vynezení oblasti ohrožených abiotickými činiteli a zajistit jejich zveřejnění prostřednictvím internetu spolu s doporučeními preventivních hospodářských opatření k omezování negativních vlivů. Současně je zpracovat do OPRL formou GIS výstupů.

Národní lesnický program II - 4

OBLAST: **Produkce a využití dřeva**

Cíle:

- č. 1: Přiblížit roční výši těžeb objemu ročního přírůstu
- č. 2: Snížit vývoz surového dříví na 5 % objemu ročních těžeb
- č. 3: Přiblížit ČR úrovni EU ve využívání dříví jako zdroje energie

Národní lesnický program II - 5

OBLAST: **Ekonomická životaschopnost lesního hospodářství**

Cíle:

- č. 1: Diverzifikovat příjmy vlastníků lesa tržním uplatněním rekreačních a environmentálních služeb a zboží
- č. 2: Zlepšit výsledky hospodaření z produkční funkce lesa
- č. 3: Prosadit uplatňování kompensací za omezení hospodaření včetně náhrady škody způsobené na lesích
- č. 4: Podpořit vznik sdruzení a obchodních korporací vlastníků nestátních lesů se záměrem zvýšit racionalitu hospodaření v drobných lesích a dosáhnout vyšší koncentrace prodeje dřevní hmoty
- č. 5: Vytvořit systém ekonomicko-sociálního monitoringu v LH
- č. 6: Zvýšit přínos lesů a lesnictví pro rozvoj venkova (venkovské ekonomiky)
- č. 7: Zdokonalit a doplnit systém ekonom. nástrojů podpory hospodaření v lesích; zvýšit objem prostředků čerpaných z evropských strukturálních fondů (EŽFRV)

Národní lesnický program II - 6

OBLAST: **Institucionální kapacity**

Cíle:

- Státní správa lesů + OLH
- Státní lesy
- Věda, výzkum, školství, vzdělávání,
- Hospodářská úprava lesů, informace
- Poradenství
- Osvěta a práce s veřejností

Národní lesnický program II - 7

OBLAST: **Realizace NLP v regionech**

Hlavní problémy na úrovni krajů

Pořadí	Hlavní problémy
1	Nestabilita a nejednoznačnost podpory
2	Nízká vymahatelnost práva
3-4	Slabá finanční podpora
	Dvojkolejnost státní správy
5-6	Soustavné omezování hospodaření
	Nekonceptní nakládání se státními lesy
7-8	Nestabilita legislativy
	Špatná propagace a medializace
9-10	Institut OLH
	Pozice sekce LH na MZe
11	Stav zvěře, postavení vlastníka
12	Disproporce výzkumných závěrů
13	Vývoj cen dříví
14-15	Neochota vlastníků ke sdružování
	Zhoršování produkčních podmínek

Několik otázek k NLP

- Probíhala dostatečně široká diskuse ?
- Jaká byla (je) propagace NLP ?
- Je dostatečný počet zapojených zainteresovaných subjektů ve srovnání s lesnickými vyspělými státy EU?
- Jaká je implementace principů tvorby NLP (vazba na rezoluci V1, MCPFE – Vídeň 2003)?
- Nechybí některá témata z mezinárodních rezolucí a Lesnické strategie EU (např. strukturální fondy a rozvoj venkova)?
- Proč absentují důležitá lesopolitická témata jako např. sdružování vlastníků lesa, poradenství, komunikace s veřejností, vytváření sítí, iniciace vzniku Lesnické komory aj.?
- Nevybočují některá odborná témata mimo obsah lesnické politiky?
- Jaké jsou praktické kroky (praktická opatření) např. ke zvýšení spotřeby výrobků ze dřeva v ČR?
- Jaká jsou přijatá opatření na splnění závazků MCPFE (např. Vídeň)?

Lesnická politika LČR - dokumenty

Rozhodnutí o založení organizace LČR, s.p. z 11. 12. 1991 (založení k 1.1.1992), obchodní rejstřík - hlavní předmět podnikání

Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, v platném znění

- ❖ Lesnická politika LČR (1996)
Dlouhodobé – Krátkodobé úkoly
- ❖ Program trvale udržitelného hospodaření v lesích, výchova a obnova lesa (Zezula 1997)
- ❖ Program 2000-Zajištění cílů veřejného zájmu u LČR (1999)
- ❖ Program trvale udržitelného hospodaření v lesích (2000)

Potenciál LČR v rámci EU - 1

Pre-Feasibility Study (viz Kitzberger 19.2.2005)

Důvody neadekvátního postavení lesnictví na společenském žebříčku hodnot:

- Konzervativnost
- Netransparentnost
- Nekoncepční přístup
- Nestabilita a neohodnocení vedoucích míst
- Subjektivita v rozhodovacích procesech

Potenciál LČR v rámci EU – 2

(Využití potenciálu – Kitzberger 19.2.2005)

Státní lesy (2002) 2003	Bavorsko	Rakousko	Finsko	ČR
Průměrné zpeněžení dříví (€/m ³)	(51,5) 48,8	(59,1) 53,5	(50,8) 51,5	(37,1) 36,2
Zisk z produkce dříví (€/m ³)	(1,2) 0,5	(5,5) 4,4	(10,7) 10,5	(0,6) 0,5
Celkový zisk (€/m ³)	(1,3) 0,6	(8,4) 6,8	(14,6) 14,4	(1,3) 0,6
Podíl prodeje dříví nastojato (%)	2	6	8	94
Podíl výroby dříví na obratu (%)	90	65	93	77

Potenciál LČR v rámci EU - 3

Pre-Feasibility Study (viz Kitzberger 19.2.2005)

Cíl studie:

- Analyzovat status quo LČR
- Definovat poslání LČR
- Určit oblasti činnosti vyplývající z cílového poslání (vyváženost ekon.-ekol.-společn. aspektů)
- Srovnat současný stav LČR vzhledem k EU
- Navrhnout základní rámcové doporučení

Potenciál LČR v rámci EU - 4

Pre-Feasibility Study (viz Kitzberger 19.2.2005)

Rezervy LČR:

- 50 % Logistika pohybu dřevní hmoty
- 35 % Efektivita plánovacích a řídicích procesů
- 15 % Konkurenční korektní tržní prostředí

Kalkulace rezerv:

- Ramsauer (2001) – 1,2 mld. Kč
- OeBF AG (2002) – 1,5 mld. Kč
- Kitzberger (2004) – 1,0 mld. Kč
- LČR inter. (2005) – 0,7 mld. Kč

Potenciál LČR v rámci EU - 5

Pre-Feasibility Study (viz Kitzberger 19.2.2005)

Nezbytné realizační předpoklady:

- Jasně zadání zakladatele = strategické záměry
- Politická podpora definovaných záměrů
- Kontinuita funkcí vedoucích protagonistů
- Podniková koncepce 2010

Nástroje lesnické politiky a OLH

Využití **poradenství** jako informačního nástroje lesnické politiky vůči vlastníkům lesa v oblasti:

- ❑ **právní** – zákony, vyhlášky, právní souvislosti
- ❑ **ekonomické** – podpory, daně, kompenzace újm
- ❑ **informačně osvětové** – využití lesních produktů a služeb (biomasa aj.), sdružování, peněžní oceňování mimoprod. funkcí lesa, tržní informace (ceny surového dříví), podpora zavádění certifikace aj.

Předmět činnosti OLH (ČKOLH) a srovnání se zahraničím.
TRENDY!

Budování lepšího image OLH

Závěrečné poznámky - 1

Základní principy **Lesnické strategie EU (1998)** jsou stále platné

- trvale udržitelné hospodaření v lesích (3 rovnocenné pilíře) a multifunkční role lesů zůstávají překlenujícími principy pro akci
- národní lesnické programy se staly hlavním nástrojem pro realizaci těchto principů
- narostla důležitost globálních a mezisektorových problémů
- lesnické komerční aktivity budou nadále pokračovat, aby byly řízeny pravidly volného trhu

Závěrečné poznámky - 2

- Lesy jsou rozhodující pro kvalitu života
- Lesnický sektor může hodně přispět k trvale udržitelnému rozvoji společnosti a k naplnění Lisabonské strategie
- Pozice „Lesnické politiky EU“ se stále vyvíjí
- Narůstající frekvence pojmů „s lesnictvím související politiky“
- **Důraz by měl být kladen na:**
 - ekonomickou životaschopnost lesnictví a konkurenceschopnost lesnického sektoru
 - reagování na sociální požadavky týkající se ochrany životního prostředí, krajiny a přírodního dědictví
 - mezinárodní aspekty ochrany lesů
 - mezisektorovou spolupráci, koordinaci a komunikaci
- Sledovat **trendy** = **Akční plán EU pro lesy → NLP II**

ZÁVĚR

Lesnictví (lesnická politika) není jenom o stromech (lese), ale především **o lidech**.

a proto

je zapotřebí pečovat nejen o **stromy**, ale také o **lidi**.

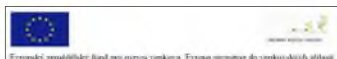
DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST!

Podnikání v lesnictví

Sdružení měst a obcí Východní Moravy

Rekreační a ekologický význam lesa jako potenciální zdroj příjmů vlastníků lesa

OBSAH

1. Úvod – téma jinými slovy
2. Poslední trendy v lesnické politice EU
3. Aktivita na evropské úrovni
4. Problém chápání pojmu „funkce lesa“
5. Charakteristika problému
6. **Lesnické ekosystémové a rekreační služby – zahraniční zkušenosti**
 - 6.1 Mechanismus plateb a financování
 - 6.3 Případové studie pro rekreační a environmentální služby
7. **NLP II jako součást lesnické politiky ČR a příklad klíčové akce KA3**

1. ÚVOD

Motto: Vlastnictví nejen zavazuje, ale také opravňuje.

Téma jinými slovy

Jedná se o:

- **Tržní uplatnění vybraných rekreačních a environmentálních služeb** (tzv. lesnických **ekosystémových plateb**).
- Hledání nových trhů a nových zdrojů příjmů (např. na smluvním principu)
- **INTERNALIZACI LESNICKÝCH EXTERNALIT** (včlenění lesnických služeb do hospodářské činnosti lesnických podniků, začlenění jiných funkcí lesa do hodnotového systému lesnických podniků)
- Komerční zhodnocení (tržní realizace) lesnických výrobků, zboží a služeb na smluvním principu
- Podnikání s lesnickými službami
- Rozšíření hospodářské činnosti formou **DIVERZIFIKACE** (jako prvku **strategie**) lesnického sektoru (lesnických podniků) **mimo oblast produkce dřeva**

- **prosperitu LH do budoucna nebude pravděpodobně možné zajistit jenom na prodeji surového dřeva**
- řešit právní problémy spojené s uváděním nových lesnických výrobků a služeb na trh
- ze společenských funkcí lesa (ekologických a rekreačních služeb) učinit postupně také nositele obrátu ⇒ zlepšit vyhlídky pro tuzemské dřevo
- **nová orientace lesnické politiky v oblasti FUNKCI LEŠA** a v podpoře zvyšování vývojového potenciálu
- zavádění komplexních inovačních politik (vč. odpovídajících poradenských služeb)
- nové směry vývoje pro **změnu ekonomické struktury lesního hospodářství**
 - Akční plán EU pro lesnictví (2006)
 - Akční plán pro lesnický sektor v zelené ekonomice (2011, v přípravě)

2. POSLEDNÍ TRENDY V LESNICKÉ POLITICE EU

Lesnická politika EU

Společná lesnická politika neexistuje (není ve smlouvách), na rozdíl např. od společné zemědělské politiky aj.

⇒ lesy jako přívazek k jiným politikám, fragmentace lesnických problémů, riziko antagonistických politik vůči lesu

Lesnictví je v kompetenci jednotlivých členských států (princip subsidiarity)

Poslední trendy v lesnické politice EU - 1

Základní dlouhodobé směry v lesním hospodářství jsou již formulovány:

- trvale udržitelné hospodaření v lesích (TUHL) s trendem k přírodě blízkému hospodaření
- ekonomická životaschopnost a dlouhodobá konkurenceschopnost lesních podniků
- rozvoj venkova založený na využití lesního potenciálu (kapitálu)

+

- narůstají požadavky společnosti na ekologické a rekreační služby (stoupající trend ekologické poptávky je nesporný)

Poslední trendy v lesnické politice EU - 2

Lesnická strategie EU a princip subsidiarity a sdílené odpovědnosti

Rostoucí ovlivňování lesnické politiky společenskými a politickými problémy mimo lesnický sektor (politika rozvoje venkova, směrnice o stanovištích a ptácích, užití a marketing lesního reprod. materiálu, směrnice týkající se energie, Akční program o ŽP aj.)

Politické problémy se stávají stále více vzájemně závislé a dopady a propojení mezi lesnickou politikou a dalšími politikami se stále zvětšuje

Poslední trendy v lesnické politice EU - 3

Vytváření globálního trhu pro mnoho lesnických materiálů a produktů, kde se tržní cena určuje podle nejnižších výrobních nákladů

Vlastníci lesa a jejich výrobní náklady přestávají konkurovat výrobcům mimo EU

Hodnota environmentálních a sociálních funkcí lesa (např. pro les: ochrana půdy, biodiverzity, povodí, regulace klimatu, rekreace apod., pro dřevo: nízká potřeba energie, nízké emise) není pokryta příjmy z lesních produktů

Tlak na kontrolu nelegálních těžeb (FLEGT – Akční plán EU na zavedení lesního práva, způsob správy a licenční schéma obchodu)

Zavádění tržně orientovaných nástrojů k podpoře TUHL – certifikace lesu, certifikace výrobku ze dřeva a dřevozpracujícího průmyslu

3. AKTIVITY NA EVROPSKÉ ÚROVNI

- DŮLEŽITÉ PRO LESNICKOU POLITIKU

MCPFE Vídeň **2003** - rezoluce

V1 – Synergická podpora TUH v evropských lesích prostřednictvím národních lesnických programů a spolupráce mezi odvětvími

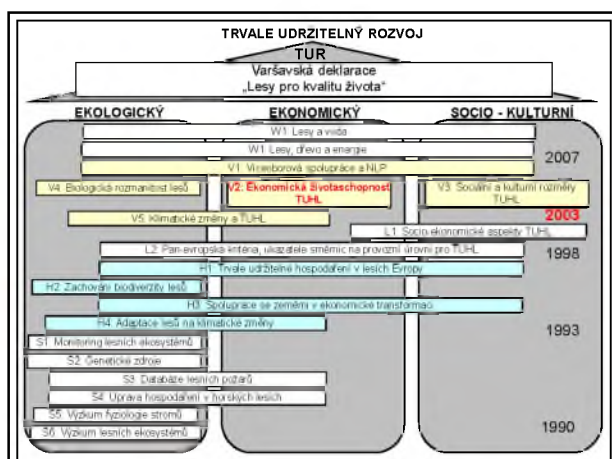
V2 – Zvýšení ekonomické životaschopnosti hospodaření v lesích Evropy

Ekonomická životaschopnost je klíčovým pilířem TUHL a má zásadní význam pro zachování lesů a jejich víceúčelových funkcí pro společnost
Bez ziskového lesního hospodářství nelze zajistit TUHL

V3 – Sociálně kulturní dimenze TUH v evropských lesích

V4 – Biologická rozmanitost lesů v Evropě

V5 – Změna klimatu TUH v evropských lesích

Akční plán EU pro lesnictví (2006)

2004 – 2005: hodnocení Lesnické strategie EU

Celkový **ekonomický cíl Akčního plánu EU** je zdokonalit **konkurenceschopnost** odvětví a zvýšit **trvale udržitelné užití** lesních výrobků, zboží a služeb

Klíčová akce 3: Výměna a posouzení zkušeností týkajících se zhodnocení a uvedení na trh lesnických nedřevních užitků a služeb

- potřeba kvantifikovat celkovou hodnotu lesů a jejich funkcí
- vytvořit a používat nástroje ke kompenzaci služeb a zboží, jež nejsou uvedeny na trh
- Komise navrhne, aby SFC vytvořil ad hoc pracovní skupinu
- členské státy budou podporovat studie a pilotní projekty týkající se oceňování, kompenzace a inovativního uvádění lesnického zboží a služeb na trh

Poslední čerstvá novinka !

Akční plán pro lesnický sektor v „zelené ekonomice“

Připravovaný a diskutovaný materiál **DVEHK OSN**,
od léta 2011, v **létě 2013** ve Finsku bude schválen

Speciálním rysem Akčního plánu je:

- že je zaměřen na příspěvek lesnického sektoru „zelené ekonomice“,
- nevěnuje se široké otázce trvale udržitelného lesnického hospodaření**

Zaměření na **potenciál lesnického sektoru**

5 hlavních témat:

- Trvale udržitelná produkce a spotřeba lesnických výrobků
- Nízkouhlíkový lesnický sektor
- „Zelená“ pracovní místa v lesnickém sektoru
- **Oceňování a platby za lesnické ekosystémové služby (PES)**
- Monitoring a správa lesnického sektoru

Oceňování a platby za lesnické ekosystémové služby - 1

Cíl: Identifikovat **hodnotu funkcí lesa** a vytvořit **PES-transakce**, podpořit trvale udržitelnou produkci a spotřebu tohoto systému

Některé možné AKCE:

- Doporučení jak by akademické ocenění mohlo být transformováno **to platebních systémů**
- **Organizace politických fór k novým dilematům pro lesnické manažery a politiky**
- Sdílení zkušeností o vlivu různých podmínek mezi zeměmi včetně různých systémů uplatňování vlastnických práv a jejich vliv na návrh a implementaci PES
- **Financování výzkumných projektů** ke kvantifikaci a hodnocení všech lesnických ekosystémových služeb (přednostně s využitím mezinárodně kompatibilních metod)
- Začlenění výsledků ocenění do národního účetního rámce
- **Vylepšit stávající politiky a nástroje pro nastavení rámce pro PES**

Oceňování a platby za lesnické ekosystémové služby - 2

OBLASTI AKTIVIT:

- Oceňování lesnických ekosystémových služeb (podpora přirazení ekonomické hodnoty dosud netržnímu lesnickému zboží a službám a zvýšení povědomí a uznání veřejného zboží generovaného lesem)
- Platby za lesnické ekosystémové služby: od teorie k praxi (podpora nejlepší praxe k vývoji a implementaci PES pro zajištění nepřerušovaného poskytování lesnických environmentálních služeb)
- Lesy a lidské zdraví (zhodnocení postupů, kterými les přispívá lidskému zdraví a pohodě, zda-li je tato informace správně začleněna do politik a praxe)

4. Problém chápání pojmu „funkce lesa“

(vzhledem k tržnímu uplatnění)

Chápání pojmu „funkce“

- **Přírodovědné** (kauzální) pojetí
(*existenční – ekosystémové pojetí*)
- **Účelové** (teleologické) pojetí
(*utilitární – antropocentrické pojetí*)

Rozdíl v pojetí (*závislost - les a vodní režim*):

- A (*les a srážky*) má za následek B (*retenční účinek*)
- Je třeba udělat A, aby nastalo B (*využití retenčního účinku pro uspokojování lid. potřeb*) *funkce=služby*

Rozdíl ve vztahu:

- mezi lesem a např. vodním režimem
- mezi lesem a lidskou společností (tam, kde člověk hospodáří)

Funkce lesa

- při kauzálním chápání = účinky lesa
- při teleologickém chápání = užitky lesa (zboží a služby)

Přírodní – průvodní – vyrobené užitky

FUNKCE (účinky lesa)

Výkony LH (dřevo)

Vyrozené užitky

PRODUKTY A SLUŽBY

Účel = uspokojení potřeb společnosti

VZTAH

mezi lesem, lesním hospodářstvím a společností je určován právními vztahy
(*kdo, jak, v jakém rozsahu může využívat les k produkci nebo ke spotřebě ⇒ vliv na ekonom. hodnotu majetku*)

⇒ např. rozdíly při sběru hub mezi

Německem, Nizozemskem a Itálií

Ize vysvětlit obchodními vztahy a jednáním

ÚKOL DNE: Přejít od nauky o funkcích lesa k

NAUCE O PRODUKTECH LESA

(*produkty a služby*),

neboť **funkce nejsou produkty !!!**

Služby musí být definovány jako **produkty** a nikoliv jako **funkce**, jinak nemají na trhu cenu

Zpracovat tržní produktovou nabídku (produktový koncept) pro společenské požadavky (poptávku)

[illegible]

Potřeba reakce na nebezpečí

- ### Devastující politika =

PROČ?

- Úspora nákladů nebude do budoucna stačit
- Neexistuje žádný racionální důvod, aby se lesní podniky fixovaly na jediny produkt
- Extrémní kolísání cen na trzích se surovým dřívím a potřeba nalezení dodatečných stabilnějších zdrojů příjmů lesních podniků, mj. ke snižení podnikového rizika
- nedostatečné příjmy vlastníků lesa mohou u někoho vést až k tomu, že se vzdá aktivního obhospodařování lesa, resp. tam, kde to bude povoleno, doje ke změně ve využívání půdy

- Nové trhy se dřevem?
Ne. Je to jen dílčí řešení
- Nové trhy s ekologickými a rekreačními službami ?
Ano. LH získá ekonomický prostor pro vyjednávání

kdo tyto služby poptává, mohl by k nim bez odpovídající nabídky získat **přístup pouze politickou cestou !!!**

- ochrana biodiverzity
- kvalita pitné vody („vodní halíř“)
- rekreace
- poutání uhlíku

Suverenita konzumentů (právo vybírat si) vs **suverenita producentů** (právo vyrábět více výrobků).

Cíl: Změnit ekonomickou strukturu LH
= změnit strukturu příjmů LH

Ekonomika LH stojí jen na 1 výrobku,
tj. na surovém dříví

Pozornost zaměřit také k tržnímu uplatnění
nových lesnických výrobků a služeb

= ke tvorbě nových příjmů

- **Služby poskytované lesem** (např. poutání uhlíku, ochrana biodiverzity, vody a půdy aj.), ať již pro širokou veřejnost či jenom pro určité zájmové skupiny, které z těchto lesnických služeb mají užitek, jsou dosud **BEZPLATNÉ**
- Je to však určitý druh bezdůvodného obohacení, tedy plnění bez právního důvodu
- Navíc podle ekonomie životního prostředí podporuje jakákoliv **bezplatná spotřeba nadměrné užívání** a **nedostatečné zásobování** (neexistuje žádná výrobní motivace)

Dosavadní filozofie:

- **produkční funkce lesa** patří **vlastníkovi**,
- **mimoprodukční funkce lesa** patří **společnosti**

Nefungující cenový mechanismus ⇒ **alokační selhání trhu**

3 příčiny:

- a) **teorie veřejných statků**
- b) **teorie externalit**
- c) **teorie vlastnických práv**
- ⇒
- d) **selhání trhu**

d) Selhání trhu

K **selhání trhu (u přírodních trhů)** dochází v případě, že

- **přísun zboží a služeb z volného trhu není dostatečný**, tzn. když trh není schopen dodat zboží nebo službu, na kterou existuje ve společnosti poptávka
- **trhy neexistují** nebo **jsou nedostatečné**
- dojde k **nesprávnému ocenění** (podcenění veřejného zboží)
- **špatně definovaná** nebo **neuplatňovaná vlastnická práva**
- **transakční náklady** u veřejných statků/zboží jsou vysoké

- **TRHY** nefungují jako automaty samy od sebe, ale vyžadují **komplexní systém pravidel a institucí**
- „Zbožíznalectví dřeva“ – **„zbožíznalectví pro ekologické a rekreační služby“**
- **Pomoc vědy praxi** při rozvoji existujícího potenciálu

Klasifikace LNKS

- Nutnost takové zboží a služby **definovat**
- Definovat, jakým způsobem je měnit (kvantitativně)
- Jak jim **dodat ekonomickou hodnotu**
- ***
- **Mnoho způsobů klasifikace** a každý z nich má své výhody
- Neexistuje pouze jediná typologie
- Zdůrazněny 2 klasifikace: **PRODUKTY A SLUŽBY**

6. LESNICKÉ EKOSYSTÉMOVÉ A REKREAČNÍ SLUŽBY - zahraniční zkušenosti

*= nové poznatky, budování znalostní základny,
případové studie, pobídky, k inovacím, vytváření
rámcových podmínek pro diverzifikaci atd.*

6.1 Mechanismus plateb a financování

Metody oceňování a kompenzací
za
lesní nedřevní komodity a služby (LNKS)

Různé přístupy k NLKS (PES)

- **využití plateb k PODPOŘE** žádoucích forem lesnického hospodaření k udržení či zvýšení lesnických služeb/užitků
- **využití plateb k ZASTAVENÍ** rizikových aktivit či k prevenci aktivit majících negativní dopady na změny ve využívání krajiny

Kdo z jednotlivých lesnických ekosystémových služeb profituje, ten by je měl kompenzovat tomu, kdo je poskytuje (princip „uživatel platí“)

Předpoklady zavedení platebního režimu

- **Povědomí** o problému
- Existence **podpory ze strany institucí a POLITIKŮ**, neboť i nadále bude nálepka veřejného zboží bránit obchodovatelnosti LNKS

Překážky

- Vysoké náklady na transakce a/nebo
- Právní a socioekonomický rámec (volný přístup do lesa)
- **Lidé si nejsou vědomi hodnoty LNKS** a očekávají, že je budou moci užívat zadarmo
- Oceňování a financování je ještě vzácné kvůli malému zájmu i omezeným informacím
- **Tyto informace se v lesnické politice stále ještě plně neodrážejí**

Aktivity SFC

- Vyhodnoceno 18 oceňovacích studií v ad hoc pracovní skupině SFC (*převážně využití přístupu ochoty platit*)
- **Odlišnosti v legislativě a kultuře** členských zemí jsou tak velké, že je **velmi složité vytvořit doporučení**, která by byla použitelná na celoevropské úrovni ⇒ **PES není ideální řešení kdekoliv**

- Snaha o vývoj oceňovací techniky, která tyto hodnoty přenesla do obecnějších rovin hodnot =

hledání obecně aplikovatelného modelu pro oceňování LNKS

Příklady - 1

Finanční mechanismy pro vodní hospodářství:

- Poskytování vodohospodářských služeb
- Místní smlouvy s vodohospodáři
- **Dánsko**: společnosti stáčejiící vodu do lahví používají prameny ze soukromých lesních pozemků a platí vlastníkům přímo za vodu.
- Účast veřejných poskytovatelů vody na rozsáhlých zalesňovacích projektech v infiltračních oblastech

Příklady - 2

Finanční mechanismus pro biodiverzitu:

V rozsahu převyšujícím požadavky

- **Finsko**: omezování průměrných těžebních ploch na 1-2 ha. Hlavním mechanismem je obchodování přirozené hodnoty a mechanismus tvoří trh, na kterém vlastníci nabízejí svá území ve smlouvách na dobu určitou pro ochranná opatření.
- **Švédsko**: náhrada ztráty z tržní hodnoty majetku vlastníka za chráněné oblasti biotopu. Dohody – max. 20 000 SEK = cca 2000 EUR (z toho 10 000 SEK tvoří hodnota životního prostředí, až 8000 SEK tvoří hodnota těžebního dřeva a 2000 SEK ostatní hodnoty).
- **Francie**: výjimka z pozemkové daně v oblastech Natura 2000 a snížení daně z výnosů z půdy o výlohy na zachování nebo obnovení chráněných oblastí

Příklady - 3

Finanční mechanismy pro rekreaci a volný čas:

- Různé způsoby (pro jezdce na koni se mohou vyžadovat nálepky pro doložení platby, v případě cyklistů na horských kolech mohou organizátoři platit vlastníkovu pozemku)
- **Dánsko**: průměrná ochota platit jedné domácnosti za lesní rekreaci (69 €/rok/domácnost) pro vyjádření celkové hodnoty rekreačních přístupových práv Dánů (250 € = 6300 Kč/ha/rok). Tato hodnota se může zvýšit, jelikož již dochází ke konkurenčnímu boji o místo pro rekreaci, pokud se zvažují všechny možné aktivity (týmové aktivity, terénní jízda na horském kole, jízda na koni atd.)
- **Nizozemsko**: za návštěvu určitých přírodních míst se musí platit vstupní poplatky
- **Finsko**: vývoj přístupů k náhradě za rekreační a estetické hodnoty. Tyto mechanismy pracují na základě dobrovolných dohod o pronájmu částí krajiny na určitou dobu. Platby je možné vypočítat na základě ztrát z výnosu těžby dřeva, ale také z hodnoty životního prostředí. Smlouvy se připravují podle jednotlivých míst.

Shrnutí - 1

- V EU je více než 60 % lesů v soukromém vlastnictví
- V závislosti na národní legislativě je **přístup a využívání většiny LNKS neomezený a volně přístupný veřejnosti (zdarma)**
- To je **předpoklad tržního selhání** a má zásadní význam pro oceňování, hodnoty a také platební mechanismy a financování.

Shrnutí - 2

Široká škála aplikovaných mechanismů k financování poskytování LNKS:

V členských státech převládají:

a) veřejné platby za biodiverzitu (např. vládní platby vlastníkům lesů pro lokality Natura 2000), přímá finanční podpora, nepřímá podpora v podobě daňových výjmek a slev aj.) - PRV

b) soukromé platby podporují rekreační a estetické služby a další tržně orientované smluvní platby (např. jímání vody). Soukromé mechanismy představují schémata založená na trhu – nákup lesního zboží a služeb. Tržní mechanismy: režimy „cap and trade“, certifikace, transakce se 3. stranou aj.)

Státní finanční zdroje nejsou obvykle natolik dostačující ⇒ podněcovat situace, kde v poskytování zboží a služeb hraje roli trh, ale zároveň si ponechat veřejné platební režimy

Vytváření trhů a zvláště lokálních smluvních vazeb musí získat zvýšenou pozornost a podporu

Shrnutí - 3

- Obecně může být společnost ochotna platit za LNKS, ale **operační mechanismy** podporující oceňování a financování zůstávají poměrně vzácné z důvodu nízkého zájmu nebo nedostatku informací **a nejsou plně promítnuty do lesnické politiky.**
- Tyto nedostatky by měly být více zdůrazněny **ZÁKONODÁRCŮM**

Shrnutí - 4

- **TREND:** Odborníci považují LNKS za důležité a očekávají další **nárůst jejich důležitosti**
- Hodnoty se mohou mezi různými skupinami majitelů lišit v závislosti na poloze, druhu zboží a služeb a na rozsahu
- **Kulturní faktory** mohou vysvětlit velké rozdíly v hodnotách mezi zeměmi

6.2 Případové studie pro rekreační a ekologické služby

Rakousko, Německo, Itálie, Nizozemsko

A. Uvedení rekreačních produktů na trh

Nabídka zvláštních rekreačních produktů (např. zvláštní rekreační zařízení, cyklistika, hipoturistika, pronájmy běžeckých tratí, houbařské lístky apod.)

B. Uvedení ekologických služeb na trh

Dobrovolné smluvní vztahy, sponzoring, poutání uhlíku, prodej pramenité vody aj.

C. Uvedení různých produktů na trh

Vánoční trhy – převlek prožitku, právo exkluzivity, semináře pro manažery, outdoorové akce pro firmy, stezky v korunách stromů aj.

a) Zvláštní rekreační zařízení

Pro usnadnění uvádění **zvl. rekreačních produktů** na trh =

- 1) **jasnější formulace práva vlastníků lesa ze strany zákonodárce**
(při respektování právních požadavků spojených s právem vstupu do lesa, jasné ohraničení mezi právem na volný vstup do lesa a jiným využitím volného času, při zachování podnikatelské svobody aj.)
- 2) **jasně formulovat právo vlastníků lesa vybírat finanční úhradu za specifické formy užívání lesa**
(dodatečný příjem ze soukromoprávních smluv o užívání)

Vyjasnit, které produkty (zboží a služby) odpovídají **sociální povinnosti** ve smyslu funkcí lesa, a které by byly obchodovatelné

Houbařské lístky

Itálie

- **zákonná úprava možnosti prodávat houbařské lístky lokálními úřady** (sběr hub byl regionálním zákonem omezen na 2 kg/den pro nedomácnosti) ⇒ povinnost pro všechny houbaře bydlicí mimo provincii zákonem předepsáno: 70 % příjmů z prodeje licencí se musí investovat zpět do LH
- jako **nástroj kontrolu sběru hub – regulace využívání**
- do r. 1991 prodej obcemi, v hostincích, turistických informacích, ve spec. prodejnách, v kanceláři regionální lesní správy
- po r. 1991 prostřednictvím pošty (možnost získat licenci jednoduchým převodem na poštovní bankovní účet regionálního svazu) a v turist. informacích v údolí
- vystavování povolenek úspěšnější než totální zákaz sběru
- ceny kolísají, cena podle licence – denní, týdenní, měsíční
- místní obyvatelé zadarmo (volné licence)
- stížnosti, velký odpor houbařů, akceptace poplatků až po mnoha letech
- problémy s kontrolou povolení
- kalkulace nákladů pro rozdělování příjmů mezi zúčastněné obce

Nabídka pikniku

- vlastník lesa v **italském údolí** v národním parku
- na svém pozemku nabízí **piknik s přídatným servisem** (dřevo na grilování, jídla, nápoje, houpáčky, toalety) a využívá obliby území u výletníků
- přímé uvádění produktu na trh, využití pouze pojištění zákonné odpovědnosti
- vlastník byl nespokojen s malou podporou veřejných orgánů
- hosté nejprve rozhořčení cenou za využívání piknikového místa, avšak perfektní servis a dobrá organizace kritiku umlčely**

Les s pitnou vodou

Dolní Sasko – zákonem je zde předepsán tzv. „**vodní feník**“

- vybírají ho spolu s normálním účtem za vodu dodavatelé pitné vody a musí být použit na aktivity spojené s ochranou pitné vody
např. přeměna čisté jehly, porostů na smíšené za účelem zvýšení vydatnosti pitné vody v dané oblasti
- cílové skupiny = spotřebitelé vody, úřední ochrana přírody a lesní úřady
- lesní úřad jako zprostředkovatel odbytu pro produkt a uzavírá smlouvy s každým jednotlivým vlastníkem lesa, který má zájem se na projektu účastnit
- důležité **rámcové podmínky** = ustanovení území ochrany zdrojů pitné vody

Prodej pramenité vody

V Rakousku soukromý lesní podnik v okolí Salzburgu

- odběratelé = 8 malých vodárenských společností a jiní soukromí uživatelé, veřejné vodárny nepatří k zákazníkům
- pramenná oblast** (500 ha) na území lesního podniku
- vodovody a sběrné nádrže byly vybudovány dodatečně
- podnik uvádí produkt na trh sám
- noví zákazníci = neformálními kontakty, osobními doporučeními
- riziko se smlouvou přenáší na uživatele
- zpětný pohled = analýza potenciálů, definice odpovědnosti, marketingový mix, controlling
- s regionálním plánovacím úřadem byly kladné kontakty, jelikož nabídka pitné vody je ve veřejném zájmu
- spotřebitelé vody a široká veřejnost nabídku uvítali

Využívání pitné vody

V Nizozemsku na základě dobrovolné dohody platí vodárna státnímu lesnímu podniku odškodnění za odebrání pitné vody z lesního území

- příjmy z toho činí cca 25 % celkových příjmů lesního podniku
- odškodnění je založeno na výpočtu snížených přírůstků dřeva
- plocha vykazuje pro vodárnu nízký potenciál rizika ve srovnání se zemědělskými nebo zastavěnými plochami
- je lepší platit kompenzace než čistit znečištěnou vodu
- požadavek na zahrnutí využívání pitné vody na ekologickou hodnotu území (negativní efekty na ochranu přírody – změna druhového složení při narůstajícím suchu)

Prodej pitné vody - 1

Voda jako produkt lesa narůstá na významu

V Německu pochází pitná voda z 82 % z podzemní a pramenité vody

- rozdílná hydrologická situace, ale z větší části leží oblasti ochrany zdrojů pitné vody v lesích
- lesnatost těchto oblastí se nachází nad průměrnou lesnatostí jednotlivých spolkových zemí
- centrální význam pro všechny aspekty tržního zhodnocení vody z lesa = **podzemní voda není v Německu z právního hlediska součástí vlastnictví pozemku** (na rozdíl např. od Rakouska) ⇒ **omezené dispoziční právo vlastníka lesa k tomuto zdroji**
- využití vody nepatří do dispozičního práva vlastníka pozemku ⇒ **jak vlastníku lesa kompenzovat jeho lesnická opatření?**

Prodej pitné vody - 2

Možnosti řešení:

- smluvní kooperace – vhodnost tohoto modelu také při zajišťování dobrovolných výkonů ze strany vlastníků, které slouží k optimalizaci kvality spodní vody

Nyní řada překážek

- nepříznivá právní situace pro vlastníky lesa**
- chybí zachycení specifických příspěvků lesního hospodářství k ochraně vody**
- chybí vhodné účtovací a kompenzační modely**

D) Jiné formy právně přípustného **využití lesních pozemků** (dodatečně povolené formy užívání lesa) a **jejich tržní nabídka**

Nový produkt

Pohřebiště v lese

Pohřbení v lese ke stromu - 1

Šance pro vlastníky zhodnotit svůj les – **nová strategie pro budoucí využití lesa**

- kultura pohřbívání se nachází v období přelomu
- předpoklad: zpopelnění
- pochování zemřelého v urně na kořeny **propachtovaného stromu** ve volné přírodě
- řada výhod (diskrétnost ale ne anonymita, rodinný strom pronajatý na generace – na dobu 99 let, nezastavení cenných pozemků – šance pro obec, žádné náklady na péči o hrob, jistota v zanesení do KN)
- v Německu od roku 2000, nyní asi 25 takových „lesních pohřebišť“

Pohřbení v lese ke stromu - 2

Pro založení musí být **projekt**

Splnění lesnických a infrastrukturálních kritérií:

Výkony (služby) vlastníka lesa spočívají v pronájmu a různých činnostech

- z nájmu a poskytnutých služeb lze docílit zisk od 50 000 do 60 000 €/ha (ceny v závislosti na tloušťce, druhu a poloze stromu, jako strom pro jednotlivce, resp. až pro max. 10 osob – **3 350 až 6 350 €/strom**)

7. NLP II a klíčová akce KA3

Národní lesnický program II pro období do roku 2013

Cíl I. Zlepšení dlouhodobé konkurenceschopnosti

PILÍŘ EKONOMICKÝ

Klíčová akce 3

ZLEPŠIT ZHODNOCOVÁNÍ A MARKETING LESNÍCH NEDŘEVNÍCH UŽITKŮ A SLUŽEB

Co je konkurenceschopnost?

Lesnictví je konkurenceschopné, když....

- je ziskové a založené na tržních výnosech
- poskytuje produkty požadované spotřebiteli
- se může dynamicky přizpůsobovat tržním změnám

Podpora příjmů vlastníků lesa (či farmářů) ze strany státu může pomoci vlastníkům přežít (řešit jejich finanční situaci), ale takové **přežití** není založeno na konkurenceschopnosti

Opatření KA 3

- **Opatření 3.1** – Vytvořit podmínky a předpoklady (informační, legislativní, motivační) k rozšíření příjmů vlastníků lesů, např. tržním uplatněním určitých rekreačních a environmentálních služeb a zboží včetně vybudování účinného marketingu
- **Opatření 3.2** – Navrhnout a projednat způsob zajištění úhrad služeb pro ty vlastníky lesů, kteří hospodaří způsobem prospívajícím kvalitě vody (odměňovat vlastníky lesa za jejich výkony pro udržení kvality podzemních vod, a to ze zdroje mimo rámec státního rozpočtu).

KA 3 = TÉMA ZÁSA DNÍHO
LESOPOLITICKEHO
CHARAKTERU pro celé LH

Vytvoření rámcových podmínek pro podnikání s lesnickými službami

+

Zásadní změna myšlení vlastníků lesa
(změna stávajícího chování)

Inovační podnikatelské iniciativy

==

VČLENĚNÍ (INTERNALIZACE) LESNICKÝCH SLUŽEB DO EKONOMICKÉ STRUKTURY LESNICKÉHO SEKTORU

Komerční zhodnocení nových lesnických výrobků a služeb je důležitý prvek **strategie diverzifikace** činnosti lesních podniků.

přechod lesního hospodářství
z poskytovatele dřevní suroviny
také na
významného dodavatele placených služeb
pro společnost.

NÁVRH DOMÁCÍHO POSTUPU

- potřeba systematického **sociálně ekonomického výzkumu**
Bez existence stabilního kvalifikovaného řešitelského týmu a jeho financování nelze hovořit o dalším postupu prací
- **orientace na řešení tohoto problému v zahraničí** a jeho analogické uplatnění v našich podmínkách.
- Vzhledem k neexistenci naší vlastní výzkumné základny a vlastních poznatků na toto téma je pravděpodobně nejefektivnějším způsobem dalšího postupu vpřed (např. u ekosystémových plateb atd.) **transfer poznatků ze zahraničí**

Přijmou se základní doporučení KA3 NLP II ???

Pokud **ANO** ⇒ musí být reálný odraz

- a) v **odvětvové lesnické politice**,
- b) ve **formulaci strategie dosažení cíle**,
- c) v **konkrétních opatřeních kompetentních orgánů** (ve využití všech nástrojů lesnické politiky),
- d) v zapojení a ve **výsledcích výzkumu** (ve **struktuře úkolů** a jejich financování)

CÍLOVÝ STAV =

- a) **větší diverzifikace příjmů** lesních podniků (komerční využití dosud neobchodovatelných výrobků a služeb)
- b) **zvýšení konkurenceschopnosti lesnictví** v souladu s cílem ekonomického pilíře

PASIVITA ODVĚTVÍ LH

- Dosud **žádný** viditelný **pohyb na poli lesnické politiky** ani žádné konkrétní kroky ze strany odvětví směrem k podpoře komerčního uplatnění lesnických služeb
- **Ztráta kontaktu** se zahraničními trendy, nárůst nebezpečí v legislativní oblasti (*pozn.: není to ještě běžná praxe či perfektní řešení, ale již nyní je v regionu EHK funkčních 79 PES-schémat*)
- **Ztráty potenciálních příjmů** vlastníků lesa z důvodů **chybějící politické vůle, pasivity a nedostatku informací**

NEDOSTATEČNÁ AKTIVITA VLASTNÍKŮ LESA

... **SAMO SE NEUDEĽÁ...**

Příklady?

- návrh nové **vyhlášky o škodách způsobených na lese** (leží na MZe od konce roku 2012 vs závěry NLP II)
- úsilí o **vytvoření rámcových podmínek** pro uplatnění lesnických ekosystémových a rekreačních služeb ke zvýšení diverzifikace činností lesních podniků (*lepší je být v tržním způsobem ekonomicky soběstačný než čekat na státní podporu lesnické produkce*)

Závěr

Lesnictví (**lesnická politika**) není jenom o stromech (lese), ale především **o lidech**,

a proto

je zapotřebí pečovat nejen o **stromy**, ale také o **lidi**.

DĚKUJI ZA POZORNOST !

Podnikání v lesnictví Sazební míst a obcí Východní Moravy

Dotace a inovace v lesnictví - PRV

Dotace

Cíle, období, struktura

Cíle:

- Zvýšení kvality venkovského života
- Podpora rozvoje infrastruktury
- Rozvíjení přírodního a kulturního dědictví
- Podpora klasické výroby potravin
- Podpora turistiky, sportu a služeb
- A mnoho jiného

Struktura
Rozdělen na 4 Osy
Vyhlášení výzev 1 x za rok pro každé opatření

Základní struktura

- **Spuštěna byla všechna opatření PRV**
 - Osa I – projektová opatření na „Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví“
 - Osa II – nároková a projektová opatření na „Zlepšování životního prostředí a krajiny“
 - Osa III – projektová opatření na zlepšení „Kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova“
 - Osa IV – prostřednictvím metody **Leader** zlepšuje kvalitu života ve venkovských oblastech a posiluje řídicí a administrativní schopnosti na venkově.

Přehled os, opatření a podopatření

- **OSA** – ucelená skupina opatření se specifickými cíli,
- **OPATŘENÍ** – soubor podopatření, příp. záměrů nebo operací přispívajících k provádění osy. Na jednotlivá opatření se předkládá žádost jen v případě, že dané opatření neobsahuje vymezení dalších záměrů, akcí, případně záměrů,
- **PODOPATŘENÍ** – soubor záměrů nebo operací přispívajících k provedení opatření nebo opatření. Na jednotlivá podopatření se předkládá žádost jen v případě, že dané podopatření neobsahuje vymezení dalších záměrů.

Přehled os, opatření a podopatření

Osa I

- 1.1.1 Modernizace zemědělských podniků
 - 1.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků
 - 1.1.1.2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovaci) v zemědělství
- 1.2.1 Seskupení producentů
- 1.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
- 1.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců
- 1.3.4 Využívání poradenských služeb

Přehled os, opatření a podopatření

Osa II

II.2.2 Obnova lesních porostů a lesnických služeb a lesnických podniků (funkce lesů)

II.2.2.1 Obnova lesních porostů a lesnických služeb a lesnických podniků (funkce lesů)

II.2.2.2 Obnova lesních porostů a lesnických služeb a lesnických podniků (funkce lesů)

Osa III

III.1.1 Diverzifikace činnosti nezemědělské povahy

III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

III.1.3 Podpora cestovního ruchu

III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic

III.2.1.2 Občanské vybavení a služby

III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

III.2.2.1 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Základní informace

- Řídícím orgánem PRV je **Ministerstvo zemědělství ČR**.
- Zprostředkujícím subjektem PRV je **Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)**.

Současný stav

- Opatření Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013
- Je financován z **Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD)** na základě nařízení Rady ES č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky.
- Podmínky pro poskytování dotace jsou stanoveny Pravidly nebo nařízeními vlády.

OSA I

- Osa I** Programu rozvoje venkova je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství. Prioritní oblastí je modernizace zemědělských podniků, dále pozemkové úpravy a přídávání hodnoty zemědělským produktům.
- Opatření:**
 - I. Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podpora inovací**
 - I.1 Založení porostů rychlerostoucích dřevin pro energetické využití**
 - I.1.1 Modernizace zemědělských podniků**
- Opatření je zaměřeno na podporu investic, které zlepšují celkovou výkonnost zemědělského podniku za účelem zvýšení jeho konkurenceschopnosti. **Žadatelem** je zemědělský podnikatel.

OSA I

I.1.2 Investice do lesů

- podpora rozvoje dynamického podnikání v lesnictví,
 - vyšší výkonnosti lesnických podniků,
 - na restrukturalizaci lesnického sektoru;
 - zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví.
- Podpora bude zaměřena např.:
- na obnovu lesních porostů
 - investice k pořízení lesnické techniky;
 - rekonstrukce lesnické infrastruktury (např. lesních cest) a další.

Žadatelem je fyzická nebo právnická osoba, která má právo vlastnit lesní pozemek.

OSA I

- I.1.4 Pozemkové úpravy**
- Opatření je zaměřeno na řešení problematiky vlastnických vztahů pozemkové držby, nedostatečné zemědělské infrastruktury či absence prvků ekologické stability v krajině. **Žadatelem** jsou pozemkové úřady.
- I.1.3 Další odborné vzdělávání a informační činnost**
 - 1.1.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost**
- Žadatelem** je fyzická nebo právnická osoba, která má vzdělávání v předmětu činnosti.

OSA I

1.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Opatření je zaměřeno na podporu podnikání začínajících zemědělců do 40 let věku. Na základě posouzení podnikatelského záměru dostane zemědělec dotaci na zahájení činnosti. **Žadatelem** je začínající zemědělský podnikatel do 40 let věku, který zahajuje svou zemědělskou činnost poprvé.

1.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Toto opatření je zaměřeno na řešení problému nepříznivé věkové struktury zemědělců. Opatření motivuje starší zemědělce po dosažení věku 55 let ukončit aktivní zemědělskou činnost a vytvořit tak prostor pro nástup mladších zemědělců. Opatření navazuje na opatření 1.3.2. **Žadatelem** je zemědělský podnikatel nad 55 let věku, který nedosáhl důchodového věku.

OSA I

1.3.4 Využívání poradenských služeb

Cílem tohoto opatření je podpořit zavádění nových výrob, výrobních metod a technologií, které jsou zároveň slučitelné se zájmy **lesnictví a lesního hospodářství a ochrany životního prostředí**. Dotace je určena ke krytí části nákladů při využívání služeb zemědělského poradenského systému, a to především v oblastech dodržování zásad společné zemědělské politiky, zejména cross-compliance, správné zemědělské praxe a **opatření na ochranu životního prostředí**. **Žadatelem** je zemědělský podnikatel a vlastník nebo nájemce lesa.

Schválené žádosti investice do lesů - příklad

Schválené Žádosti o dotaci v rámci jedenáctého kola příjmu žádostí Programu rozvoje venkova – opatření 1.1.2. Investice do lesů

Státní zemědělský intervenční fond dne 14.3.2011 schválil Žádosti o dotaci v rámci jedenáctého kola příjmu Žádostí Programu rozvoje venkova – opatření 1.1.2. Investice do lesů:

Podopatření 1.1.2.1 - Lesnictví a lesnictví

Počet schválených žádostí 502 v celkové výši 131.792.191,- Kč

Podopatření 1.1.2.2 - Technické vybavení provozu

Počet schválených žádostí 36 v celkové výši podpory 61.442.204,- Kč. Hranice pro schválení Žádosti o dotaci byla na 28 bodech.

Podopatření 1.1.2.3 - Lesnictví a lesnictví

Počet schválených žádostí 98 v celkové výši 273.104.822,- Kč.

Schválené žádosti investice do lesů - příklad

Název obvodu	Název projektu	Kč
STATEK DOUBRAVKA, s.r.o.	Pořízení lesnické techniky - STATEK DOUBRAVKA s.r.o.	345 000
Křivský st. Burgo, s.r.o.	Opravu protřepávacího stroje na přípravu dřeviny	361 250
STI Střední	Pořízení motorového člunu	113 000
Lesy města Brna, s.r.o.	Štěpky	3 945 000
Městské lesy Přerov s.r.o.	Investiční nákup traktoru s nářadím	500 000
Městské lesy z.p.s., s.r.o.	Městské lesy z.p.s., s.r.o. - pořízení lesnické techniky	510 910
Lesní úřad Dřívě - občanská organizace	Lesní úřad Dřívě - pořízení šlapacího automatu s příslušenstvím	340 000
Lesní úřad města Křivá s.r.o.	Pořízení traktoru na příslušenství dle smlouvy nájemce	1 020 000
Městské lesy Valtov s.r.o.	Stroj pro výřezovou práci - vyřezávání dřeviny	996 000
VEŠTĚNÍ LESŮ ZNOJMO, občanská organizace	Dovážení organizace Městské lesy Znojmo lesnickou techniku	692 300
Městské lesy Moravské Krumlov s.r.o.	Pořízení vyvážení dřeviny	3 400 000
Občanská lesy Lysá - Lázně, s.r.o.	Modernizace techniky pro lesní území Lysá - Lázně	790 000
HADREV s.r.o.	"Stroj pro budování a udržování lesních cest - lesní nakladač"	408 000
Bezdánělský les, s.r.o.	Pořízení motorového člunu s příslušenstvím	188 000
Jan Růžička	Pořízení vyvážení dřeviny pro práci v lesních porostech	760 000
Kaplanovské lesy, s.r.o.	Traktor a vyvážení dřeviny pro území vyvážení dřeviny	3 020 000
Kladovské lesy, s.r.o.	Pořízení lesnické techniky na území lesů	760 000
Horákovské lesy, spol. s r.o.	Pořízení lesnické techniky u společnosti Horákovské lesy, spol. s r.o.	940 000
Lesy města Písku s.r.o.	Pořízení lesní trasy pro lesy města Písku, s.r.o.	325 000
J.F.P., lesy a dříví Tomáše Bábce, spol. s r.o.	SP - nákup univerzálního traktoru, motorového člunu s příslušenstvím	940 000

OSA II

OSA II je zaměřena na zlepšování životního prostředí a krajiny.

Hlavní prioritou je:

- zvýšení biologické rozmanitosti,
- zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou a tradičních zemědělských krajín.

Dále se podporuje:

- ochrana vody a půdy (zejména zachování kvalitních přirozených vodního režimu),
- snížování emisí skleníkových plynů.

1.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby znevýhodnění v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)

Toto opatření je zaměřeno na podporu zemědělců hospodařících v oblastech s méně příznivými podmínkami s cílem zachovat venkovskou krajinu, podpořit systémy šetrné k životnímu prostředí, přispět ke stabilizaci venkovského obyvatelstva v těchto oblastech a pomoci zajistit pro zemědělce odpovídající úroveň příjmů.

OSA II

1.1.2 Platby v rámci oblastí NATURA 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)

Cílem opatření je pomoci zemědělcům při řešení specifického znevýhodnění vyplývajícího z implementace evropských směrnic pro soustavu Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku ES.

1.1.3 Agro-environmentální opatření

Opatření má za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Dále podporuje zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny.

OSA II

II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy

- Posílení biodiverzity krajiny rozšířením zalesněných ploch a zlepšení ekologické rovnováhy krajiny. Stabilizace hydrologických a klimatických podmínek v krajině, ochrana půdy a ochrana vod. Zvýšení schopnosti absorpce atmosférického CO₂ a tím přispět ke zmírnění klimatických změn.

II.2.2 Platby v rámci NATURA 2000 v lesích **Opatření II.2.3 Lesnicko-environmentální platby**

- Zvýšení environmentální hodnoty lesů. Trvale udržitelné využití lesní půdy a zlepšení životního prostředí a krajiny.

II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

- Obnova lesního potenciálu po kalamitách a/nebo zavedení preventivních opatření v lesích. Trvale udržitelné využití lesní půdy. Neproduktivní investice v lesích. Zlepšení životního prostředí a krajiny.

OSA III

- Osa III podporuje rozvoj životních podmínek ve venkovských oblastech a diverzifikaci ekonomických aktivit na venkově.

- Mezi hlavní priority patří:

- tvorba pracovních příležitostí,
- podpora využívání obnovitelných zdrojů energie,
- zlepšení podmínek kvality života ve venkovských oblastech,
- včetně vzdělávání a informování hospodářských subjektů,
- v neposlední řadě ochrana kulturních památek.

OSA III

III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Opatření je zaměřeno na výstavbu, modernizaci, nákup budov, strojů, technologie a zařízení sloužící k diverzifikaci činností zemědělských podnikatelů směrem k nezemědělským činnostem včetně výstavby decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů paliv a energie. Žadatelé mohou být zemědělské podnikatelé.

III.1.2 Podpora zakládání podniků jejich rozvoje**III.1.3 Podpora cestovního ruchu****III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby III.2.2****Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova****III.3.1 Vzdělávání a informace**

Podpora je určena na vzdělávání a informování fyzických a právnických osob, které mají vážný zájem zahájit nebo rozšířit podnikání, případně jiné působení, na venkově v rámci aktivit podporovaných v ose III. Žadatelé mohou být obce, svazky obcí a nezemědělské organizace a právní subjektivity.

OSA IV

- Osa IV Leader je:

- osou metodickou a je uskutečňována prostřednictvím realizace cílů jednotlivých opatření os I - III Hlavním přínosem osy IV Leader je způsob, jakým jsou akce rozvoje venkova realizovány a vzájemně propojeny.

- Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově.

IV.1.1 Místní akční skupina**IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie****IV.2.1 Realizace projektů spolupráce**

Investice do lesů

Na co je podpora poskytována

- Pořízení strojů a zařízení pro budování a údržbu lesních cest, stezek a chodníků, meliorací, hrazení bystřin, retenčních nádrží, strojů a zařízení sloužících pro obnovu a výchovu lesních porostů;
- na výrobu materiálu pro obnovu a výchovu lesních porostů;
- na prvotní zpracování dříví ekologickými technologiemi.

Oblast podpory I.2 Investice do lesů**Oblast podpory I.2.1 Pořízení strojů a zařízení****Další způsobilé výdaje**

- Náklady na projekt a technickou dokumentaci – projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnova, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – maximálně do výše 20 000 Kč;
- DPH za podmínky, že jde o neplátce DPH.

Investice do lesů

Pro koho je podpora určena

Fyzická nebo právnická osoba;
sdružení s právní subjektivitou;
obec nebo její svazky hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení s právní subjektivitou nebo jsou ve vlastnictví obcí nebo jejich svazků.

Žadatelem nemůže být

Sdružení vzniklé podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (sdružení bez právní subjektivity);
státní podnik;
zahraniční fyzická osoba, která nemá trvalé bydliště na území ČR, ani zahraniční právnická osoba, která nemá sídlo na území ČR.

Investice do lesů

Forma a výše podpory

Druh dotace: přímá nenávratná dotace právnickým a fyzickým osobám.
Maximální výše dotace: 50 % způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Podpora je poskytována v režimu „de minimis“ v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu „de minimis“ a celková výše podpory „de minimis“ poskytnuté jednomu subjektu nesmí v kterémkoli tříletém období přesáhnout částku 200 000 Kč (tento limit platí bez ohledu na formu podpory nebo její sledovaný cíl).

Investice do lesů

Formy financování

- ☑ Bezhotovostní platba;
- ☑ hotovostní platba;
- ☑ leasing.

Podmínky poskytnutí podpory

- ☑ Podpora se poskytuje na investice, které jsou založeny na lesním hospodářském plánu/osnově;
- ☑ podpora se poskytuje na lesní majetky o minimální výměře 3 ha;
- ☑ v jednom kole příjmu může žadatel předložit pouze jednu žádost (jedna žádost může zahrnovat nákup více strojů);
- ☑ v rámci preferenčního kritéria 1.1 Velikost investice v závislosti na velikosti lesního majetku musí žadatel získat minimálně 1 bod.

1.1.2.2 Technické vybavení provozoven

Na co je podpora poskytována

- ☐ Pořízení a modernizace technologií (včetně nehmotných investic), které umožní zpracování a využití zůstatkové biomasy pro energetické a jiné účely;
- ☐ výstavba či modernizace malokapacitních venkovských provozoven na zpracování lesnických produktů (stavební objekty a technologické vybavení včetně nehmotných investic - software a nákupu licence).

Další způsobilé výdaje

Náklady na projektovou a technickou dokumentaci:

- ☐ projektová dokumentace - maximálně do výše 20 000 Kč;
- ☐ technická dokumentace - maximálně do výše 80 000 Kč;

1.1.2.3 Lesnická infrastruktura

Na co je podpora poskytována

Výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest, vodních toků, včetně souvisejících objektů:

- ☐ výstavba a opravy (nevztahuje se na běžnou nebo pomístnou údržbu) lesních cest včetně výstavby a opravy mostků, propustků a svodnic na nich;
- ☐ výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy zařízení upravujících vodní režim v lesích, včetně souvisejících objektů;
- ☐ výstavba a opravy objektů lesotechnických meliorací v lesích;

■ Oblast podpory 1.2 Investice do lesů

■ Oblast podpory 1.2.1 Pořízení strojů a zařízení

1.1.2.3 Lesnická infrastruktura

opatření zaměřená na ochranu půdy, vody a úpravu vodního režimu v lesích v pásech hygienické ochrany vodních zdrojů nebo v chráněných oblastech přirozené akumulace vod;
výstavba a opravy (včetně odbahnění) retenčních vodních nádrží (pouze u objektů, které souvisí s hospodařením v lesích);
výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství (např. rozvody energie, vody a kanalizace).

1.1.2.3 Lesnická infrastruktura

Další způsobilé výdaje

Náklady na projektovou a technickou dokumentaci:

- ☐ projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnovy, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – maximálně do výše 20 000 Kč;
- ☐ technická dokumentace (dokumentace ke stavebnímu řízení, odborné posudky ve vztahu k životnímu prostředí, položkový rozpočet) – maximálně do výše 80 000 Kč;

Náklady vzniklé za těchto podmínek:

- ☐ jedná se o nezastavěný pozemek;
- ☐ dotace na nákup nemovitosti může být poskytnuta maximálně do 50 % celkové výše způsobilých výdajů na dany projekt;
- ☐ DPH za podmínky, že jde o náplácce DPH.

Výdaje, které nejsou způsobilé k financování

- ☐ Výstavby a opravy objektů hrazení bystřin;
- ☐ preventivní protipovodňová opatření na drobných vodních tocích.

1.1.2.3 Lesnická infrastruktura

Podmínky poskytnutí podpory

- Projekt obsahuje souhlasné stanovisko MŽP ČR (vydává krajské středisko AOPK ČR nebo správa CHKO či správa NP);
- žadatel/příjemce dotace má prokazatelně uspořádaný vlastnické/nájemní vztahy k nemovitostem, které souvisí s realizací projektu.

Podmínky poskytnutí podpory společné pro celé opatření I.1.2 INVESTICE DO LESŮ:

Užito výnosnosti projektu na účel je 5 let od data podání. Odkedy o poskytnutí dotace;

podpořené technologie nesmí být bez účinku SZP dle parametrů či provozních podmínek minimálně po dobu výnosnosti projektu na účel;

příjemce dotace musí vykonávat náležitých požadavků pro investiční projekt po jeho realizaci po dobu výnosnosti projektu na účel;

dotace se poskytuje za podmínkou celkové výnosnosti projektu na účel;

1.3.1 DALŠÍ ODBORNÉ ZDĚLÁVÁNÍ A INFORMAČNÍ ČINNOST

Na co je podpora poskytována

- Vzdělávací projekty zaměřené na získávání, prohlubování a inovaci znalostí a dovedností, šíření informací k jednotlivým opatřením osy I a II EAFRD a k cílům Společné zemědělské politiky, a to v rámci těchto tematických okruhů:

- základní požadavky na hospodaření, obecné zemědělské a ekologické podmínky a správnou zemědělskou praxi včetně předání o načasování;
- přidávání hodnoty zemědělskému produktu, bezpečnosti, kvality a hygienické podmínky na výrobu potravin, včetně zavádění systémů jistoty a správné výživy a hygienické praxe;
- rozvojem nových výukových, výzkumných, inovačních technologií, které jsou důležitými sítěmi udržetelných rozvoje;

1.3.1 DALŠÍ ODBORNÉ ZDĚLÁVÁNÍ A INFORMAČNÍ ČINNOST

Na co je podpora poskytována

- vytváření efektivnosti hospodaření a konkurenceschopnosti hospodářských subjektů působících v lesnictví;
- diverzifikace činnosti zemědělských podniků zaměřených na produkci;
- získávání nových zdrojů financí z veřejného a soukromého sektoru;
- získávání nových zdrojů financí z veřejného a soukromého sektoru;
- získávání nových zdrojů financí z veřejného a soukromého sektoru;
- získávání nových zdrojů financí z veřejného a soukromého sektoru;
- získávání nových zdrojů financí z veřejného a soukromého sektoru;
- získávání nových zdrojů financí z veřejného a soukromého sektoru;

1.3.1 DALŠÍ ODBORNÉ ZDĚLÁVÁNÍ A INFORMAČNÍ ČINNOST

Způsobilé výdaje

- Dotaci lze poskytnout na neinvestiční výdaje sloužící k zabezpečení provádění vzdělávacích a informačních aktivit včetně konzultací a praxe, které odpovídají účelu podpory, tj. na výdaje např.:

- související se zajištěním výukových prostor a zařízení;
- výdaje na technické zabezpečení včetně nákladů na pronájem techniky a dodávku technických služeb;
- přípravu a poskytnutí výukových a informačních materiálů;
- vlastní organizaci vzdělávacích a informačních akcí – mzdové a cestovní náklady žadatele, včetně výdajů na propagaci vzdělávacích a informačních aktivit;
- náklady spojené s zajištěním vzdělávacích aktivit (např. občerstvení účastníků apod.);
- výdaje na činnost odborných lektorů (přednášejících) a tlumočnicků včetně nákladů na jejich občerstvení, dopravu a ubytování;
- náklady spojené se zajištěním překladů a tlumočení;
- výdaje spojené s pořádáním exkurzí;
- DPH pro neplátce DPH (dle platného znění legislativy).

1.3.1 DALŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A INFORMAČNÍ ČINNOST

Výdaje, které nejsou způsobilé k financování

Ubytování účastníků;
doprava účastníků (kromě dopravy v rámci odborné exkurze);
kauce za pronájem.

Pro koho je podpora určena
Fyzická nebo právnická osoba, která má vzdělávání v předmětu činnosti.

Žadatelem nemůže být
Místní akční skupina vybraná v rámci opatření IV.1.1 PRV ČR.

Forma a výše podpory

Druh dotace: přímá nenávratná dotace.

1.3.1 DALŠÍ ODBORNÉ ZDĚLÁVÁNÍ A INFORMAČNÍ ČINNOST

Výše dotace: 100 % způsobilých výdajů.

Příspěvek na 1 projekt může být od 200 tisíc Kč do 1 mil. Kč.

Maximální výše podpory pro jednoho žadatele je 50 mil. Kč pro období 2007–2013.

Podmínky poskytnutí podpory

Beneficientem, tzn. konečným uživatelem je:

- fyzická osoba – zemědělský podnikatel, právnická osoba podnikající v zemědělství (v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a některými dalšími zákony, v platném znění);
- fyzická nebo právnická osoba hospodářící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení, nebo ve vlastnictví obcí nebo jejich sdružení;
- fyzická nebo právnická osoba zpracovávající zemědělské produkty a výrobky, podnikající v zemědělství, potravinářství a lesnictví;
- dotovaný projekt nezahrnuje výuku organizovanou v rámci školské vzdělávací soustavy.

13.4 VYUŽÍVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB

Jedná se o finanční podporu určenou:

- zemědělci;
- vlastníkům či nájemcům lesa ke krytí nákladů na využívání služeb zemědělského poradenského systému, který bude poskytovat poradenské služby minimálně v oblasti dodržování povinných norem, správné zemědělské praxe a šetrného způsobu hospodaření v souvislosti s agro-environmentálními a lesnicko-environmentálními opatřeními.

Na co je podpora poskytována

- Nákup poradenských služeb;
- Způsobilé výdaje jsou realizovány od zaregistrování Žádosti o dotaci do data předložení Žádosti o vyplacení.

11.2.1 ZALESŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

11.2.1.1 První zalesnění zemědělské půdy

Na co je podpora poskytována

První založení lesního porostu na zemědělské půdě; péče o založený lesní porost po dobu 5 let od jeho založení; náhrada za ukončení zemědělské činnosti na zalesněném zemědělském pozemku po dobu 15 let od založení lesního porostu (pouze u pozemků zemědělsky obhospodařovaných).

Podpora není poskytována

Příjemci podpory na předčasně ukončení zemědělské činnosti (ve případech vynucování výsadbových stromků); pokud žadatel požádá o dotaci na renty či účty z jiných veřejných zdrojů; výjimečně jsou náklady na ukončení činnosti náhradou škod z veřejných zdrojů; železniční náklady z veřejných zdrojů; pokud se pozemek nachází na území chráněném.

11.2.1 ZALESŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

Pro koho je podpora určena

Vlastník nebo nájemce pozemku určeného k zalesnění;

- sdržení vlastníků nebo nájemců pozemku určeného k zalesnění (sdržení s právní subjektivitou);
- spoluvlastník pozemku určeného k zalesnění, za podmínky písemného souhlasu většiny spoluvlastníků.

Žadatelem může být (nejméně při první založení lesního porostu na zemědělské půdě)

Státní podnik, obec, sdružení obcí, kraj, sdružení krajů, sdružení obcí a krajů, státní a jiná zřízená příspěvkové organizace a organizační složky a veřejné, církevní instituce a právnické osoby, jejichž statutární orgánem je osoba fyzická, která je

11.2.1 ZALESŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

Forma a výše podpory

PRVNÍ ZALOŽENÍ LESNÍHO POROSTU			
Listnaté dřeviny		2 580 €/ha/rok	
		2 861 €/ha/rok (v LFA*)	
Jehličnaté dřeviny		1 954 €/ha/rok	
		2 233 €/ha/rok (v LFA*)	
PÉČE O ZALOŽENÝ LESNÍ POROST		437 €/ha/rok	
NAHRADA ZA UKONČENÍ ZEMĚDĚLSKÉ ČINNOSTI			
Původní kultura na pozemku před jeho zalesněním	orná půda, chmelnice, vinnice, ovocný sad, školka nebo zahrada	294 €/ha/rok	žadatel byl zemědělský podnikatel
	travní porost nebo jiná kultura	149 €/ha/rok	žadatel nebyl zemědělský podnikatel

* Dle nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě.

Forma a výše podpory pro první zalesnění zemědělské půdy (zdroj: BENEŠOVÁ, L. A KOL. Průvodce možnostmi získávání podpor pro LH v období 2007-2013 s. 25.)

11.2.1 ZALESŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

Podmínky poskytnutí podpory

- Minimální výměra pozemku je 0,5 ha, pokud nenavazuje na stávající pozemek určený k plnění funkcí lesa (PUPFL);
- pozemek je zalesněn v souladu s předloženým projektem zalesnění;
- dodržení podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu;
- pozemek je zařazen do evidence využití zemědělské půdy dle uživatelských vztahů (LPIS);
- dodržení výměry zalesněného pozemku po dobu 15ti let;
- dotace na péči o lesní porost a náhrada ze ukončení zemědělské činnosti se poskytnou pouze na pozemek, na který byla poskytnuta dotace na zalesnění;
- v případě náhrady za ukončení zemědělské činnosti musí být pozemek po dobu nejméně 12ti měsíců před podáním žádosti o dotaci na zalesnění evidován v LPIS.

11.2.1 ZALESŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

Kde žádat

- Místně příslušná (v místě většiny pozemků) zemědělská agentura.

Kdy žádat

- Zalesnění (založení lesního pozemku): do 30. 11. v roce zalesnění;
- péče o lesní porost: do 15. 5. v 5 letech následujících po zalesnění;
- náhrada za ukončení zemědělské výroby: do 15. 5. v 15 letech následujících po zalesnění.

II.2.1 ZALESŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

Zdroje dalších informací

- Nařízení vlády č. 395/2009 Sb. a prováděcí nařízení podniku pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy ve veřejné lesní půdě č. 147/2008 Sb. ze dne 26. dubna 2008
- Metodika k provádění nařízení vlády č. 395/2009 Sb.
- Příloha pro žadatele (<http://www.coj.cz>)
- Metodika doporučení pro žadatele a dotaci na zalesňování zemědělské půdy poskytnutou v rámci Programu rozvoje venkova České republiky (MOP (<http://www.ohod.cz/povenderstva>))

II.2.2 PLATBY V RÁMCI NATURA 2000 V LESÍCH

II.2.2.1 Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu

Na co je podpora poskytována

Podpora je poskytována za zachování lesního souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu.

Podpora je poskytována za zachování lesního souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu. Podpora je poskytována za zachování lesního souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu. Podpora je poskytována za zachování lesního souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu.

Podpora je poskytována za zachování lesního souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu. Podpora je poskytována za zachování lesního souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu. Podpora je poskytována za zachování lesního souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu.

II.2.2 PLATBY V RÁMCI NATURA 2000 V LESÍCH

Pro koho je podpora určena

- Vlastník lesního pozemku;
- sdužení vlastníků lesních pozemků s právní subjektivitou;
- spoluvlastník lesního pozemku.

Žadatelem nemůže být

Stát nebo státní podnik;
obec nebo sdružení obcí;
kraj nebo sdružení krajů; sdružení obcí a krajů;
příspěvkové organizace;
organizační složka zřízená státem, krajem, obcí nebo jejich sdružením;
veřejné výzkumné instituce; právnická osoba, v níž mají uvedené osoby alespoň 50% majetkovou účast.

II.2.2 PLATBY V RÁMCI NATURA 2000 V LESÍCH

Forma a výše podpory

Druh dotace: Podpora má charakter sazby na technickou jednotku, která se poskytuje každoročně po sjednanou dobu 20 let.

Sazba dotace: 60 € na 1 ha lesního pozemku na rok (výše dotace se vypočte jako součin výměry porostní skupiny, na kterou je poskytována dotace a sazby uvedené výše).

Podmínky poskytnutí podpory

- Žadatel musí být zařazen do titulu zachování hospodářského souboru, do něž lze zařadit porostní skupinu, která se nenachází na území hlavního města Prahy, nejméně z 50 % své výměry leží na území Natura 2000 a má alespoň jednu etáž, která:
- a) náleží do jednoho z podporovaných porostních typů HS uvedeného v příloze č. 1 nařízení vlády č. 147/2008 Sb. (viz následující tabulka):

II.2.2 PLATBY V RÁMCI NATURA 2000 V LESÍCH

Forma a výše podpory

Druh dotace: Podpora má charakter sazby na technickou jednotku, která se poskytuje každoročně po sjednanou dobu 20 let.

Sazba dotace: 60 € na 1 ha lesního pozemku na rok (výše dotace se vypočte jako součin výměry porostní skupiny, na kterou je poskytována dotace a sazby uvedené výše).

Podmínky poskytnutí podpory

- Projekt je v souladu s platnou právní úpravou a žadatel se zaváže, že zadá v rámci základního šetření zpracovateli nového lesnického hospodářského plánu (LHP)
- požadavek, aby v porostních skupinách lesního pozemku zařazených do podopatření byl zachován současný hospodářský soubor nebo současný hospodářský tvar lesa,

II.2.2 PLATBY V RÁMCI NATURA 2000 V LESÍCH

porostní skupina má nejméně 50 % své výměry na území Natura 2000 a do podopatření se zařazuje celá porostní skupina lesního pozemku, ve které nový LHP v plánu hospodářských opatření předepisuje obnovu lesa z plánované těžby nebo stávající holiny dle stanovených pravidel.

- Podpora je poskytována, že na zařazených lesních pozemcích bude plnit podmínky podopatření po dobu nejméně 20 let.

Příloha: podpora je poskytována

- u porostní skupiny zařazené do podopatření, v případě provedení obnovy lesa i po celou dobu trvání závazku, dodržet doporučenou obnovní druhovou skladbu nebo způsob obnovy lesa pomocí výmladků.

předložit platební agentuře každoročně současně s žádostí o poskytnutí dotace oznámení potvrzené odborným lesním hospodářem, že na lesních pozemcích zařazených do opatření nebyla změněna stanovená druhová skladba nebo způsob obnovy lesa pomocí výmladků.

Podíl MZD plynoucí z stanovený minimální podíl o:	Výše procent (Kč/rok)	
	oblasti ZCHÚ a Natura 2000	ostatní oblasti
5 až 15 %	25	30
16 až 25 %	40	40
26 až 35 %	74	80
36 % a více	87	90

Výše podpory na zlepšování druhové skladby lesního porostu
(zdroj: BENEŠOVÁ, L. A KOL. *Průvodce možnostmi získávání podpor pro LH v období 2007-2013* s. 29)

Žadatel musí doložit při podání žádosti o zařazení výchozí MZD a zavázat se, že na zařazených lesních pozemcích bude plnit podmínky podopatření po dobu nejméně 20 let.

II.3.4. Obnova levného potenciálu po katastrofách a podpora spoločenských funkcií lesa

Podmínky poskytnutí podpory:

- Dotace nemůže být použita k financování stezek širších než z m a lesních cest, které budou využívány pro účely lesního hospodářství; dále k financování provozních výdajů.
- Podmínky poskytnutí podpory budou splněny, pokud žadatel doloží souhlasné
- stanovisko MGP ČR, bude dodržena lhůta vázanosti projektu z účel 5 let od data podpisu dohody o poskytnutí dotace a žadatel/příjemce dotace má prokazatelně uspořádaný vlastnické/nájemní vztahy k nemovitostem, které souvisí s realizací projektu.

Inovace

 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. Evropa investuje do venkovských oblastí

Nutnost koncentrace

omezené zdroje ⇒ efektivní využití, koncentrace na:

- **provozní výkonnost** - cenová výhodnost a uspokojení zákazníka, minimalizace režijních nákladů, eliminace nadbytečných činností, snížení transakčních nákladů a optimalizace podnikových procesů
- **špičkové produkty** - vytvoření řady špičkových produktů založených na kreativním přístupu, rychlá komercializace nápadů a důsledné vyhledávání nových řešení i za cenu vyřazení svých vlastních produktů
- **důvěrná znalost zákazníků** - přizpůsobení a personalizace produktů tak, aby byly uspokojeny stále rostoucí specifické a individuální požadavky zákazníků.

55

Inovace a podnikání

- Inovace je těsně svázána s podnikatelstvím (entrepreneurship)
- Základem inovačních procesů je schopnost vyhledávat příležitosti, vidět souvislosti a vytvářet nové způsoby jejich využití
- Podnikatelé musí riskovat – ale musí jít o uvážená rizika; omezení rizika: portfolio nových produktů

56

Inovace jako příležitost

- **Systematická inovace** je založena na cílevědomém vyhledávání změn a na systematické analýze možností ekonomických nebo sociálních inovací založených na těchto změnách. Prozíravý manažer nečeká, až bude k inovaci dotlačen, sleduje portfolio inovačních příležitostí
- Inovátoři považují **změnu** ne za hrozbu, ale **příležitost**.

57

Úspěšné inovační firmy

Charakteristiky

- Systematický sběr inovačních impulsů
- Kreativita zaměstnanců
- Schopnost vyhodnotit potenciál inovačního nápadu
- Dobrá týmová práce
- Projektový přístup, schopnost řídit projekty
- Spolupráce s externími experty (university, výzkumné laboratoře,...)
- Přiměřená schopnost riskovat
- Motivace zaměstnanců (zaměstnanci jsou ochotni zlepšovat jak produkty, tak procesy firmy)
- Celoživotní učení se
- Schopnost financovat inovační aktivity

58

Typy inovací

- **inovace**: nové produkty a procesy a významné (technologické) změny produktů a procesů; 4P:
 - **inovace produktu**: nové produkty uvedené na trh: nový model auta, nový balíček bankovních služeb
 - **inovace procesu**: změna procesů produkce a distribuce: reorganizace, změna způsobu výroby, změna administrativních procesů
 - **inovace pozice (marketingová)**: změna kontextu (trhu), kam je produkt uveden:
 - **inovace paradigmatu**: změna rámce, způsobu myšlení: Ford – změna obchodního modelu („auto pro každého“); PC – počítač do domácnosti

59

- Pro úspěch produktové inovace je často rozhodující doprovázející procesní či marketingová inovace.
 - iPod (výrobová inovace) doprovázená procesně-marketingovou inovací iTunes (nový obchodní model) a dále rozšířená do iPhone (integrované komunikační zařízení doplněné dalšími aplikacemi, např. GPS), nebo
 - zavedení RFID (výrobová inovace) umožňující zvýšení produktivity řízení dodavatelských řetězců (procesní inovace).

60

Stupně inovací

- **přírůstkové (inkrementální):** méně významné nápady, které jsou důležité při zdokonalování produktů a procesů (nová typová řada počítačů, automobilů apod., nalezení nového trhu);
- **radikální:** významné nápady, které ovlivňují nebo způsobují významné změny v celém odvětví (zavedení tranzistoru, proudový letecký motor, přenos dat po optických kabelech);
- **systémové:** nápady, k jejichž realizaci je zapotřebí různých zdrojů a značného úsilí (komunikační sítě, penzijní a zdravotní systém).

	Spojité, přírůstkové	Nespojité, radikální
Produkt	vylepšení produktu	... a teď zkusme něco úplně jiného
Proces	zeštíhlování, zvýšení kvality	radikální změna procesů
Pozice	rozšíření trhů, segmentace	nové trhy
Paradigma	změna podnikatelského modelu	přepsání pravidel hry

Úrovně inovací

- inovace na úrovni komponent: rychlejší tranzistor na čipu
- inovace na úrovni systému, změna architektury systému: propojení počítačů do sítě
- změna na vyšší úrovni obvykle vyvolá změny na nižších úrovních

Klasifikace inovací

SYSTÉM KOMPONENTA	Nová řada aut, letadel, počítačů, TV	Nová generace (MP3 a download jako náhrada CD)	Parní stroj, ICT, biotechnologie, nanotechnologie
	Zlepšení komponent	Nové komponenty pro existující systémy	Pokročilejší materiály zlepšující vlastnosti komponent
	PŘÍRŮSTKOVÁ „dělát lépe to, co děláme“	RADIKÁLNÍ „nové pro svět“	

Jak úspěšně řídit inovace

- Musí nám být jasné:
 - **CO** chceme řídit – čím lepší představu máme, tím pravděpodobnější je, že TO bude fungovat
 - **JAK** to chceme udělat – vytvářet podmínky
 - **CO, PROČ a KDY** – strategie inovačních aktivit
 - cíl je **pohyblivý** – naše schopnosti a kapacity musí být dynamické
- Rozhodující roli hraje **zkušenost** a **učení se** (z úspěchů i nezdarů)
- Nejde o jednorázový proces, nutná je udržitelnost

- **Technologická excelence** je nutnou, ale často nikoliv postačující podmínkou úspěchu inovace
- Důležitý je **podnikatelský (obchodní) model (business model)**.
- **Technické dovednosti** musí být kombinovány s **podnikatelskými a manažerským**.
- Největší bariérou se stává **nedostatek schopných**

Inovační prostředí

- Pro úspěch inovace je nutné:
 - Jasně strategické vedení a přidělení zdrojů
 - Organizační kultura
 - Aktivní vazby přes rozhraní jak uvnitř organizace, tak s externími agenty, kteří mohou významně ovlivnit inovační proces (dodavatelé, zákazníci, finanční instituce, zdroje znalostí, ...)

67

Problémy, s nimiž se setkáváme

- většina nových produktů je **příliš složitá**, obsahují mnoho vlastností, které uživatel nechce nebo neumí používat (nestojí o ně, ale musí za ně platit – př.: mobily, MS Office)
- většina podniků **komercializuje méně než 20%** slibných nápadů

68

Plynulé vs. disruptivní inovace

- Plynulé** inovace: zaměřují se na náročné uživatele; mohou být jak přírůstkové, tak radikální, nezáleží na tom, jak jsou technologicky náročné. Stávající konkurenti mají motivaci i zdroje uspět.
- Disruptivní** inovace: zavádějí výrobky a služby, které nejsou tak dokonalé jako existující, ale nabízejí jiné výhody (jsou jednodušší, levnější, snáze použitelné, ...) a jsou určeny pro nové nebo méně náročné zákazníky.

69

Otevřená vs. uzavřená inovace

Uzavřená inovace	Otevřená inovace
Ti nejchytřejší lidé pracují pro nás	Ne všichni chytří lidé pracují pro nás. Potřebujeme pracovat s chytřými lidmi nejen v naší firmě, ale i mimo ni.
Aby V&V přinesl zisk, musíme všechno vymyslet, vyvinout a prodat sami.	Externí může vytvářet významné hodnoty, abychom je však mohli realizovat, musíme mít vlastní kompetence ve V&V (absorpční kapacita)
Pokud produkt sami vyvineme, dostaneme se na trh jako první.	Aby nám V&V přinesl zisk, nemusíme ho provést sami.
Firma, která uvede inovaci na trh jako první, zvítězí.	Lepší obchodní model je důležitější než být na trhu jako první.
Pokud vytvoříme nejvíce nejlepších nápadů v oboru, zvítězíme.	Pokud nejlépe využijeme interních i externích nápadů, zvítězíme.
Musíme mít pod kontrolou duševní vlastnictví, aby na něm nemohli vydělat naši konkurenti.	Můžeme vydělat na tom, když našeho duševního vlastnictví využijí jiní a naopak – pokud to podporuje náš obchodní model, využíváme duševní vlastnictví jiných.

70

Hodnotová inovace Strategie modrého oceánu

- Jediný způsob, jak porazit konkurenci, spočívá v tom, že se přestaneme snažit ji porazit.
(W.Ch.Kim, R. Mauborgne)
- Udeřte na ně tam, kde nejsou, kde nejsou (P. Drucker)
- Strategie modrého oceánu se nezaměřuje na rozdělování existující – a často se propadající – poptávky, nýbrž na vytváření poptávky a odpoutání se od konkurence. Je založena na současném odlišení se a nižších nákladech.

71

Inovace jako proces

- Tvorba nových nápadů (inovační impulsy):** VaV, inspirace, analýza potřeb zákazníků, kombinace existujících nápadů, tvorba alternativních modelů
- Výběr těch nejlepších:** inovace je vždy proces s nejistým výsledkem; strategická volba je velkou výzvou; portfolio
- Realizace, implementace:** často dlouhá a náročná cesta, ani nový skvělý produkt nezajišťuje, že bude úspěšný a bude po něm poptávka.

72

Inovační proces

- **Výzkum a vývoj (VaV)**, který vytváří **nápady**: základní a aplikovaný výzkum a vývoj
- **Produkce**, která **produkuje**: transformace vstupů ve výstupy podle návodů vytvořených vývojem (produkt = výrobek nebo služba)
- **Marketing**, který **prodává**: uvedení produktu na trh
- Tento lineární model je zjednodušením, ve skutečnosti se uplatňují zpětné vazby a smyčky

73

Co dělat

- Analyzovat a studovat možnosti a příležitosti.
- Jít mezi lidi, ptát se, naslouchat, zjistit, jakou potřebu může inovace splňovat.
- Zůstat jednoduchý, soustředit se na specifické potřeby, které inovace uspokojuje, a na specifické konečné produkty, které vytváří.
- Začínat v malém měřítku. Pouze tehdy je dost času pro modifikace, které jsou prakticky vždy nutné, aby byla inovace úspěšná.
- Snažit se o získání vedoucího postavení. V opačném případě vytváříme příležitost pro konkurenci

74

Čemu se vyhnout

- Nesnažte se být příliš „chytří“ (vychytralí). Vše, co je příliš vychytralé, se skoro jistě pokazí.
- Nepokoušejte se dělat mnoho věcí najednou. Soustředte se na jádro problému.
- Nedělejte inovace pro budoucnost, ale pro dnešek. Inovace může mít dlouhodobý dosah, ale musí pro ni existovat okamžitá potřeba.

75

Tři podmínky inovací - 1

- 1. Inovace znamená práci, tvrdou, soustředěnou, cílevědomou práci. Klade velké požadavky na pracovitost, vytrvalost a zodpovědnost.
- 2. Úspěšní inovátoři musí stavět na svých silných stránkách. Inovace musí být v souladu s povahou člověka, který ji zavádí. Nelze dobře podnikat v oboru, kterého si nevážíme.
- 3. Inovace musí být soustředěna na trh, musí být řízena trhem

76

INOVAČNÍ PODNĚTY

Vnější prostředí

• Zákazníci	• Reklamní agentury
• Dodavatelé	• Investoři
• Konkurence	• Média
• Konzultanti, V&V instituce	• Autorizované zkušební laboratoře, certifikační agentury
• Školy, univerzity	• Státní instituce
• Odborné publikace	• Veřejný sektor
• Internet	• Legislativa
• Výstavy, veletrhy, specializované semináře a konference	• Globalizace
• Patentové databáze	

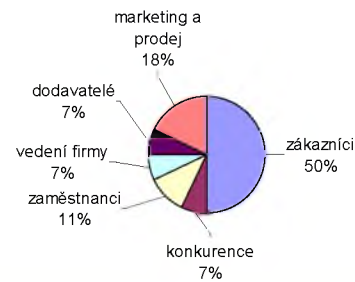
77

78

Vnitřní prostředí

- Vlastní V&V
- Technické útvary – projekce, konstrukce, technologie
- Výrobní útvary (výroba, poskytování služeb)
- Marketing a prodej
- Logistika (nákupy a dodávky)
- Záruční a pozáruční servis
- Vlastníci

Zdroje inovačních podnětů

podle Venworn et al., 2000

12 2008

Havlík, O. Úvod do inovaceho podnikání

86

VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ

- přenos inovací přes funkční a organizační hranice nemusí být jednoduchý
- faktory, které ovlivňují efektivnost přenosu:
 - stupeň komplexnosti inovace,
 - míra, v níž využívá tacitní znalosti,
 - načasování (jak dlouho bude otevřené okno příležitosti?),
 - absorpční schopnost přijímající organizace.

Zákazníci

- rozvíjet a udržovat kontakty se zákazníky či zákaznickými sdruženími
- využívat těchto kontaktů k získávání informací:
 - jak jsou produkty zákazníci využívány
 - s jakými problémy se zákazníci setkávají a jak se s nimi vyrovnávají
- sbírat náměty zákazníků na úpravy existujících produktů

Zákazníci - vedoucí uživatelé

- von Hippel, MIT
- vidí potřebu inovace dávno předtím, než se dostane na trh
- často sami vymýšlejí výrobky a služby, např. tehdy, když zjistí nedostatek výrobku
- laboratoř pro předpověď potřeb, zapojení do časných fází vývoje
- příklad: skupiny nadšenců, kteří vymýšlejí výrobky pro různé sporty, β-verze softwaru

Příklady

- Některé firmy sbírají nápady od zákazníků tak, že se samy stanou zákazníky.
 - Harley Davidson: Manažeři se zúčastní závodů a sami jezdí na motocyklech, které firma vyrábí. Vidí tak své výrobky očima zákazníků, lépe jim rozumí a mohou využít zpětných vazeb.
- Podněty k inovacím mohou vycházet i ze sběru zpětných vazeb, zájmových sdružení spotřebitelů a ad hoc průzkumů a dotazníkových šetření, ale je třeba k nim přistupovat s jistou dávkou opatrnosti.
 - Ford: Kdybych se řídil přáním svých zákazníků, pak bych choval lepší koně.

Zákaznické soutěže

- Zaživací soda Arm & Hammer
 - výsledné zpětné vazby přispěly k vývoji nových produktů, které si našly místo v 95% amerických domácností.
 - marketingový tým firmy podporuje nápady zákazníků, jak používat jedlou sodu jako deodorant, čisticí prostředek, antacid, apod.
 - nápady zákazníků byly použity k rozšíření nabídky Arm & Hammero zubní pasty, deodorant a mýdlo na praní na bázi jedlé sody.

Zákaznický test koncepční představy nového produktu

- předběžné zjištění potenciálu inovace na trhu
- jeden ze vstupů pro zpracování studie proveditelnosti.
- Vybraným zákazníkům předložíme specifikaci, výkres, obrázek, model a vyžádáme si od nich vyjádření, zda produkt vzbudil jejich zájem,
 - zda (a proč) by mu dali přednost před konkurenčními produkty,
 - zda budou mít o produkt zájem (a za jakou cenu),
 - jak by se produkt mohl více přizpůsobit jejich potřebám

Dodavatelé a partneři

- Dodavatelé inovují svoje produkty a hledají pro ně uplatnění. Mohou se tak stát zdrojem inovačních podnětů, vycházejících z jejich inovačních výsledků.
- důležitá struktura sítí propojení (klastry)
- stanovit společnou strategii a rámec komunikace.
 - portál, který umožňuje sdílení informací a dokumentů
 - zakládání společných podniků a zařízení

Výzkum a vývoj

- základní výzkum
- aplikovaný výzkum
- vývoj
- MSP: často nemají dostatečné kapacity a zdroje pro vlastní V&V: možná řešení:
 - transfer know-how, outsourcing,
 - sdružování sil a prostředků (i s konkurenty) – co-opetition

Konkurence

- uvést na trh dokonalejší produkt
- lépe specifikovat segmenty trhu pro své vlastní produkt
- sami se můžeme stát zdrojem inovačních podnětů pro konkurenci
- analýza konkurence:
 - náklady a kvalita
 - celková ekonomická analýza
 - přístup k trhu (zákazníci, dodavatelé atd.)
- business intelligence, benchmarking

Náměty zaměstnanců

- převážná většina MSP nepoužívá systematické přístupů ke sběru námětů od vlastních zaměstnanců
- náměty se sbírají náhodně a obvykle neexistuje žádný systém kritérií pro jejich hodnocení
- schránka nápadů
- systémem toku informací, aby se náměty dostaly na správná místa (workflow) – intuitivní, interaktivní, zásobník inovačních námětů
- Kaizen – zlepšovací návrh

Spolupráce podniků s výzkumem a vývojem

Modely spolupráce V&V - podnik

- Klasický model
- Tržní model
- Partnerský model

Klasický model

- V&V vyvine nový produkt.
- Řízení procesu je v rukou výzkumníka, výsledek může využít podnik. Výzkumník provádí výzkum, vyvinul produkt a nyní hledá jeho využití.
- Produkt může být nabídnut prostřednictvím vzdělávacích programů, seminářů, veletrhů, workshopů apod.
- Výzkumník si zachovává autonomii ve volbě tématu svého výzkumu.
- Mohou vzniknout nové výzkumné projekty, což zvýší vědecký výkon výzkumníka a vytvoří dodatečné finanční zdroje pro výzkum.

Tržní model

- Výzkumník má zájem o uplatnění výsledků svého výzkumu. Bere v úvahu potřeby trhu a vytváří specifické produkty.
- Podnik pod tlakem trhu hledá řešení svých problémů ve V&V. Tato strategie se charakterizuje jako *tah trhu*.
- V zájmu výzkumníka je, aby získal pro svou organizaci (a pro sebe) potřebné zdroje.
- V tomto modelu je vzájemný vztah plánovitý. Jsou-li známy požadavky trhu, je možné vytvořit program a definovat průběh výzkumných činností.

Partnerský model

- V partnerském modelu se hledá **rovnováha** mezi nabídkou vytvářenou univerzitami nebo výzkumnými ústavami a požadavky, trhu.
- Zodpovědnost za řízení procesu mají oba partneři.
- V&V má znalosti a podnik má trh, na němž se mohou uplatnit výsledky plynoucí z využití těchto znalostí.
- Financování výzkumu je často podpořeno vládou. V tomto modelu se často vytvářejí inkubátory technologických firem, spin-off podniky, střediska transferu technologií apod.

Modely spolupráce V&V a podniku - shrnutí

Model	Klasický model	Tržní model	Partnerský model
Strategie	Tlak výzkumu	Tah trhu	Rovnováha mezi technologií a trhem
Zodpovědnost za řízení projektu	Výzkumník	Výzkumník s účastí podniku	Společně výzkumník a podnik
Ohnisko výzkumu	Monodisciplinární	Multi- nebo interdisciplinární	Interdisciplinární s uvažováním integrovaných činností
Vztah	Tradiční	Plánovitý	Symbiotický
Indikátor úspěchu	Předání znalostí podniku	Uspokojení klienta	Úspěch klienta a rozšíření znalostí výzkumníka

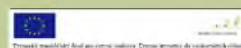
Co může V&V nabídnout MSP

- **Transfer technologií:** podpora při přenosu výsledků V&V do praxe.
- **Vytváření spin-off podniků:** Univerzita může vytvořit podmínky vhodné pro vznik spin-off podniků.
- **Informační podpora, zdroj inovačních podnětů**
- **Zpracování studií:** Pracoviště V&V mohou vytvořit multidisciplinární tým, pro zpracování studií MSP podle konkrétního zadání

97

Co může V&V nabídnout MSP

- **Využití experimentálních zařízení:**
- **Spolupráce se studenty:** zadání zpracování problému ve formě semestrální, bakalářské nebo diplomové práce.
- **Vzdělávání managementu a pracovníků MSP**

Projekt financován z prostředků Evropské unie - Evropský fond pro regionální rozvoj

Důležité zákony

- Zákon 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)
- Nařízení vlády č. 461/2002 o účelové podpoře výzkumu a vývoje
- Nařízení vlády č. 462/2002 o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a hodnocení výzkumných záměrů
- Nařízení vlády č. 28 ze dne 8. ledna 2003, kterým se mění nařízení vlády č. 462/2002

98

Nařízení vlády 461/2002 Sb.

§ 2 – Způsob podílu účelové podpory na uznaných nákladech

100 %	Základní výzkum
50 %	Průmyslový výzkum
25 %	Vývoj

Podíl účelové podpory na uznaných nákladech projektu průmyslového výzkumu nebo vývoje může být zvýšen o 5, 10 až 15 % - přesná kritéria (nejvýše 75 % u průmyslového výzkumu a 50 % u vývoje)

99

Odpověď nákladů na V&V

- Zákon č. 669/2004 Sb. od 1.1.2005 mohou podniky uplatňovat **odpočet od základu daně z příjmu** ve výši 100 % výdajů vynaložených při realizaci projektů V&V.
- Najít a prokázat ocenitelný prvek novosti.
- Předmětem zvýhodnění může být např. výroba funkčního vzorku či prototypu produktu, ověření prototypu, projekční nebo konstrukční práce, výpočty nebo návrhy technologií, služby k vývoji nebo inovaci výrobků nebo výrobních procesů.
- Jako náklady lze uplatnit osobní výdaje, odpisy majetku, používaného v přímé souvislosti s řešením projektu, cestovní náhrady a další provozní výdaje.

100

Děkuji za pozornost

Projekt financován z prostředků Evropské unie - Evropský fond pro regionální rozvoj

Podnikání v lesnictví

Sdružení měst a obcí Východní Moravy

Technologie těžby dřeva a těžba dřeva

Význam lesní těžby

- **Lesní těžba** je souborné označení rozsáhlé lesnické činnosti charakteru hospodářského, technického a ekonomického, která je dokonale prostoupena organizací všude a důsledně uplatňovanou. (prof. Matyáš)
- Lesní těžbou se rozumí lesnická činnost, která začíná skácením stromů, jejich opracováním v porostech, soustředěním, dopravou, manipulací na skladech a dodáním spotřebitelům
- Lesní těžba je konečná fáze pěstování lesa. Známe sdělení, že les se pěstuje sekerou. Víme, že základní výchovné zásahy (prořezávky, probírky) se provádějí vždy sekerou (v jakékoliv formě – sekera, křovinořez, JMP, sekačky, harvestory).
- Lesní těžba je zároveň základní zdroj finančních prostředků pro lesního hospodáře. Prodejem dříví získává prostředky pro obnovu porostu, jejich výchovu a samozřejmě pro vlastní těžební činnost. Jiné zdroje jsou tzv. ostatní těžební činnost (např. výroby vánočních stromků) a v malé míře třeba výroba reprodukčního materiálu pro potřeby trhu.

Těžba dřeva

- - způsoby kácení
 - ručně (seker, později pila)
 - motomanuálně
 - strojní kácení – harvestory, káčeče
 - zvláštní - miskování, klučení
- - kdo smí kácet - práce JMP
 - požadavek na školení - průkaz
 - školení v OBP

Vybavení težaře

• Osobní • Speciální oděv • Přilba, sluchátka, síťka • boty s vyztuženou špičkou • Antivibrační rukavice • Obvazový balíček • Řemen s šroubovákem, klíč na svíčky, pilník	• Pomůcky, nářadí • Klíny • Lopatka, přetlačená tyč • Obracák • Spínač kmenů • Navijáček • Háčky a kleště na stahování • Škrabák na loupání • Sekyra, ruční pila, kalač • Motorová pila, kanistry

Těžební operace

- příprava pracoviště
- kácení
- odvětvování
- loupání
- manipulace

Příprava pracoviště k těžbě

- směr kácení - svah, protisvah, šikmo po svahu
- očištění paty stromu, jeho úprava
- odstranění větví a borky
- těžiště stromu, jeho stabilita
- směr odstupu

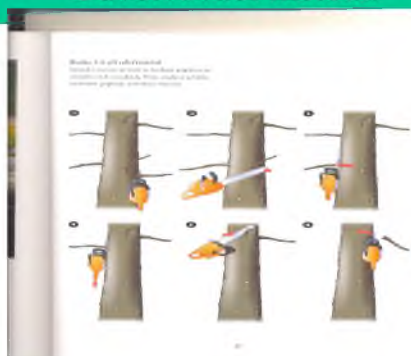
Kácení

- Zásek
- Hlavní řez
- Nedořez
- Vychýlení stromu do pádu
- Odstup
- Dokončovací práce - tříška

Odvětvování

- Švihový způsob
- Středoevropský způsob (pro silné dříví)

Odvětvovací metoda

OVP

APOS

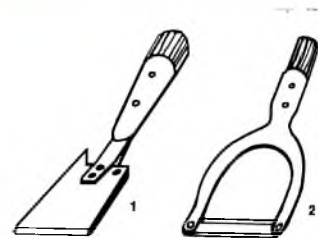
APOS

Odkorňování

- Ručně – loupákem
- Strojně – fréza na JMP

Typy škrabáků pro ruční odkorňování

Obr. 310 Škrabák: 1 jednosměrný, 2 obousměrný

Odkorňovací fréza

Hoblovací nože

Manipulace

- Zkrácený surový kmen
- Sortimenty
- Štípání

Strojní kácení

- Káceče
- Procesory
- Harvestory

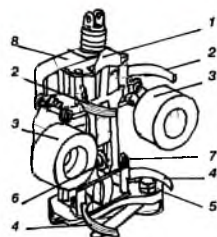
Harvestor

Kráčející harvester

Harvestorová hlavice

Harvestorová hlavice

Hlavice

Úprava pro svažité terén

Detail

Likvidace klestu
štěpkováním

Štěpkovač (ručním vkládáním)

Štěpkovač

Balíčka klestu

Vyvětvovač

Vyvětvovač

Inovace v oblasti plně mechanizované techniky

- Scorpion a Skorpion King
- Ponsse 10w
- Timbear Lightlogg C
- El-Forest
- Angled crane – hydraulický jeřáb
- The Beast – bezoperátorový harvester

Scorpion a Skorpion King

- nové hranice v oblasti ergonomie, spotřeby paliva a tlaků přenášených na půdu
- uložení jeřábu za kabinou, třídičný podvozek
- nový způsob nivelizace kabiny
- uložení ramene -> lepší výhled a pohodlí pro operátora
- snížení poškození půdního povrchu
- snížená spotřeba paliva

Ponsse 10w

- snížení dopadu těžké lesní techniky na porost
- systém 10 wheels
- Zvýšená schopnost transportovat tažené sortimenty v oblastech s horší únosností zeminy
- šetrný k ŽP
- pevná nebo hydraulicky zdvihatelná náprava

Timbear Lightlogg C

- lehký stroj
- kombinuje harvester a vyvážecí traktor
- snižuje erozi půdy
- jednoduchý stroj
- lepší dostupnost obtížnějších terénů
- pohodlné a bezpečné prostředí kabiny pro operátora
- izolace kabiny proti hluku a prašnosti

El-Forest

- traktory i harvestory
- hybridní pohon -> využívá elektrickou energii
- neznečišťující varianta tohoto typu strojů
- snížený tlak na půdní povrch díky nové konstrukci podvozku
- nadcházení zadních kol -> menší poškození půdy při zatáčkách či smyku
- nižší váha stroje

Angled crane

- jedná se o hydraulický jeřáb
- zvýšený dosah jeřábu -> horizontální vyklonění (zlomení) o 30 stupňů ve střední části jeřábu
- nové možnosti v probírkových těžbách
- časová úspora vlivem většího dosahu
- snížení pracovní doby v hustších porostech než u harvesterových jeřábů

The Beast

- Bezoperátorový harvester
- Těžebně dopravní systém tří strojů (jeden harvester a dva vyvážecí stroje- forwardery)
- Harvester je ovládán z kabiny forwarderu
- Zvýšená produktivita v průměru až o dvacet stromů za hodinu
- Menší náročnost na počet operátorů
- Vhodný při práci ve svažitých terénech

Bezpečnost práce

- Kvalitní nářadí
- Neodstraňovat bezpečnostní prvky na JMP
- Používat ochranné pomůcky
- Dodržovat bezpečnou vzdálenost pracovníků
- Nepracovat po sobě na svazích
- Dodržovat pravidla práce s JMP – nepřecházet s běžící JMP – řezání zápichem
- Zákaz práce v těžbě
 - silný vítr
 - snížená viditelnost
 - velký mráz (-15°C)
- Zakázané způsoby práce
 - Špalkování
 - Vstup pod zavěšený strom
 - Kácení stromu se zavěšeným stromem
 - Vylézat na zavěšený strom

Technika kácení

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

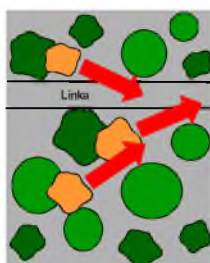

Cíl :

- Orientace v pracovním prostoru
- Cílevědomé a bezpečné vyhledání stromu
- Posouzení stromu – získání „prvního dojmu“
- Předběžné určení směru pádu

1 Vyhledání stromu

- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

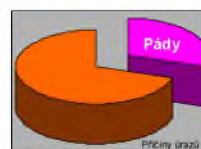

Vyhlednout skupinu !

- Jaký je směr vyklizování ?
- Kde je mezera mezi skupinami stromů ?
- Který ze stromů se bude kácet jako první ?
- Jaké bude další pořadí ?
- Je možné kácet na podvaly ?

1 Vyhledání stromu

- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Pohyb na pracovišti – nebezpečí pádu !

Při vyhledání stromu dbát na bezpečnou chůzi ! Zvýšenou pozornost věnovat ostří nástrojů !

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Odstoupení od stromu

Odložení nářadí

- V dosahu
- Bezpečně
- Na opačnou stranu, než je předběžný směr pádu

Kácení do svahu:

- Vždy stranou

4

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Cíl:

- Posoudit zvláštnosti stromu
- Vyhodnotit všechny okolnosti mající vliv na kácení
- Poznat možná nebezpečí

4

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

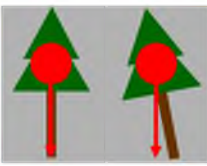
Pečlivě posouzení situace!

- Naklonění stromu
- Pata kmene
- Pracovní prostor, koruna
- Povětrnostní podmínky

Pamatuj: Čím složitější je jednotlivá situace, tím pečlivější musí být vyhodnocení všech okolností.

4

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

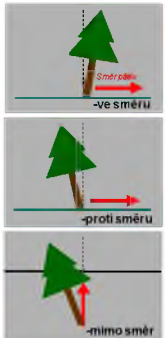
Průběh těžiště kmene

- Výška stromu
- Tvar koruny
- Tvar kmene

Stojí – li strom rovně a má pravidelnou korunu, prochází těžiště osou kmene.
Je – li strom nakloněný, nebo je jeho koruna jednostranně zavětvená, prochází těžiště mimo osu kmene.

3

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Odchylna těžiště – nakloněné stromy

Pamatuj: Nakloněný strom tvoří rameno páky, na které působí hmotnost koruny. Musí být proto použita speciální technika kácení.

4

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Pracovní prostor, koruna

- Nerovnost terénu?
- Podrost?
- Překážky?
- Suché větve?
- Zlomené větve?
- Visící části koruny?
- Okolní stromy?

Pamatuj: Při pádu stromu jsou uvolňovány značné síly. Přesvědčete se proto, že v pracovním prostoru nebo z koruny stromu nehrozí žádná nebezpečí!

5

1 Vyhledání stromu
2 **Posouzení stromu**
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Povětrnostní vlivy

Nápor větru působí na plochu koruny !

Děšť, námraza a sníh ovlivňují rozložení hmotnosti stromu !

Na zmrzlé zemi může strom při pádu sklouznout !

6

1 Vyhledání stromu
2 **Posouzení stromu**
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Pata kmene :

- Tvar a průměr
- Zdravotní stav

Zdravá vlákna v nedořezu vedou strom bezpečně k zemi

Pamatuj : Už nejmenší podezření na hnilobu musí ovlivnit další rozhodování !

7

1 Vyhledání stromu
2 **Posouzení stromu**
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Systematicky – od shora dolů !

- Výška stromu
- Tvar koruny
- Tvar kmene
- Zavětvění
- Průměr kmene
- Zdravotní stav

Pamatuj : Kontrola úspěšnosti po každém kácení přináší pocit bezpečnosti a dokládá zkušenost při posouzení stromu

8

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 **Určení směru pádu**
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Cíl :

- Zvolit v porostě vhodnou mezeru, do které může být strom skácen
- Určit technologický postup a techniku kácení

1

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 **Určení směru pádu**
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Volba porostní mezery :

Kontrolní otázky :

- Uvolní se strom z okolních korun ?
- Nejsou v cestě pádu stromu překážky ?
- Vzniknou škody na okolních stromech nebo podrostu ?
- Budou dobré podmínky pro další zpracování ?
- Může být hmota vyklizena bez poškození ?

2

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 **Určení směru pádu**
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Kácení na svahu

Jehličnany proti svahu !

- Strom se při nárazu na zem neutrhne
- Opracování je snadnější

Listnáče po svahu !

- Koruna je většinou jednostranně zatížena dolů

3

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 **Určení směru pádu**
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Může strom padat ?

- Kontrola směru pádu !
- Změnit pořadí kácení ve skupině stromů !
- Nechat strom zatím stát!
- Pokácet strom později s pomocí navijáku !

Pamatuj : Zavěšené stromy představují nebezpečné a nepředvídatelné události se zvýšenou možností úrazu !

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 **Určení směru pádu**
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Technologický postup/ Technika kácení

Pamatuj : Je – li stanoven směr pádu, posoudí se situace na pracovišti a určí další technologický postup !

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 **Příprava pracoviště**
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

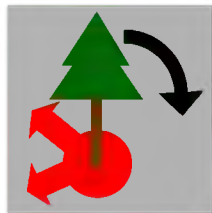
Cíl :

- Pracovní prostor bez překážek
- Možnost ustoupit bez omezení po ústupové cestě
- Nářadí uložené v dosahu

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 **Příprava pracoviště**
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Pracoviště a ústupová cesta

V okolí stromu a na ústupové cestě odstranit překážky – větve, keře atd.

Ústupová cesta umožňuje bezpečné a rychlé opuštění pracovního prostoru.
Je stanovena šikmo vzad proti směru pádu, ve svahu po vrstevnici.

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 **Příprava pracoviště**
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Kořenové náběhy
U zdravých stromů můžeme odstranit překážející kořenové náběhy.

Vodorovné řezu vedeme v jedné rovině

Pamatuj : Kořenové náběhy určené ke klinování /vychýlení stromu / se neodstraňují !

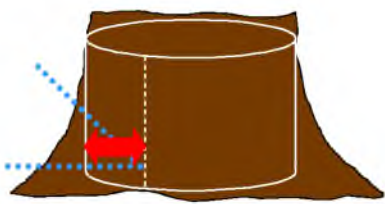
- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 **Vyřiznutí zářezu**
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Cíl :

- Strom nasměrovat do zvoleného směru pádu
- Zabránit zavěšení stromu
- Ve správném okamžiku umožnit utržení nedořezu

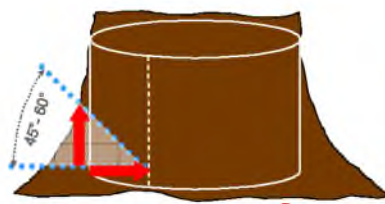
- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

HLOUBKA ZÁŘEZU = 1/4 průměru kmene / válce /

Pamatuj : V jednotlivých případech se hloubka zářezu může upravit. Proto se v učebnicích uvádí hloubka směrového zářezu 1/5 až 1/3 průměru kmene.

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

VÝŠKA ZÁŘEZU = HLOUBKA ZÁŘEZU !

Pamatuj : Čím větší úhel směrového zářezu, tím déle je strom veden do směru pádu.

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

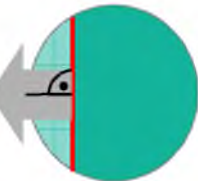
Technika vedení řezů

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Hrana směrového zářezu leží kolmo ke směru pádu

Kontrola směrového zářezu

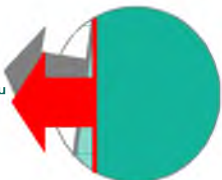
Při řezání

Před kácením

V případě pochybnosti

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

V případě potřeby : Oprava polohy zářezu

Kontrola

Nasměrování

Úpravy

Pamatuj: Přesně vyřiznutý směrový zářez umožní přesné vedení stromu do zvoleného směru pádu !

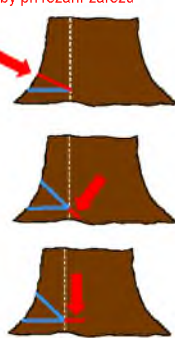
- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Chyby při řezání zářezu

Malý úhel zářezu

Sikmý řez veden do nedořezu

Vodorovný řez veden do nedořezu

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Chyby v provedení zářezu

Mělký zářez

Hluboký zářez

Nepřavidelná hrana směrového zářezu

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Bělové řezy zabrání roztržení kmene

Pamatuj : U vyhnídlých a poškozených stromů se bělové řezy nedělají !

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Cíl :

■ Před započítím hlavního řezu provést kontrolu ohroženého prostoru, zda se v něm nepohybují nepovolané osoby !

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Ohrožený prostor

Padající strom může strhnout jiné stromy, ulomit nebo odmrštit větve a části koruny !

Pamatuj : V ohroženém prostoru se smí pohybovat jen osoby bezprostředně zaměstnané kácením

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Před započítím hlavního řezu

1. Varovné zvolání

„Pozor“

2. Kontrola ohroženého prostoru !

1 Vyhledání stromu
2 Posouzení stromu
3 Určení směru pádu
4 Příprava pracoviště
5 Vyřiznutí zářezu
6 Zajištění prostoru
7 Vedení hlavního řezu
8 Vychýlení a pád stromu
9 Ustoupení od stromu

Cíl :

■ Oddělení kmene od pařezu

■ Takové provedení hlavního řezu a nedořezu, které zajistí přesný a bezpečný pád stromu

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyříznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Nedofez vede strom do zvoleného směru pádu.

Nedofez = 1/10 průměru kmene

Zlomová hrana /výška hlavního řezu/ = 1/10 průměru kmene

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyříznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Průměr kmene menší než pracovní délka lišty

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyříznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Průměr kmene větší než pracovní délka lišty

- včasné nasazení klinů !

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyříznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Nepřefříznout nedofez !!!

- Nedofez vede strom do směru pádu, působí jako otočný závěs
- Nedofez se „přetrhne“, tehdy, když dosedne šikmá hrana směrového zářezu na vodorovnou hranu !

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyříznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Pozor na šikmá vlákna v nedofezu !

Přefříznutý nedofez !

Příčina :

- Vysoko vedený hlavní řez
- Mělký zářez

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyříznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu
- 9 Ustoupení od stromu

Průběh vláken zjistíme tak, že klin vzniklý po vyříznutí zářezu vyrazíme sekou.

Rovná vlákna

Šikmá vlákna

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu**
- 9 Ustoupení od stromu

Cíl :

- Zjistit, zda se v ohroženém prostoru nepohybují nepovolané osoby
- S povolenými pomůckami vychýlit strom do směru pádu

1

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu**
- 9 Ustoupení od stromu

Dokončení hlavního řezu

Druhé varovné zvolání

Kontrola ohroženého prostoru

Vychýlení stromu

2

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu**
- 9 Ustoupení od stromu

Cíl :

- Včas a uvážene zaujmout bezpečné postavení
- Pozorovat prostor koruny

1

- 1 Vyhledání stromu
- 2 Posouzení stromu
- 3 Určení směru pádu
- 4 Příprava pracoviště
- 5 Vyřiznutí zářezu
- 6 Zajištění prostoru
- 7 Vedení hlavního řezu
- 8 Vychýlení a pád stromu**
- 9 Ustoupení od stromu

Když se strom naklání :

- Včas ustoupit !
- Pozorovat prostor koruny !
- Vyčkat do zklidnění korun okolních stromů !

2

Osobní ochranné pracovní prostředky / OOPP /
Znak zkušebny

Ochranná přilba

Ochranná blůza

Ochranné rukavice

Protipožarové kalhoty

Ochranná obuv

OOPP nemohou poskytnout absolutní ochranu pracovníka. Společně se správnou a odbornou pracovní technikou a dodržováním bezpečnostních předpisů jsou významnou součástí ochrany zdraví !

Osobní ochranné pracovní prostředky / OOPP /
Znak zkušebny

Ochranná přilba

Ochranná blůza

Ochranné rukavice

Protipožarové kalhoty

Ochranná obuv

Ochranná přilba s ochranou sluchu a zraku

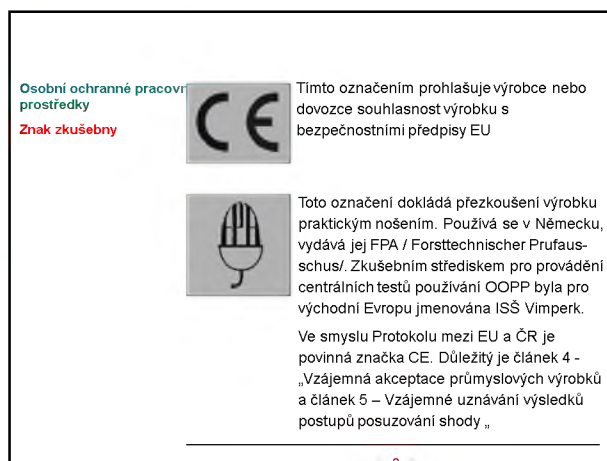
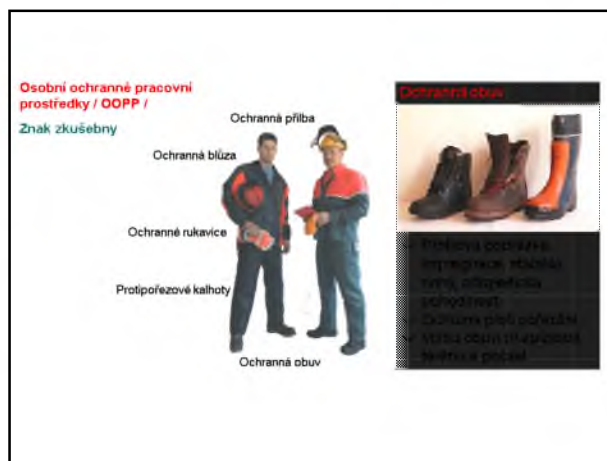

1. Vysoká kvalita

2. Stabilita a bezpečnost

3. Vhodnost a lehkost

4. Pohodlnost a dobrý vzhled

Osobní ochranné pracovní prostředky
Znak zkušební

Motorové pily - piktogramy

- Povoleno pro práci s motorovou pilou
- Třída protipožezové ochrany 1
- Rychlost řetězu 20 m/sec.

INOVACE V LESNICTVÍ

- podpora a inovací a konkurenceschopnosti
- v souladu s udržitelným lesnickým hospodařením
- v rámci ochrany životního prostředí
- snaha o snižování energetické zátěže
- snaha o zachování a údržbu krajiny
- nové metody slučitelné s požadavky trvale udržitelného rozvoje
- zrychlení či zkvalitnění organizace spojené s oborem lesnictví
- zefektivnění a zrychlení dílčích prací

TYPY INOVACÍ

- 1) INOVACE VÝROBKŮ – zahrnuje zboží a služby, které jsou nové nebo podstatně vylepšené.
- 2) INOVACE VE ZPRACOVÁNÍ – zahrnuje nové nebo podstatně vylepšené výrobní metody nebo systém přepravy výrobků.
- 3) MARKETINGOVÁ INOVACE – nové marketingové metody, zabývající se změnou designu, balením, umístěním na trhu, reklamou a cenami.
- 4) ORGANIZAČNÍ TECHNOLOGIE – nové organizační metody ve firemních obchodních praktikách, v organizaci pracovišť nebo v externích vztazích.

PŘÍKLADY INOVACÍ V LESNICTVÍ

- Sektor výroby řeziva a dřevěných desek
- Sektor buničiny a papíru
- Oblast chemického zpracování dřeva
- Oblast lesního hospodářství

VÝROBA ŘEZIVA A DŘEVĚNÝCH DESEK

- v posledních letech došlo k významným inovacím
- nové druhy kombinovaných výrobků
- výrobky s vylepšenými technickými vlastnostmi a nižšími materiálovými a výrobními náklady -> tzv. kompozitní materiály
- prostor pro další inovace – prefabrikované systémy mají nižší náklady
- do budoucna se uvažuje o prefabrikovaných systémech použitelných nejen pro nové domy ale i pro rekonstrukce a renovace

BUNIČINA A PAPÍR

- silná konkurence vysoce inovativních oborů – televize, internet, e-mail, e-books zabírají značnou část trhu pro výrobky z papíru
- inovace spíše v oblasti orientace vláken
- využití vertikálních strojů místo horizontálních
- zlepšení v oblasti třídění a zacházení s recyklovanými vlákny
- nanotechnologie k vylepšení kvality a provedení
- snaha o snížení energetické náročnosti, především u sušení
- papír s kapacitou pro vedení a uložení elektrické energie, např. papírové baterie, laptopy z recyklovaného papíru, inteligentní papíry (s detekcí teploty)

CHEMICKÉ ZPRACOVÁNÍ DŘEVA

- Výroba chemických látek ze dřeva
- Bio-rafinérie – vyrábějí speciální chemické látky ze dřeva, vč. jeho komponent jako např. lignin
- Pokud se naplní očekávání, zisk bude vyšší než z výroby celulózy
- Prozatím poptávka pospeciálních chemických látkách jen v hi-tech laboratořích
- Očekává se uplatnění v různých oborech: chemie, energetika, farmacie

PŘÍKLADY INOVACÍ V LESNICTVÍ

- služby spojené s rekreací jakožto návštěvy lesa zaměřené na určitý druh živočicha nebo zážitek
- možnost rozvíjet a marketingově využít funkce lesních ekosystémů, jako je čištění vody nebo uložení uhlíku
- zlepšení odbytu dřeva, např. pomocí asociací nebo družstev vlastníků lesů nebo založením lokálních trhů
- vytvoření nových trhů pro ekosystémové služby – platby za tyto služby by zvýšily příjmy vlastníků lesů a ovlivnily jejich výběr způsobu hospodaření

Děkuji za pozornost.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů

A1

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

* Konečná platba

* Zálohová platba

* Průběžná platba

A. Identifikace příjemce dotace

Příjemce dotace (FO/PO):

IC/DIC/RC: **

Adresa příjemce dotace, tel., e-mail:

Číslo bankovního účtu:

** rodné číslo uvede pouze FO nepodnikající

Další údaje

Název projektu:

Název fondu:

Osa:

Sk.opatření:

EAFRD

I

I.1.

Opatření:

Podopatření:

Název opatření resp. podopatření:

I.1.1.

I.1.1.1.

Modernizace zemědělských podniků

Záměr:

Název záměru:

a

Stavby a technologie pro živočišnou výrobu

Pracoviště SZIF příslušné k administraci žádosti:
RO Olomouc

Místo realizace projektu

Č.ř.

Ulice:

Č.p.:

Č.o.:

PSČ:

Obec:

1.

Část obec/městská část:

NUTS 4 (okres):

Zlín

B. Přehled o výdajích projektu

Ukazatel		Rozpočet dle Dohody o poskytnutí dotace	Rozpočet dle skutečnosti	Σ finančních prostředků dosud proplacených na projekt	Rozpočet vztahující se k této žádosti
1.	Celkové výdaje projektu v Kč				
2.	Celkové způsobilé výdaje projektu				
3.	Způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace, v Kč				
4.	Dotace v Kč				

C. Poskytnuté platby

* Průběžné

* Zálohové

Číslo žádosti o poskytnutí průběžné/zálohové platby

Platba uhrazena dne (den, měsíc, rok)

Částka v Kč

Místo vyhotovení:

Datum (den, měsíc, rok):

Příjmení za RO SZIF:

Jméno za RO SZIF:

Převzal:

Datum (den, měsíc, rok):

Jméno a podpis příjemce dotace:

Razítko příjemce dotace:

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů

A2

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

D. Soupisky účetních dokladů ke způsobilým výdajům

Počet soupisek Počet účetních dokladů
Celková částka způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace, v Kč

E. Termíny

(den, měsíc, rok)
Datum podpisu Dohody o poskytnutí dotace
Maximální doba realizace projektu do (den, měsíc, rok)
Datum předložení Žádosti o proplacení dle Dohody o poskytnutí dotace

F. Seznam přiložené dokumentace

Číslo	Dokument	Počet stran
1.	Účetní/daňové doklady související s realizací projektu (např. faktury, paragony) - originál nebo úředně ověřená kopie (možno vrátit příjemci dotace)	
2.	Doklad o uhrazení závazku dodavateli (např. výpis z bankovního účtu vč. smlouvy o vlastnictví účtu, pokud byla úhrada prováděna z jiného účtu, než který je uveden v Dohodě, pokladní doklad, na kterém oprávněná osoba potvrdí příjem hotovosti) - prostá kopie	
3.	V případě zahrnutí stavebních prací do celkových způsobilých výdajů - soupis stavebních prací s výkazem výměr a položkový rozpočet správně rozdělený do odpovídajících kódů způsobilých výdajů - prostá kopie	
4.	V případě nákupu strojů a technologií doklad o posouzení shody - ES prohlášení shody - prostá kopie	
5.	V případě zahrnutí stavebních prací do celkových způsobilých výdajů kolaudační souhlas podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů - originál nebo úředně ověřená kopie (možno vrátit příjemci dotace)	
6.	V případě zahrnutí stavebních prací do celkových způsobilých výdajů oznámení stavebnímu úřadu o užívání stavby podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů - originál nebo úředně ověřená kopie (možno vrátit příjemci dotace)	
7.	V případě zahrnutí stavebních prací do celkových způsobilých výdajů čestné prohlášení příjemce, že pro užívání stavby dle daného projektu není v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb. kolaudační souhlas ani oznámení zapotřebí - originál nebo úředně ověřená kopie (možno vrátit příjemci dotace)	
8.	V případě věcného plnění doklady k věcnému plnění: a) stavební deník - prostá kopie	
9.	V případě věcného plnění doklady k věcnému plnění: b) rozpočet podle katalogu stavebních prací RTS, a.s., Brno - prostá kopie	
10.	Dokumentace k zadávacímu řízení podle Seznamu dokumentace k zadávacímu řízení (nevztahuje se na způsobilý výdaj nákupu nemovitosti)	
11.	Soupisky účetních/daňových dokladů ke způsobilým výdajům - originál	
12.	V případě nákupu stavby jako způsobilého výdaje kupní smlouva, ne starší 12 měsíců k datu podání Žádosti o dotaci - originál nebo úředně ověřená kopie (možno vrátit příjemci dotace)	
13.	V případě, že žadatel získal bodové zvýhodnění za využívání a obnovu existující stavby a měnil se půdorys a/nebo polohopis nově zrekonstruované/postavené stavby - Dokumentace skutečného provedení stavby v souladu s § 4 vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ze které jsou patrné rozměry stavby včetně zastavěné plochy jednotlivých objektů - prostá kopie	
14.	V případě, že příjemce získal bodové zvýhodnění za využívání a obnovu existující stavby a neměnil se půdorys a/nebo polohopis stavby - potvrzení techn. dozoru stavebníka, že stavba byla provedena v souladu se schválenou projektovou dokum., a že v průběhu realizace stavby nedošlo ke změně půdorysných rozměrů objektů - originál nebo úředně ověřená kopie	
15.	V případě, že žadatel/příjemce dotace získal bodové zvýhodnění za mladého začínajícího zemědělce - Doklad o dosažení minimální zemědělské kvalifikace - v případě, že žadatel doklad již vlastní a dosud nepředložil, nebo jej nemá v souladu s formulářem Žádosti o dotaci předložit později, maximálně však do 36 měsíců od data zaregistrování Žádosti o dotaci - prostá kopie	

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Příjmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů
A2Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

16.	V případě, že žadatel/příjemce dotace získal bodové zvýhodnění za předmět projektu určený pro zapaštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu - Potvrzení KVS, že zvířata byla v průběhu 30 dnů před naskladněním laboratorně vyšetřena s negativním výsledkem v akreditované laboratoři SVÚ ČR na PRRS, sítavku prasat a aktinobacilovou pleuropneumónii prasat - originál nebo úředně ověřená kopie (možno vrátit příjemci dotace)	
17.	V případě, že je předmětem projektu pec na spalování kadáverů - Povolení příslušného orgánu veterinární správy - kopie	
18.		

Jako konečný příjemce/uživatel prohlašuji, že projekt nebyl podpořen jiným finančním nástrojem EU, ani z jiných národních veřejných zdrojů, s výjimkou stanoveného spolufinancování.

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Přijmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Strana 4 z 10

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů

B1

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

Indikátory pro vyhodnocování Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Verze pro příjemce dotace, který vede daňovou evidenci

V případě, že subjekt neprovozuje některou z činností uváděných na řádcích 2-9, zaškrtně v příslušném řádku sloupec Ne.
V případě, že subjekt provozuje některou z činností uváděných na řádcích 2-9 a současně dosahuje nulových tržeb, pak do příslušného řádku uveďte 0.

T-1 = poslední uzavřený účetní rok bezprostředně předcházející roku podání žádosti o proplacení výdajů

T-2 = předposlední uzavřený účetní rok bezprostředně předcházející roku podání žádosti o proplacení výdajů

	Uzavřený účetní rok	Uvedte prosím, kterého roku se data týkají (např. 2008, 2007)			
Číslo řádku	Ukazatel	Náplň ukazatele z výkazu	Hodnota (tis. Kč) v roce		Ne
			T-1	T-2	
1.	Příjmy z prodeje vlastních výrobků a služeb	Prodej všech výrobků a služeb.	0	0	
2.	z toho: Příjmy z prodeje výrobků z RV	Prodej hlavních i vedlejších výrobků RV.	0	0	☐
3.	Příjmy z prodeje výrobků ze ŽV a zvířat	Prodej nezpracovaných výrobků ŽV, prodej zvířat ve výkrmu a prodej zvířat základního stáda.	0	0	☐
4.	Příjmy z prodeje výrobků z lesnické výroby	Prodej výrobků z vlastní lesnické činnosti.	0	0	☐
5.	Příjmy z prodeje služeb ze zemědělské činnosti		0	0	☐
6.	Příjmy z agroturistiky	Příjmy z agroturistiky, ubytování a pronájmů.	0	0	☐
7.	Příjmy z prodeje potravinářských výrobků	Příjmy z potravinářské výroby (zpracované výrobky RV a ŽV).	0	0	☐
8.	Příjmy z prodeje ostatních výrobků včetně přidružené výroby	Prodej výrobků z nezemědělské výroby.	0	0	☐
9.	Příjmy z prodeje služeb z nezemědělské činnosti		0	0	☐
10.	Výdaje na nákup materiálu a energie	Nakoupená osiva a sadba. Nakoupená hnojiva pro RV. Nakoupené prostředky ochrany rostlin pro RV. Nákup veterinárních prostředků. Nakoupená krmiva. Nakupované suroviny. Spotřeba PHM a ostatních energií. Stavební materiál na opravy budov. Náhradní díly a materiál na opravu strojů. Ostatní nakoupený materiál.	0	0	
11.	Výdaje za nakoupená zvířata	Nákup zvířat, včetně zvířat základního stáda.	0	0	
12.	Výdaje na nákup služeb a režijní náklady	Externě zajišťované opravy a údržba budov a strojů. Agrotechnické a agrochemické služby. Plemenářské a veterinární služby. Ostatní služby (poradenské, servisní, apod.). Nájemné strojů. Zemědělské pojištění, pojištění budov, strojů a ostatní pojištění. Ostatní provozní výdaje a všechny ostatní výdaje (výše neuvedené).	0	0	
13.	Provozní dotace a podpory	Všechny dotace kromě investičních přiznané pro příslušný rok.	0	0	
14.	Placené daně a poplatky	Daně: silniční, darovací, dědická, z převodu, z nemovitosti.	0	0	
15.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehm. majetku	Odpisy pro příslušný účetní rok podle platných účetních předpisů týkajících se odepisování jednotlivých složek dlouhodobého majetku.	0	0	
16.	Osobní náklady	Mzdy včetně srážek z mezd ve prospěch třetích osob. Zahrnuje i mzdové výdaje na základě dohod konaných mimo hlavní pracovní poměr (dohoda o provedení práce, apod.). Platby pojistného na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojištění na všeobecné zdravotní pojištění zaměstnanců hrazené zaměstnancem a zaměstnavatelem. NEZÁHRNUJÍ se platby pojistného za podnikatele a neplacené rodinné příslušníky.	0	0	
17.	Pachtovné	Placený nájem za pronajatou cizí půdu včetně nájemného placeného v naturální formě.	0	0	
18.	Výnosové úroky	Obdržené úroky z provozních a investičních úvěrů.	0	0	
19.	Nákladové úroky	Placené úroky z provozních a investiční úvěrů.	0	0	

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Příjmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů

B1

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

20.	Investiční dotace a podpory	Investiční dotace a podpory - na pořízení investic podle dotačních programů MZe, operačního programu a Programu rozvoje venkova ČR, přiznané pro příslušný rok.	0	0
21.	Pozemky	Hodnota pozemků v zůstatkové ceně	0	0
22.	Stavby	Hodnota staveb v zůstatkové ceně	0	0
23.	Samostatné movité věci a soubory mov. věci	Hodnota sam. mov. věcí a jejich souborů v zůstatkové ceně	0	0
24.	Pěstitelské celky trvalých porostů	Hodnota pěstitelských celků TP v zůstatkové ceně	0	0
25.	Zvířata základního stáda a tažná zvířata	Hodnota zvířat v zůstatkové ceně	0	0
26.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	Hodnota jiného dlouhodob. hmot. majetku v zůstatkové ceně	0	0
27.	Dlouhodobý nehmotný majetek	Hodnota dlouhodobého nehm. majetku v zůstatkové ceně	0	0

Doplňující údaje

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota (tis. Kč) v roce	
		T-1	T-2
28.	Výměra celkové obhospodařované (vlastní a najaté) zemědělské půdy (ha)	0	0
29.	Průměrný evidenční počet pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v zemědělských ²⁾ činnostech	0	0
30.	Celkový počet odpracovaných hodin ³⁾ pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v zemědělských ²⁾ činnostech	0	0
31.	Průměrný evidenční počet pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v lesnictví	0	0
32.	Celkový počet odpracovaných hodin ³⁾ pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v lesnictví	0	0
33.	Průměrný evidenční počet pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v potravinářské výrobě	0	0
34.	Celkový počet odpracovaných hodin ³⁾ pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v potravinářské výrobě	0	0
35.	Průměrný evidenční počet pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v nezemědělských činnostech	0	0
36.	Celkový počet odpracovaných hodin pracovníků ¹⁾ zaměstnaných v nezemědělských činnostech	0	0
37.	Odhad podílu nákladů pro zemědělské činnosti z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
38.	Odhad podílu nákladů pro činnosti v lesnictví z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
39.	Odhad podílu nákladů pro potravinářskou výrobu z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
40.	Odhad podílu nákladů pro nezemědělské činnosti z celkových nákladů podniku (v %)	0	0

1) V zemědělských podnicích včetně neplacených rodinných příslušníků.

2) Zemědělskými činnostmi se rozumí - RV, ŽV, pomocné činnosti, zemědělské služby, agroturistika.

3) Roční pracovní fond jednoho pracovníka na plný úvazek je 2000 pracovních hodin (250 pracovních dní x 8 hodin).

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Příjmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Strana 6 z 10

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů B2

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

Indikátory pro vyhodnocování Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Verze pro příjemce dotace, který vede účetnictví v plném rozsahu

V případě, že subjekt neprovozuje některou z činností uváděných na řádcích 6-13, zaškrtně v příslušném řádku sloupec Ne.
V případě, že subjekt provozuje některou z činností uváděných na řádcích 6-13 a současně dosahuje nulových tržeb, pak do příslušného řádku uveďte 0.

T-1 = poslední uzavřený účetní rok bezprostředně předcházející roku podání žádosti o proplacení výdajů

T-2 = předposlední uzavřený účetní rok bezprostředně předcházející roku podání žádosti o proplacení výdajů

Číslo řádku	Ukazatel	Náplň ukazatele z výkazu	Hodnota (tis. Kč) v roce		Ne
			T-1	T-2	
1.	Tržby za prodej zboží	Výkaz zisků a ztráty [01].	0	0	
2.	Náklady vynaložené na prodané zboží	Výkaz zisků a ztráty [02].	0	0	
3.	Obchodní marže	Výkaz zisků a ztráty [03].	0	0	
4.	Výkony	Výkaz zisků a ztráty [04].	0	0	
5.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	Výkaz zisků a ztráty [05].	0	0	
6.	z toho: Tržby za prodej vlastních výrobků z RV	Hlavní i vedlejší výrobky RV (účet 601).	0	0	☐
7.	Tržby za prodej vlastních výrobků ze ŽV a vlastních zvířat	Výrobky ŽV (z účtu 601).	0	0	☐
8.	Tržby za prodej vlastních výrobků z LV	Výrobky z lesnické činnosti (z účtu 601).	0	0	☐
9.	Tržby za prodej vlastních služeb ze zemědělské činnosti	(z účtu 602)	0	0	☐
10.	Tržby z agroturistiky	(z účtu 602)	0	0	☐
11.	Tržby z prodeje potravinářských výrobků	(z účtu 601)	0	0	☐
12.	Tržby za prodej ostatních nezemědělských výrobků	Veškeré nezemědělské výrobky (z účtu 601).	0	0	☐
13.	Tržby za prodej vlastních služeb z nezemědělské činnosti	(z účtu 602)	0	0	☐
14.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	Výkaz zisků a ztráty [06].	0	0	
15.	Aktivace	Výkaz zisků a ztráty [07].	0	0	
16.	Výkonová spotřeba	Výkaz zisků a ztráty [08].	0	0	
17.	Spotřeba materiálu a energie	Výkaz zisků a ztráty [09].	0	0	
18.	Služby	Výkaz zisků a ztráty [10].	0	0	
19.	Přidaná hodnota	Výkaz zisků a ztráty [11].	0	0	
20.	Provozní dotace a podpory	Všechny dotace kromě investičních, přiznané pro příslušný rok.	0	0	
21.	Placené daně a poplatky	Daně: silniční, darovací, dědická, z převodu, z nemovitosti.	0	0	
22.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehm. majetku	Výkaz zisků a ztráty [18].	0	0	
23.	Osobní náklady	Výkaz zisků a ztráty [12].	0	0	
24.	Pachtovné	Placený nájem za pronajatou cizí půdu včetně nájemného placeného v naturální formě; z účtu 518 - Ostatní služby.	0	0	
25.	Výnosové úroky	Výkaz zisků a ztráty [42].	0	0	
26.	Nákladové úroky	Výkaz zisků a ztráty [43].	0	0	
27.	Investiční dotace a podpory - na pořízení investic podle dotačních programů MZe, operačního programu a Programu rozvoje venkova ČR.	Z účtů skupiny 01-04; dotace a podpory přiznané pro příslušný rok.	0	0	
28.	Aktiva celkem	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [001].	0	0	
29.	B. Dlouhodobý majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [003].	0	0	
30.	B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [004].	0	0	
31.	B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [013].	0	0	

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Příjmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů B2

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

32.	B.II.1. Pozemky	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [014].	0	0
33.	B.II.2. Stavby	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [015].	0	0
34.	B.II.3. Samostatné movité věci a soubory mov. věcí	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [016].	0	0
35.	B.II.4. Pěstitelské celky trvalých porostů	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [017].	0	0
36.	B.II.5. Základní stádo a tažná zvířata	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [018].	0	0
37.	B.II.6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [019].	0	0
38.	B.II.7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [020].	0	0
39.	B.II.8. Poskytnuté zálohy na dlouhod. hmot. majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [021].	0	0
40.	B.II.9. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku (+/-)	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [022].	0	0

Doplňující údaje

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota (tis. Kč) v roce	
		T-1	T-2
41.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v zemědělských1) činnostech	0	0
42.	Celkový počet odpracovaných hodin2) pracovníků zaměstnaných v zemědělských1) činnostech	0	0
43.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v lesnictví	0	0
44.	Celkový počet odpracovaných hodin2) pracovníků zaměstnaných v lesnictví	0	0
45.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v potravinářské výrobě	0	0
46.	Celkový počet odpracovaných hodin2) pracovníků zaměstnaných v potravinářské výrobě	0	0
47.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v nezemědělských činnostech	0	0
48.	Celkový počet odpracovaných hodin pracovníků zaměstnaných v nezemědělských činnostech	0	0
49.	Odhad podílu nákladů pro zemědělské činnosti z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
50.	Odhad podílu nákladů pro činnosti v lesnictví z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
51.	Odhad podílu nákladů pro potravinářskou výrobu z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
52.	Odhad podílu nákladů pro nezemědělské činnosti z celkových nákladů podniku (v %)	0	0

1) Zemědělskými činnostmi se rozumí - RV, ŽV, pomocné činnosti, zemědělské služby, agroturistika.

2) Roční pracovní fond jednoho pracovníka na plný úvazek je 2000 pracovních hodin (250 pracovních dní x 8 hodin).

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Příjmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů B3

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

Indikátory pro vyhodnocování Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Verze pro příjemce dotace, který vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu

V případě, že subjekt neprovozuje některou z činností uváděných na řádcích 6-13, zaškrtně v příslušném řádku sloupec Ne.
V případě, že subjekt provozuje některou z činností uváděných na řádcích 6-13 a současně dosahuje nulových tržeb, pak do příslušného řádku uveďte 0.

T-1 = poslední uzavřený účetní rok bezprostředně předcházející roku podání žádosti o proplacení výdajů

T-2 = předposlední uzavřený účetní rok bezprostředně předcházející roku podání žádosti o proplacení výdajů

	Uzavřený účetní rok	Uvedte prosím, kterého roku se data týkají (např. 2008, 2007)			
Číslo řádku	Ukazatel	Náplň ukazatele z výkazu	Hodnota (tis. Kč) v roce		Ne
			T-1	T-2	
1.	Tržby za prodej zboží	Výkaz zisků a ztráty [01].	0	0	
2.	Náklady vynaložené na prodané zboží	Výkaz zisků a ztráty [02].	0	0	
3.	Obchodní marže	Výkaz zisků a ztráty [03].	0	0	
4.	Výkony	Výkaz zisků a ztráty [04].	0	0	
5.	z toho: Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	Součet řádků č. 6 až 13	0	0	
6.	z toho: Tržby za prodej vlastních výrobků z RV	Hlavní i vedlejší výrobky RV (účet 601).	0	0	☐
7.	Tržby za prodej vlastních výrobků ze ŽV a vlastních zvířat	Výrobky ŽV (z účtu 601).	0	0	☐
8.	Tržby za prodej vlastních výrobků z LV	Výrobky z lesnické činnosti (z účtu 601).	0	0	☐
9.	Tržby za prodej vlastních služeb ze zemědělské činnosti	(z účtu 602)	0	0	☐
10.	Tržby z agroturistiky	(z účtu 602)	0	0	☐
11.	Tržby z prodeje potravinářských výrobků	(z účtu 601)	0	0	☐
12.	Tržby za prodej ostatních nezemědělských výrobků	Veškeré nezemědělské výrobky (z účtu 601).	0	0	☐
13.	Tržby za prodej vlastních služeb z nezemědělské činnosti	(z účtu 602)	0	0	☐
14.	Výkonová spotřeba	Výkaz zisků a ztráty [05].	0	0	
15.	Přidaná hodnota	Výkaz zisků a ztráty [06].	0	0	
16.	Provozní dotace a podpory	Všechny dotace kromě investičních, přiznané pro příslušný rok.	0	0	
17.	Placené daně a poplatky	Daně: silniční, darovací, dědická, z převodu, z nemovitosti.	0	0	
18.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehm. majetku	Výkaz zisků a ztráty [09].	0	0	
19.	Osobní náklady	Výkaz zisků a ztráty [07].	0	0	
20.	Pachtovné	Placený nájem za pronajatou cizí půdu včetně nájemného placeného v naturální formě; z účtu 518 - Ostatní služby.	0	0	
21.	Výnosové úroky	Výkaz zisků a ztráty [26].	0	0	
22.	Nákladové úroky	Výkaz zisků a ztráty [27].	0	0	
23.	Investiční dotace a podpory - na pořízení investic podle dotačních programů MZe, operačního programu a Programu rozvoje venkova ČR.	Z účtů skupiny 01-04; dotace a podpory přiznané pro příslušný rok.	0	0	
24.	Aktiva celkem	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [001].	0	0	
25.	B. Dlouhodobý majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [003].	0	0	
26.	B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [004].	0	0	
27.	B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	Rozvaha, sloupec č. 3 (netto); [005].	0	0	

Doplňující údaje

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota (tis. Kč) v roce	
		T-1	T-2
28.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v zemědělských ¹⁾ činnostech	0	0

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Příjmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů

B3

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

29.	Celkový počet odpracovaných hodin ²⁾ pracovníků zaměstnaných v zemědělských ¹⁾ činnostech	0	0
30.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v lesnictví	0	0
31.	Celkový počet odpracovaných hodin ²⁾ pracovníků zaměstnaných v lesnictví	0	0
32.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v potravinářské výrobě	0	0
33.	Celkový počet odpracovaných hodin ²⁾ pracovníků zaměstnaných v potravinářské výrobě	0	0
34.	Průměrný evidenční počet pracovníků zaměstnaných v nezemědělských činnostech	0	0
35.	Celkový počet odpracovaných hodin pracovníků zaměstnaných v nezemědělských činnostech	0	0
36.	Odhad podílu nákladů pro zemědělské činnosti z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
37.	Odhad podílu nákladů pro činnosti v lesnictví z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
38.	Odhad podílu nákladů pro potravinářskou výrobu z celkových nákladů podniku (v %)	0	0
39.	Odhad podílu nákladů pro nezemědělské činnosti z celkových nákladů podniku (v %)	0	0

1) Zemědělskými činnostmi se rozumí - RV, ŽV, pomocné činnosti, zemědělské služby, agroturistika.

2) Roční pracovní fond jednoho pracovníka na plný úvazek je 2000 pracovních hodin (250 pracovních dní x 8 hodin).

Místo vyhotovení:	Datum (den, měsíc, rok):	Jméno a podpis příjemce dotace:	Razítko příjemce dotace:
Přijmení za RO SZIF:	Jméno za RO SZIF:		
Převzal:	Datum (den, měsíc, rok):		

1 0 / 0 0 9 / 1 1 1 1 a / 6 7 2 / 0 0 1 9 1 1

Registrační číslo žádosti (spisová značka)

Žádost o proplacení výdajů C1 opatření I.1.1

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
infolinka: +420 222 871 871
www.szif.cz

Indikátory pro vyhodnocování Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Typ zemědělství

* Ekologické zemědělství ☐ Konvenční zemědělství ☐

Sektorové zaměření projektu

* Skot ☐	* Prasata ☐
* Drůbež ☐	* Koně ☐
* Ovce ☐	* Kozy ☐
* Obiloviny ☐	* Zahradnictví ☐
* Víno ☐	* Chmel ☐
* Ovoce a zelenina ☐	* Biomasa ☐
* Ostatní ☐	

Typ racionalizace výroby

Počet nových technologií 0

Počet nových produktů 0

Místo vyhotovení:

Datum (den, měsíc, rok):

Jméno a podpis příjemce
dotace:

Razítko příjemce dotace:

Přijmení za RO SZIF:

Jméno za RO SZIF:

Převzal:

Datum (den, měsíc, rok):

Seminář Podnikání v lesnictví

Sdružení měst a obcí Východní Moravy

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropská unie investuje do venkovských oblastí

Vliv spárkaté zvěře na lesní ekosystémy

Les versus zvěř

- Spárkatá zvěř je neoddelitelnou součástí lesních ekosystémů
- Mezi lesem a zvěří existuje mnoho vzájemných vztahů
- Lesní biocenózy ovlivňují druhové složení, početnost a kvalitu zvěře (potrava, úkryt, prostředí pro základní životní funkce – reprodukce)
- Zvěř ovlivňuje růst a vývin lesních dřevin, strukturu a druhové složení porostů
- Škody na lesních porostech jsou projevem narušených vzájemných vztahů mezi zvěří a jejím životním prostředím

Minimální a normované stavy zvěře

- Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honitab nebo jejich částí do jakostních tříd [zde](#)
- Potravní nabídka se stanovuje podle celkové charakteristiky lesů se specifikací zohledňující hospodářský tvar a podrost
- U polních pozemků se při bonitaci vychází z dané zemědělské výrobní oblasti
- Normované stavy spárkaté zvěře (31.3. běžného roku)
- Koeficienty očekávané produkce

Minimální a normované stavy zvěře

NÍZKÁ POUŽITELNOST STÁVAJÍCÍHO SYSTÉMU

- Nemožnost zjištění přesných početních stavů zvěře
- Chov zvěře v honitbách zařazených do jakostních tříd jejichž základem jsou často kritéria, která na chov daného druhu nemají praktický vliv
- Uplatňování koeficientu přírůstku, který neodpovídá skutečnému stavu v populaci
- Absence jednoznačně kvalifikovatelných a vědecky doložených kritérií dokládajících stupeň skutečného poškození lesních porostů

Hledání přijatelného kompromisu

- ❖ Biologické potřeby zvěře
- ❖ Životní prostředí zvěře
- ❖ Škody způsobované zvěří
- ❖ Únosné škody zvěří a únosné stavy zvěře
- ❖ Myslivecké hospodaření

Biologické potřeby zvěře

Při posuzování biologických potřeb zvěře je třeba brát do úvahy zejména:

- Množství a druhové složení potravy
 - Období vegetace x zimní období
- Fyziologické nároky zvěře na příjem potravy
 - Zařazení spárkaté zvěře do potravních typů
- Migraci, koncentraci a sociální život zvěře

Potravní typy zvěře

- **Okusovači** žíví se částmi rostlin, které jsou lehce stravitelné a bohaté na živiny. Jedná se především o mladé listy, výhonky dřevin a byliny. Přijata potrava prochází rychle trávicím traktem, proto mají nejvíce pastevních period v potravním cyklu v průběhu 24 hodin
- **Spásáči** mají schopnost trávit i hůře stravitelná, silně celulózní pletiva rostlin. Při pastvě jsou podstatně méně nároční než okusovači a tráva bývá v jejich potravě dominantní složkou. Proces trávení probíhá déle, delší jsou i periody přežvýkování
- **Potravní oportunisté** jsou zařazení mezi okusovače a spásáče. Dokáží se značnou účinností využívat nejrozmanitější potravní zdroje a to jak lehce, tak hůře stravitelné potravní složky. V časovém rozložení pastvy a přežvýkování zaujmají potravní oportunisté postavení uprostřed mezi okusovači a spásáči

zde

Životní prostředí zvěře

- **Nároky zvěře na prostředí** (klima, reliéf, pobytový a ochranný prostor)
- **Úživnost prostředí**
- **Vliv člověka a jeho hospodářské činnosti** (hospodářská a rekreační činnost v lese)
- **Vliv velkých šelem**

Jednotlivé faktory kvality životního prostředí nelze posuzovat jednotlivě, ale jako komplex vzájemně propletených a složitých vztahů, které jsou neoddělitelně spojené.

Škody způsobované zvěří

Definice škod způsobených zvěří:

Poškození jako újma fyziologická tj. každé porušení zdárného vývoje dřeviny (porostu), mající za následek snížení dřevní produkce (PFEFFER, 1961)

Škoda, čímž se rozumí zmenšení užitné hodnoty, v ochraně lesa se jí rozumí poškození dřeviny nebo porostu z hlediska ekonomického (PFEFFER, 1961)

Škoda zvěří v lese z hospodářského hlediska jako poškození, které způsobí zvěř na stromech a sazenicích v lese způsobující snížení výnosu nebo zvýšení nákladů. Škoda v užším slova smyslu nastává teprve tehdy, jestliže je přírodě znemožněno vyrovnání těch poškození, která jsou způsobena zvěří. Jako hospodářskou škodu je třeba nadto také chápat náklady na ochranu proti škodám nebo náklady na jejich nápravu, stejně jako mimořádné náklady s tím spojené (POLLANSCHUTZ, 1995)

Škody způsobované zvěří

Rozdělení škod:

Okus	- terminálního vrcholu (způsobuje dočasné popřípadě trvalé poškození kmene)
- postranních výhonů (snížování transpirační plochy)
Ohryz	- poškozování kůry stromů v době vegetačního klidu, kdy neproudí míza nebo jeli kůra stromů zmrzlá
Loupání	- v době vegetační, tedy v plné míře

Škody způsobované zvěří

Nedůležitější faktory, které jsou příčinou škod na lesních porostech:

- Neúměrně vysoké stavy zvěře, které několikanásobně převyšují optimální normované stavy
- Nevhodná věková a sexuální struktura populací zvěře
- Narušení biorytmů zvěře neustálým vyrušováním
- Sociální napětí, stres a etologické poruchy
- Podmíněné reflexy a zlovyky zvěře
- Kvalitativní hladovění zvěře
- Koncentrace a migrace zvěře vyvolané různými příčinami
- Fyziologické poruchy trávení
- Nevhodné a nepravdivé přikrmování zvěře
- Nevhodné rozmístění příkrmovacích zařízení
- Nedostatek pastevních ploch, plodných a okusových dřevin pro zvěř

Škody způsobované zvěří

Nejdůležitější faktory, které jsou příčinou škod na lesních porostech:

- Chov nevhodných druhů zvěře
- Nedostatek predátorů, jako regulačního činitele
- Změna druhové skladby porostů a snížení jejich biodiverzity
- Změna hospodářských způsobů
- Nevhodné zastoupení dřevin, které neodpovídá stanovištním podmínkám
- Nízká úživnost honiteb hlavně v zimním období
- Snížování úživnosti honiteb oplocováním kultur
- Výška a kvalita sněhové pokrývky
- Nedostatečná ochrana kultur před zvěří
- Chronické neplnění plánu odstřelu zvěře

Únosné škody zvěří a únosné stavy zvěře

Při určování únosných stavů zvěře a únosných škod zvěří se vychází:

- Ze stanovených hospodářských cílů
- Ze zimní úživnosti honiteb
- Z reakce dřevin na jejich poškození zvěří
- Z přípustného poškození dřevin
- Z aktuálního stavu dřevin

Jako ekologicky únosné stavy zvěře se považují takové stavy zvěře, které nepůsobí překročení ekologicky únosné výše škod na

- > Více než 10 % nezajištěných kultur nebo přirozené obnovy
- > Více než 0,1 % výměry lesa při postižení ohryzem a loupáním

Myslivecké hospodaření

Cílem myslivosti musí být zachování všech druhů zvěře, při zajištění maximální produkce zvěřiny, respektive kvalitních trofejí na zdravé zvěři, ale při současně minimalizaci škod, které zvěř působí nejen na lesním, ale i zemědělském hospodářství.

Základem současné praxe mysliveckého plánování podle Zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti jsou honitby a stavy zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem zvěře, které jsou určeny v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby.

Metody sčítání zvěře:

- Metody přímého sčítání zvěře
- Metody využívající sledování známek přítomnosti zvěře
- Metody založené na značkování zvěře
- Jiné metody

Příkrmování zvěře

Ochrana lesa před poškozením zvěří

Z hlediska ochrany lesů je žádoucí, aby hospodaření v lese bylo v souladu s hospodařením mysliveckým.

- **Biologická ochrana** (je předmětem pěstování lesů – vysazování vhodné dřevinné skladby, okusových dřevin, plodonosných dřevin, ponechávání dřevinného podrostu...)
- **Mechanická ochrana** (opatření bránící zvěři v přístupu k dřevinám nebo jejich částem – oplocenky, individuální ochrana jednotlivých stromů nebo jejich částí...)
- **Chemická ochrana** – používání repelentů, které zvěř odpuzují

Náhrada škody způsobené zvěří

Škoda způsobená zvěří (jejíž početní stavy mohou být lovem snižovány):

- na lesních pozemcích a na lesních porostech
- na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech

Náhrada škody způsobené zvěří

Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.):

- Fyzická nebo právnická osoba, která utrpěla škodu na pozemcích, plodinách a porostech

